Univerza v Ljubljani in njeni rektorji

Univerza Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev v Ljubljani
Universitas Labacensis
Univerza Kralja Aleksandra I. v Ljubljani
Universitas Alexandrina
R. Università di Lubiana - Kr. Univerza v Ljubljani
Universität Laibach - Univerza v Ljubljani
Univerza v Ljubljani
Univerza Edvarda Kardelja v Ljubljani
Univerza v Ljubljani

Univerza v Ljubljani in njeni rektorji

Univerza v Ljubljani
(Zgodovinski arhiv in muzej Univerze)
Občasna razstava z razstavnim katalogom 2001
Ljubljana, avgust 2006

Kazalo

3
Jože Mencinger PREDGOVOR

4
Jože Ciperle UVOD

5
Jože Ciperle FUNKCIJA REKTORJA UNIVERZE
V ZGODOVINSKEM RAZVOJU

7
Jože Ciperle, Tatjana Dekleva, Tea Anžur, Igor Steiner
REKTORJI UNIVERZE V LJUBLJANI
RECTORES UNIVERSITATIS LABACENSIS

Predgovor

Zbirka člankov »Univerza v Ljubljani in njeni rektorji«, ki jih je napisal dr. Jože Ciperle s sodelavci, je zgodba o njenih štiridesetih rektorjih, njihovem življenju, delu in zaslugah. Koga med njimi gre posebej omeniti, da ne bi delali krivice drugim? Jih je mogoče razvrstiti kot bolj ali manj pomembne, takšne, ki so bolj, in takšne, ki so manj zaznamovali njeno zdajšnjo podobo? Morda, a vedeti je treba, da so jo vodili v zelo različnih časih. Nekateri so jo ustanavljali, drugi so morali braniti njeno avtonomijo, tretji celo njen obstoj. Okolje Univerzi v Ljubljani ni prizanašalo; tudi ko je po dolgotrajnih prizadevanjih nastala, je bil dolgo ogrožen njen obstoj, med drugo svetovno vojno in takoj po njej pa je, tako kot vsa Slovenija, doživljala tragične delitve.

Gotovo ni mogoče spregledati znanstvenega dela nekdanjih rektorjev. Prav to posredno kaže, da je bila Univerza v Ljubljani že od ustanovitve naravnana v raziskovalno delo. Zato so bili mnogi med njimi bolj kot rektorji znani kot doma in v svetu uveljavljeni znanstveniki. Takšni so gotovi bili matematik dr. Josip Plemelj, ki je bil med ustanovitelji univerze in njen prvi rektor, pravnik in glasbenik dr. Gregor Krek, filozof in teolog dr. Aleš Ušeničnik, slavist in kulturnik dr. France Kidrič, pravnik, diplomat in politik dr. Leonid Pitamic, filolog dr. Rajko Nahtigal, elektrotehnik in šahovski velemojster dr. Milan Vidmar, zdravnik-psihiater dr. Alfred Šerko in slovenist dr. Fran Ramovš. Morda najtežje je bilo delo zgodovinarja dr. Milka Kosa, ki je univerzo varno pripeljal skozi pasti druge svetovne vojne, in geografa dr. Antona Melika, ki jo je vodil v prav tako težkem razdobju po njej. Zgodovinar dr. Fran Zwitter je predtem razpadlo univerzo ponovno združil in jo združeno predal vsestranskemu dr. Antonu Kuhlju, šele pod rektorovanjem kemika dr. Mihe Tišlerja pa je Univerza v Ljubljani iz združenja spet postala prava univerza. Morda ji manjka še nekaj; na njenem čelu bi se slejkoprej morala pojaviti tudi prva rektorica.

Da je Univerza v Ljubljani ugledna univerza, je tudi zasluga devetintridesetih rektorjev, ki so jo vodili in si prizadevali za njen ugled in avtonomijo. Meje dejanske avtonomije vsake univerze, torej tudi Univerze v Ljubljani, namreč niso določene le z zapisom v zakonu ali celo Ustavi, ampak predvsem z njeno lastno privrženostjo akademski svobodi, pravičnosti, dostojanstvu in solidarnosti, kar ji daje notranjo trdnost in ugled navzven. Prav skrb za trdnost in ugled je zato daleč najpomembnejša naloga vsakega rektorja; skrbeti mora za spoštovanje Statuta in drugih pravil, preprečevati vrtičkarstvo, razprtije med učitelji, med njimi in študenti, pa tudi nekritično priklanjanje raznovrstnim modnim idejam in nebrzdano hlastanje po zaslužku. Univerza ni podjetje in še manj trgovina z mešanim blagom. Njeni cilji so opravljanje raziskovalnega, pedagoškega in strokovnega dela na načelih odličnosti in akademske svobode, pa tudi pravičnosti in solidarnosti.

JOŽE MENCINGER

40. rektor Univerze v Ljubljani

Uvod Jože Ciperle

Univerza, ena najpomembnejših ustanov sodobne družbe, ima skoraj tisočletno pretekost, ustanova rektorja pa je ena njenih temeljnih značilnosti.
Na celotnem univerzitetnem področju srednjeveške Evrope severno in južno od Alp je bil rektor predstojnik univerze kot političnega telesa. Vsebina njegove funkcije je bila globoko politične narave, ki so ji bila dodana določena sodna pooblastila. Sprva na študij ni imel vpliva, saj so tega razumeli kot področje, ki pripada cerkvi in papežu. A njun vpliv je od pojava reformacije vse bolj pojemal, dokler ni v celoti ugasnil. Od konca 17. stoletja je moral rektor svoja politično-sodno-gospodarska polnomočja vse bolj prepuščati državi, dokler niso od njih ostali samo zunanji simboli. Hkrati pa je vse bolj postajal zaščitnik avtonomije znanosti in nasploh predstavnik neodvisnosti pedagoškega in raziskovalnega dela univerze. Ta razvoj je bil pogojen s pojavom moderne univerze v 18. in 19. stoletju.
Univerza v Ljubljani je bila ustanovljena leta 1919 kot moderna univerza. Med obema vojnama je bil ljubljanski rektor v skladu z jugoslovansko univerzitetno zakonodajo predvsem zadolžen za upravljanje Univerze, predsedoval in vodil je delo univerzitetnih organov, predsedoval tudi univerzitetnemu disciplinskemu sodišču in skrbel, da »vrše učitelji šolske dolžnosti«.
Ob zagotovljeni svobodi učnega in znanstvenega dela so po vojni položaj rektorja predvsem pogojevale številne reforme Univerze, ki so ji postopoma odvzele temeljne pristojnosti: koordiniranje študijskega in raziskovalnega dela ter odločanje o kadrovskih zadevah. Ob vse večji dezintegraciji in atomizaciji Univerze je rektorska funkcija postala vse bolj predstavniške narave.
Na novo urejeno področje visokega šolstva v demokratični Sloveniji si je za svoj cilj zastavilo obnovo Univerze v tradicionalnem pomenu besede.

S pričujočo razstavo želimo na eni strani izpostaviti rektorsko funkcijo kot sinonim za avtonomijo pedagoško-znanstvenega dela Univerze, na drugi strani pa v obliki portretov z gradivom arhiva Univerze, predstaviti življenje, delo in rektorsko dejavnost štiridesetih rektorjev Univerze v Ljubljani, ki so ob upoštevanju danih razmer vsak po svoje prispevali k dvigu njene kakovosti. Ob tem pa bi radi poudarili, da je bilo spremljanje razvoja avtonomije in s tem v zvezi rektorske funkcije oteženo - ob kompleksnosti same naloge - z dejstvom, da viri za njeno zgodovino niso evidentirani in z dejstvom, da je proučevanje zgodovine ljubljanske univerze še v fazi, ko imamo opravka večidel z razdrobljenimi prizadevanji, ki še niso povezani v večjo sintezo.
Razstava in razstavni katalog pa sta nastala tudi z željo, da bi v prihodnje spodbudila skrbnejše ravnanje z univerzitetno dokumentacijo in dokumentacijo univerzitetnih članic ter utrdila in okrepila zavest, da je skupni univerzitetni arhiv ena nepogrešljivih univerzitetnih ustanov, saj brez arhivskega gradiva ni verodostojnega zgodovinskega spomina, torej tudi ne spomina o preteklosti ljubljanske univerze.
Ob koncu se zahvaljujemo Narodni in univerzitetni knjižnici, Zgodovinskemu arhivu Ljubljana, Arhitekturnemu muzeju Ljubljana in Slovenski akademiji znanosti in umetnosti, ki so s preslikavo ali z izposojo svojega gradiva obogatili razstavo. Predolgo pa bi bilo naštevanje vseh, ki so kakorkoli pomagali pri razstavi in besedilu kataloga, zato se jim zahvaljujemo na ta način.
Še posebej smo dolžni zahvalo Ministrstvu za kulturo Republike Slovenije in Mestni občini Ljubljana, ki sta s finančno pomočjo omogočili realizacijo razstave in kataloga.

Funkcija rektorja univerze v zgodovinskem razvoju

Jože Ciperle

Med osnovne značilnosti srednjeveških univerz, kakršne so se izoblikovale najprej v zahodni Evropi in Italiji, potem pa po ustanovitvi praške univerze leta 1348 tudi v srednji Evropi, spada tudi ustanova rektorja (*eminencia rectoralis*).

Univerze so bile ustanovljene s privilegiji papežev in vladarjev, ki jih označujejo kot splošni študij (*studium generale*) in jim podeljujejo pravico do poučevanja (*licentia docendi*) in pravico do podeljevanja univerzitetnih stopenj, ki so bile nato priznane po vsem svetu. Po svojem značaju so bile v bistvu korporacije učiteljev in študentov (*universitas magistrorum et scholarium*). Ta značaj se je održal v njihovi korporativni avtonomiji, ki je vsebovala poleg univerzitetne skupščine (*congregatio generalis*) in ožjega sveta (*consilum universitatis*) med drugim tudi volitve rektorja. Treba je reči, da je bila v starih evropskih univerzah vsaka pomembna javna funkcija zasedena z volitvami; voljeni niso bili samo imetniki vodilnih funkcij (rektorji, prokuratorji univerzitetnih nacij, dekani fakultet, člani univerzitetnih skupščin in fakultetnih svetov), ampak tudi imetniki številnih učnih in upravnih funkcij (kolegiati, promotorji, nadzorniki fakultetnih stavb in burz, pedeli, računovodje, notarji itd).

Pri tem se je volilni postopek raztezal preko širokega spektra od nominacije do bolj ali manj svečane umestitve; vseboval je lahko samo soglasje k predstavljeni osebi kakor tudi javno izbiro med več kandidati. Noben volilni postopek pa ni bil bolj kompliciran in domnevno s tem »bolj objektivno« oblikovan, nobeden ni bil pomembnejši in slovesnejši kot volitve rektorja: *rectoris universitatis studii*, kakor se je glasila najbolj splošna oblika tega naziva na najrazličnejših univerzah. Na celotnem univerzitetnem področju stare Evrope severno in južno od Alp je bil rektor od srede 14. stoletja dalje najpomembnejša ustavno-pravna oseba. Bil je predstojnik univerze kot političnega telesa (*corpus politicum*); in da bi to mogel biti, pa čeprav za določen čas, je bila vsebina njegove funkcije globoko politične narave, ki so ji bila dodana določena sodna pooblastila. V nasprotju interesov, ki so jih določali statuti in realnost, se je moral uveljaviti tako znotraj kakor tudi zunaj univerze. Predstojnik univerze (*caput universitatis*), politično vodilna oseba univerze, seveda v stoletjih razvoja univerze ni imel vedno enakega pomena. Povsem razumljivo je, da se je njegova vloga spreminjala s pomenom univerze v družbi.

Tako kot številne druge besede ima tudi beseda rektor več pomenov. Uporaba te besede v 12. in 13. stoletju, torej v času, ko se je začela uporabljati za oznako predstojnika univerze, kaže močno pisano podobo. Skoraj ni bilo vodilne funkcije, ki je ne bi označevali s to besedo. Predvsem izstopajo oznake nosilcev treh oblastnih funkcij, za katere se je uporabljal naziv rektor. Tako so označevali visoke cesarske uradnike in uradnike v mestnih republikah. Poleg tega so naziv močno uporabljali tudi na cerkvenem in splošnem šolskem področju. A sistematične historične raziskave nastanka prvih univerz, predvsem Bologne in Pariza, od konca 19. stoletja, so pokazale, da je bil naziv rektorja obrtniških, umetniških in drugih bratovščin prenešen na predstojnika univerze. V Bologni so bili študentje proti koncu 12. stoletja organizirani v dve skupini (*citramontanei, ultramontanei*) in vsaka od njih je med seboj izvolila rektorja, ki je imel nad svojo skupino, svojo universitas, sodno oblast v kazenskih in civilnih zadevah. Pri teh *universitates* gre torej za politično-gospodarske združbe, ki kot takšne s poukom, izpiti in promocijami seveda niso imele ničesar. Tudi v Parizu, kjer je sicer razvoj potekal drugače kot v Bologni, so obstajale skupnosti študentov (*universitates*), namreč v štiri nacije razdeljeni artisti, torej študenti filozofske fakultete, ki so si volili rektorja za svojega predsto-

Rektor univerze v Padovi v dragocenem, bogato okrašenem oblačilu, ki ga je uporabljal le ob uradnih svečanostih. Slika izvira iz leta 1576, ko je padovski *studium generale* pripadal Beneški republiki in postal edina beneška univerza.

Rektor pariške univerze iz leta 1605.

jnika in so mu bili v civilnih in kazenskih zadevah podsodni. Ta se je kmalu povzpel za predstojnika fakultete, prevzemati pa je začel tudi pooblastila dekanov drugih fakultet in se je na skupnih zborovanjih začel imenovati: »Rektor pariške univerze in vseh in vsakega učitelja fakultete svobodnih umetnosti« (*rector universitatis Parisiensis et omnes et singuli magistri facultatis artium*). Toda pravi predstojnik celotne univerze s tem še ni bil. Še vedno so bili dekani teologije, prava in medicine po rangu pred njim. Šele ko mu je uspelo razširiti svojo avtoriteto nad tri višje fakultete je dejansko postal predstojnik celotne univerze, kar je prvič izpričano za leto 1341, ko je svoj naziv predstavil skupnosti učiteljev in sholarjev in je univerzitetno skupščino odprl z besedami: »Rektor in skupnost učiteljev in študentov« (*rector et universitas magistrorum et scholarium*). Z začetkom 14. stoletja je torej rektor univerze dosegel položaj predstavnika in reprezentanta celotne skupnosti učiteljev in sholarjev, ki mu je ostal do danes.

To pomeni, da ne velja trditev iz 17. stoletja, da je naziv univerzitetnega rektorja cerkvenega, pa tudi ne cesarskega izvora. Toda kanček resnice je vendarle tudi v tem, saj je nesporno, da se je v zgodovinskem razvoju funkcija univerzitetnega rektorja obogatila s pooblastili iz knežje-državnega in cerkveno-duhovnega področja. Tako izvirajo iz deželno-knežjega ali cesarskega dvora njegova oblačila, pa tudi poimenovanje magnificenca. Tu je treba poudariti, da je rektor univerze polagoma vse bolj prevzemal naloge povezane s študijem, ki so prej pripadale cerkvi in sprva niso bile povezane z njegovo funkcijo. Kajti pri vsem pomenu, ki je sicer pripadal rektorju univerze, ta sprva ni imel nikakršnega vpliva na študij, torej na dejanski *studium generale*, ampak so skrb zanj prepuščali organizacijam učiteljev. Pouk so razumeli kot področje, ki pripada cerkvi in papežu. Papeško-cerkvena sankcija je dala novo ustanovljeni univerzi njen univerzalni pomen in zagotovila na njej pridobljenim akademskim stopnjam splošno priznanje. A vpliv papeža in cerkve na univerze je od konca srednjega veka, od pojava reformacije, vse bolj pojemal, dokler ni v celoti ugasnil. Ker pa se pouk in znanstveno delo tudi v času, ko državni absolutizem ni poznal meja, nista mogli v celoti vgraditi v državni aparat, je del odgovornosti zanju pripadel tudi rektorju, s tem da je postal zaščitnik avtonomije znanosti, ki je pripadla fakultetam, in nasploh predstavnik neodvisnosti pedagoškega in raziskovalnega dela; razvoj, na katerega so močno vplivale posamezne osebnosti in manj zakonska določila in statuti. Odgovornost za pedagoško in znanstveno delo je dala rektorski funkciji povsem drugačno, če jo primerjamo z začetkom, celo povsem nasprotno usmeritev.

Pregled zgodovinskega razvoja funkcije rektorja univerze odraža porast pooblastil te službe v stoletjih, ko je univerza stopila na mesto tretje univerzalne sile zahoda, ko se je študij (*studiium*) pridružil cerkvi (*sacerdotio*) in državi (*imperio*) in potem v zadnjih dveh, treh stoletjih stalni upad njenih politično-sodno-gospodarskih pravic. Od konca 17. stoletja je moral rektor svoja nekdanja polnomočja vse bolj prepuščati državi, dokler niso od njih ostali samo zunanji simboli: plašč in pokrivalo (baretka), scepter in veriga ter predikat magnificenca. A prav izguba politično-sodno-gospodarskih polnomočij je vzpodbudila dejanski razcvet pristnih nalog te funkcije, ki se je razvila v simbol pedagoškega in znastveno-raziskovalnega dela, v simbol avtonomije znanosti. Ta razvoj je bil pogojen s pojavom moderne univerze v 18. in 19. stoletju, ki si je v nasprotju s srednjeveško univerzo za svoj temelj postavila svobodo pouka in svobodo učenja (*libertas philosophandi*), od katerega ni več odstopila.

Rektor dunajske univerze iz leta 1704.

VIRI

• F. Paulsen, Geschichte des gelehrten Unterrichts, 2 zv., Berlin / Leipzig 1921.
• A. Kluge, Die Universitäts-Selbstverwaltung. Ihre Geschichte und gegenwärtige Rechtsform, Frankfurt / Main 1958.
• Universty in the Middle Ages in Universities in Early Modern Europe (1500-1800), v: History of the University in Europa, Hilde De Ridder-Symoens (izd.), Cambridge 1992, 1996.
• R. A. Müller, Geschichte der Universität. Von der mittelalterlichen Universitas zur deutschen Hochschule, München 1990.
• A. R. C. Schwings, Rektorenwahlen. Ein Beitrag zur Verfassungs-, Sozial- und Universitätsgeschichte des alten Reiches im 15. Jahrhundert, Thorbecke 1992.

Rektorji Univerze v Ljubljani
Rectores universitatis Labacensis

1. rektor DR. JOSIP PLEMELJ
2. rektor DR. RIHARD ZUPANČIČ
3. rektor DR. GREGOR GOJMIR KREK
4. rektor DR. ALEŠ UŠENIČNIK
5. rektor DR. FRANCE KIDRIČ
6. rektor DR. KAREL HINTERLECHNER
7. rektor DR. LEONID PITAMIC
8. rektor DR. FRANC KSAVER LUKMAN
9. rektor DR. RAJKO NAHTIGAL
10. rektor DR. MILAN VIDMAR
11. rektor DR. METOD DOLENC
12. rektor DR. ALFRED ŠERKO
13. in 17. rektor DR. MATIJA SLAVIČ
14. rektor DR. FRAN RAMOVŠ
15. rektor DR. MAKS SAMEC
16. rektor DR. RADO KUŠEJ
18. rektor DR. MILKO KOS
19. rektor DR. ALOJZ KRÁL
20. rektor DR. ANTON MELIK
21. rektor DR. GORAZD KUŠEJ
22. rektor DR. FRAN ZWITTER
23. rektor DR. ANTON KUHELJ
24. rektor DR. BOŽIDAR LAVRIČ
25. rektor DR. DOLFE VOGELNIK
26. rektor DR. MAKSO ŠNUDERL
27. rektor DR. ALBERT STRUNA
28. rektor DR. ROMAN MODIC
29. rektor DR. MIRJAN GRUDEN
30. rektor DR. JANEZ MILČINSKI
31. rektor DR. ERVIN PRELOG
32. rektor DR. SLAVKO HODŽAR
33. rektor DR. IVO FABINC
34. rektor DR. IVAN KRISTAN
35. rektor DR. POLDE LESKOVAR
36. rektor DR. JANEZ PEKLENIK
37. rektor DR. BORIS SKET
38. rektor DR. MIHA TIŠLER
39. rektor DR. ALOJZ KRALJ
40. rektor DR. JOŽE MENCINGER

1. REKTOR

1919-1920

Dr. Josip Plemelj

Politične spremembe po prvi svetovni vojni in odločna akcija vseučiliške komisije so omogočile, da je po več desetletjih neuspešnih prizadevanj poleti leta 1919 tudi slovenski narod dobil svojo univerzo, ki je nosila ime Univerza kraljestva SHS v Ljubljani. Konec avgusta 1919 so bili imenovani prvi redni profesorji, ki so po statutu beograjske univerze, ki je veljal tudi za ljubljansko univerzo, tvorili Univerzitetni svet. Ta je moral po določilih zakona o univerzi izmed svojih članov izvoliti rektorja. Na tajnih volitvah na seji Univerzitetnega sveta 12. novembra je prof. dr. Josip Plemelj dobil 11 od 12 možnih glasov.

Prvi rektor je bil rojen 11. decembra 1873 na Bledu. V letih 1894-1898 je študiral matematiko in fiziko na Univerzi na Dunaju, in leta 1898 promoviral. Leta 1907 je bil imenovan za izrednega, naslednje leto pa za rednega profesorja matematike na Filozofski fakulteti v Černovicah, kjer je ostal do razsula avstro-ogrske monarhije. Po vrnitvi v Ljubljano, se je pridružil vseučiliški komisiji pri deželni vladi v Ljubljani in aktivno sodeloval v njenih prizadevanjih za ustanovitev slovenske univerze. Potem pa je bil imenovan za rednega profesorja Filozofske fakultete.

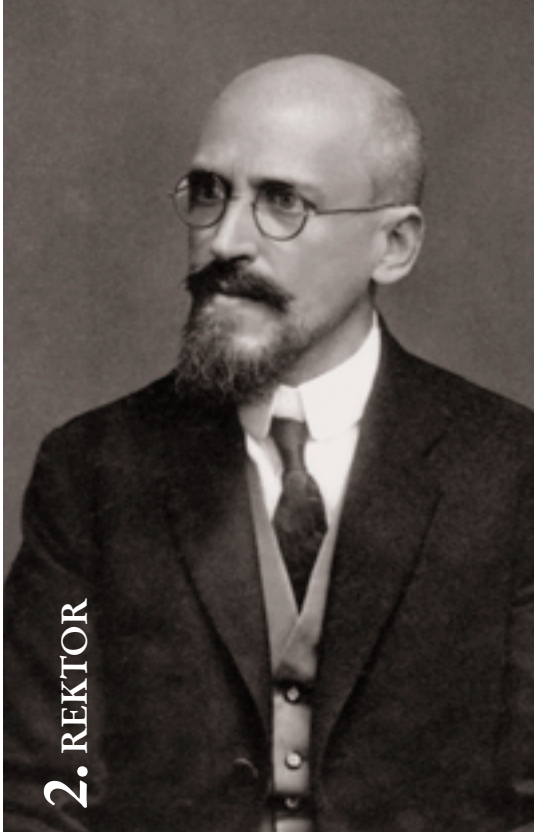
Josip Plemelj, ki je bil med člani Univerzitetnega sveta najdlje redni profesor (od 1908) je že v nastopnem govoru po izvolitvi za rektorja spregovoril o težkih nalogah, ki jih čakajo, kajti univerza je bila brez prostorov, veliko profesorjev brez stanovanj, negotova pa so bila tudi finančna sredstva.

Z Josipom Plemljem na čelu se je Univerzitetni svet najprej zavzel za pridobitev prostorov, da bi se predavanja lahko čimprej začela. Univerza je pridobila za Pravno in Filozofsko fakulteto celo drugo nadstropje in nekaj prostorov v prvem nadstropju deželnega dvorca ter za tehniko nekaj sob v obrtni šoli. Teološka fakulteta se je nastanila v semenišču in Alojzijevišču, medicina pa je prišla pod streho v prosekturi deželne bolnice.

Po tedanjem statutu je rektor predstavljal univerzo v javnosti, skrbel za administracijo, varoval univerzitetni pečat in izdajal spričevala in akte. Rektor je bil odgovoren za red v univerzitetnih prostorih. Ob večjih študentskih neredih je lahko ustavil predavanja, vendar največ za tri dni. Skiceval je seje Univerzitetnega sveta, nadzoroval vse univerzitetne zavode in vodil nadzor nad izpolnjevanjem dolžnosti učiteljev. O vsakem važnejšem dogodku na univerzi je moral rektor poročati ministru prosvete.

23. junija je bila zadnja seja univerzitetnega sveta v prvem študijskem letu, na kateri je bil izvoljen novi rektor, Josip Plemelj pa je v skladu s statutom postal prorektor.

Do leta 1957 je deloval kot redni profesor za matematiko. Leta 1954 mu je bila podeljena Prešernova nagrada. Univerza v Ljubljani mu je ob njegovi devetdesetletnici podelila častni doktorat, ob praznovanju svoje petdesetletnice pa pred univerzitetnim poslopjem odkrila doprsni kip. Umrl je 22. maja 1967 v Ljubljani.

2. REKTOR

1920-1921

Dr. Rihard Zupančič

Med tistimi, ki so se v začetku meseca maja leta 1945 pred novo oblastjo umikali iz Slovenije, je bil tudi nekdanji rektor ljubljanske univerze prof. dr. Rihard Zupančič.

Po štirindvajsetih letih delovanja na najrazličnejših položajih ljubljanske univerze se je na tak način končala njegova bogata, a ne lahka poklicna pot univerzitetnega učitelja ljubljanske univerze, njegova življenska pot pa se je v slabih razmerah iztekla leta 1949 v Judendorf-Strassengelu pri Gradcu. Prvi prorektor in drugi rektor Univerze v Ljubljani, dekan in prodekan Tehniške fakultete prof. dr. Rihard Zupančič je bil po letu 1945 zbrisan iz spomina in to zaradi izjave leta 1945, »da se je v dobi okupacije Slovenije ... postavil na okupatorjevo stran in se s tem izločil iz našega občestva«. Izključen je bil iz Slovenske akademije znanosti in umetnosti in tudi v demokratični Sloveniji leta 1996 ob posmrtni rehabilitaciji po vojni izključenih članov akademije on edini ni bil rehabilitiran.

Rihard Zupančič se je rodil v Ljubljani 22. decembra 1878 v družini, kjer je bil občevalni jezik nemščina, kar pa seveda v takratni slovensko-nemško govoreči Ljubljani ni bilo prav nič posebnega. V Ljubljani je obiskoval »schulvereinsko« osnovno šolo in klasično gimnazijo. Matematiko je študiral na Dunaju, kjer je leta 1903 diplomiral in leta 1913 dosegel doktorat iz filozofije. Sprva je poučeval na dunajskih in praških srednjih šolah ter pisal srednješolske matematične učbenike. Leta 1912 je postal honorarni docent na Tehniški visoki šoli na Dunaju. Po zlomu avstrijske monarhije je s posredovanjem dr. Josipa Plemlja sodeloval v pripravah za ustanovitev univerze v Ljubljani in bil zadnjega avgusta 1919 imenovan med prvimi profesorji novoustanovljene Univerze za predavatelja matematike. Kot univerzitetni učitelj je ostal v spominu kot dober predavatelj, ki je poučeval v slovenščini, priprave za predavanja pa pisal v nemščini.

Dne 23. julija 1920 je bil izvoljen za rektorja. Pod njegovim vodstvom je Univerzitetni svet že na začetku sklenil, naj se Medicinska fakulteta spopolni na deset semestrov pa tudi naj bi začeli akademsko leto z rektorjevo inavguracijo. Prejšnji rektor naj bi poročal o delu v preteklem letu, novi pa naj bi imel iz svoje stroke znanstveno predavanje. Posebno pozornost so namenili avtonomnosti fakultet: samo Fakultetni svet more izvoliti svojega učitelja, Univerzitetni svet to izvolitev sprejme ali ne sprejme in pošlje akte v potrditev ministrstvu. Na naslednjih sejah Univerzitetnega sveta pa so razpravljal o univerzitetnem sodišču, prenosu ljubljanske licejske knjižnice pod univerzitetno upravo, o francoskem inštitutu pri Univerzi v Ljubljani, o enotnem univerzitetnem zakonu in o rektorjevih posredovanjih v Beogradu v zvezi z univerzitetnim proračunom. Toda člani Univerzitenega sveta so o nekaterih rektorjevih izjavah v Beogradu marsikaj izvedeli, zlasti so ga trdo prijemali zaradi izjave, da so v Sloveniji še »orientirani proti Dunaju in drugim nemškim glavnim mestom«. Razprava je na trenutke postala tako ostra, da je rektorju grozilo, da bo moral odstopiti. Omenimo tudi, da je ob kraju svojega mandata sporočil, da je bil celotni deželni dvorec dodeljen ljubljanski univerzi in da se morajo vse ustanove, ki so še ostale v poslopju (razni uradi pokrajinske vlade) izseliti v šempetersko kasarno.

Dr. Rihard Zupančič, med drugim tudi eden od utemeljiteljev univerzitetnega pouka matematike na Slovenskem, brez dvoma močno kontraverzna osebnost, ostaja del slovenske preteklosti, del preteklosti slovenske univerze v Ljubljani.

3. REKTOR

1921-1922

Dr. Gregor Gojmir Krek

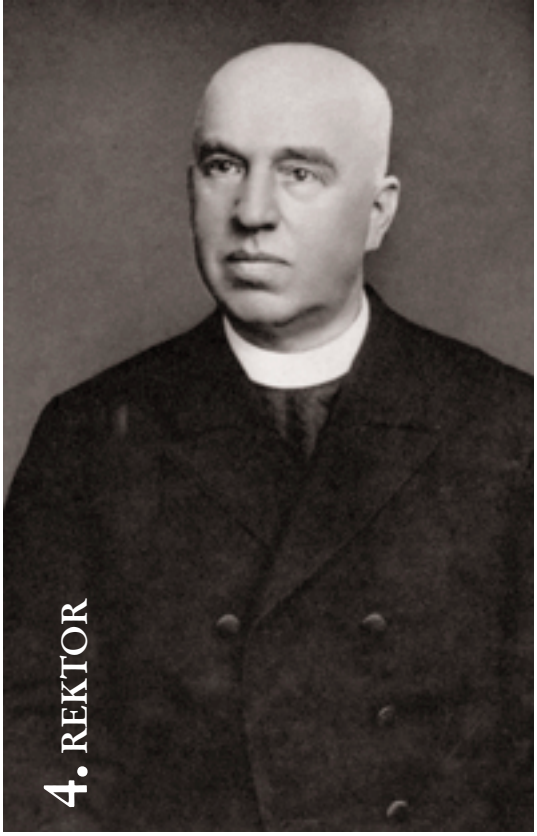
Tretji rektor Univerze v Ljubljani je bil eden naših redkih velikih duhov, ki so slovenstvu darovali dela trajne vrednosti na dveh tako različnih področjih kakor sta znanost in umetnost.

Gregor Krek je bil rojen v Gradcu 27. junija 1875. Tam je končal gimnazijo in študij prava. Hkrati je obiskoval glasbeno šolo in konservatorij. Leta 1898 je bil promoviran za doktorja prava. Po službi v sodstvu je bil januarja 1920 imenovan za rednega profesorja za rimsko in državljansko pravo na Pravni fakulteti v Ljubljani. Samo zunanji izraz njegove izredne osebne avtoritete je dejstvo, da je bil kot prvi pravnik za študijsko leto 1921/22 izvoljen za rektorja, na Pravni fakulteti pa je bil trikrat dekan (1920/21, 1926/27, 1934/35).

Kot rektor je predsedoval devetim sejam Univerzitetnega sveta, ki so ga takrat v skladu z zakonom o ljubljanski univerzi, sestavljali vsi redni profesorji. Že na začetku je v oktobru 1921 prišla iz Beograda prvič novica o nameravani ukinitvi Medicinske in Tehnične fakultete v Ljubljani, čeprav sta obe že pokazali lepe uspehe in sta brez vsake državne podpore postavili sicer skromne, a prav lepe inštitute. Prorektor prof. dr. Zupančič, ki je bil v Beogradu, je interveniral pri slovenskih ministrih in protest je zalegel. Medtem je Pravna fakulteta poslala rektoratu in vsem dekanatom poseben dopis, kjer je predlagala poslovanje univerze po novem zakonu za beograjsko univerzo. Znano je, da je zakon o ustanovitvi univerze v Ljubljani določal, da se ta upravlja - do posebnega zakona - po uredbi beograjske univerze. Toda uredba, ki je ob ustanovitvi univerze v Ljubljani veljala za beograjsko univerzo, se je med tem že spremenila. Odprlo se je vprašanje, ali velja za ljubljansko univerzo vsakokratni zakon o beograjski univerzi ali pa samo zakon o beograjski univerzi, ki je zanjo veljal leta 1919. Sprejet je bil sklep, da velja za Ljubljano samo zakon o beograjski univerzi iz časa ustanavljanja univerze v Ljubljani. Na naslednjih sejah se je Univerzitetni svet med drugim ukvarjal tudi z plačevanjem najemnine za univerzitetne prostore v deželnem dvorcu. Rektor je vztrajal na stališču, da univerza ne bo plačevala najemnine, saj je v državnem poslopju. Na rektorjev predlog so bila sprejeta tudi *Pravila o svetosavskih nagradah Njegovega Veličanstva Kralja.*

Dr. Krek je v Ljubljani zgledno organiziral dve pravniški knjižnici: centralno v stavbi sodišča in knjižnico Pravne fakultete. Leta 1938 je postal redni član Akademije znanosti in umetnosti in bil v letih 1939-1942 njen glavni tajnik. Glavno področje njegovega umetniškega delovanja je bila glasba. Leta 1901 je ustanovil glasbeno revijo *Novi akordi* in okrog njih zbral večino slovenskih skladateljev in jih spodbujal k sodobnejši evropski glasbeni usmerjenosti, ne da bi v celoti prelomil s tradicijo. Zapustil je vrsto pomembnih spisov pravne stroke. Leta 1937 je izšel njegov znameniti učbenik rimskega obligacijskega prava, ki daje vpogled v veliko znanje Krekovega duha, v njegov jasen slog in precizen izraz. Zlasti aktivno je sodeloval pri zakonodaji o zemljiških knjigah. Pri delu ga je vodil katoliški etos, s svojo veliko postavo in umirjeno odločnostjo pa je povsod zbujal spoštovanje in ugled.

Dr. Krek je umrl 1. septembra 1942 in takratni rektor dr. Milko Kos je s posebno okrožnico zaprosil člane profesorskega zbora, da se udeležijo pogreba iz Žal, od kapele sv. Andreja na pokopališče sv. Križa.

4. REKTOR

1922-1923

Dr. Aleš Ušeničnik

Osebnost in življenje prof. dr. Aleša Ušeničnika, znamenitega slovenskega filozofa, teologa, predvsem pa katoliškega ideologa in idejnega voditelja, označuje delo, posvečeno dobri misli in poštenemu človeku. Njegova zunanja življenska pot je bila pot univerzitetnega profesorja, ki jo je redno opravljal skoraj 41 let, in ki ga je v študijskem letu 1922/23 pripeljala tudi na mesto rektorja Univerze v Ljubljani, nekajkrat pa na mesto dekana teološke fakultete.

Aleš Ušeničnik se je rodil 3. julija 1868 v Poljanah nad Škofjo Loko. Po osnovni šoli v Škofji Loki je v letih 1880-1888 obiskoval gimnazijo v Ljubljani. Po maturi se je mladi Ušeničnik s prirojenim pesniškim in sploh umetniškim talentom znašel na razpotju, a se je odločil za študij teologije in filozofije. Študiral je v Rimu na Gregorijani, kjer je z odliko končal študij filozofije in teologije z dvojnim doktoratom. Leta 1896 se je vrnil domov in naslednje leto je začel svojo profesorsko službo na škofijski bogoslovni visoki šoli, leta 1919 pa je postal redni profesor na novoustanovljeni Teološki fakulti ljubljanske univerze. Predaval je predvsem osnove filozofije. Umrl je v 84 letu starosti 30. marca 1952 v Ljubljani.

Dr. Ušeničnik je bil sijajen akademski učitelj, ki je pri predavanjih uporabljal svoje ogromno znanje. Čeprav izrazit spekulativni talent se je izkazal tudi v realnem življenju, zlasti v upravnih poslih. Na junijski seji Univerzitetnega sveta leta 1922 so njegovi člani skoraj prisilili skromnega in nekoliko boječega moža, da je sprejel izvolitev za rektorja ljubljanske univerze v času, ko je bilo treba vedno braniti njen neokrnjen obstoj proti napadom beograjskega centralizma. Modro, taktno in odločno je stal na krmilu Univerze. Predvsem so občudovali njegove izvirno izklesane nagovore ob univerzitetnih prireditvah in promocijah. Zapisniki sej Univerzitetnega sveta, ki jih je vodil rektor dr. Ušeničnik, odkrivajo vso raznolikost delovanja in takratne težave mlade slovenske univerze. Tako med drugim zvemo, da odkup parcele Križniškega reda, ki je mejila na stavbo Tehniške fakultete, ni uspel. Pač pa je botanični vrt tudi pravno postal lastnina Univerze. Za pomoč ruskim študentom, ki so v skrajno bornih razmerah bivali na Gradu, je bil ustanovljen poseben odbor pod vodstvom rektorja.

Urejanje skoraj 10.000 strani obsežne znanstvene revije *Katoliški obzornik* (*Čas*), kjer je bil tudi glavni sodelavec, mu je prineslo ugled in avtorito. Sodeloval je pri ustanovitvi in delovanju Slovenske akademije znanosti in umetnosti, bil iz nje leta 1948 iz političnih razlogov izključen in leta 1996 posmrtno rehabilitiran.

Ušeničnikovo pisateljsko in znanstveno delo je po obsegu in vsebini izredno obširen literarni opus, ki obsega 18 knjig in vrsto razprav iz različnih področij, čeprav je po svoji temeljni usmeritvi predvsem filozof, a vedno krščanski mislec. Po Mahničevem zgledu je imel razkrivanje ločitve duhov (svetovnonazorski razhod med katoličani in liberalci v javnem življenju), za osrednjo nalogo svojih spisov. Njegovo poudarjanje popolnega pokristjanjenja sodobnega človeka in moderne kulture ima v sebi elemente nerealnega, neuresničljivega in nedosegljivega, tudi zastarelega in preživelega; hkrati pa ima v sebi veliko elementov civilizacijske-kulture ljubezni.

5. REKTOR

1923-1924

Dr. France Kidrič

Pol stoletja je bil profesor dr. France Kidrič dejavno navzoč v slovenskem znanstvenem in kulturnem življenju. Pa vendarle vse Kidričeve vidne javne funkcije, tudi rektorska, ostajajo bolj ali manj v senci njegovega znanstvenega in pedagoškega dela. Bil je eden od utemeljiteljev znanstvene literarne zgodovine.

Rodil se je 23. marca 1880 v kmečkem okolju Ratenske vasi pri Rogaški Slatini, po osnovni šoli v domači občini je obiskoval gimnazijo v Mariboru, kjer je maturiral leta 1902. Po maturi je na Dunaju študiral slavistiko in tam leta 1906 tudi promoviral. Mladi Kidrič se je - še z nekaterimi našimi pomembnimi slavisti - šolal pri slavistiki, ki jo je takrat zastopalo delo in osebnost Vatroslava Jagića, Miklošičevega naslednika na znameniti dunajski slavistični stolici. Kidričevi spisi od leta 1908, ko je vstopil v Dvorno biblioteko, pa tja do konca prve svetovne vojne izpričujejo njegovo prepričanje, da stroka za večja sintetična dela še ni dozorela in da se je tako treba posvetiti predštudijam. Tako je nastala vrsta drobnih in večjih razprav, ki jih gre razumeti kot »kamne« za prihodnjo zgradbo slovenske literarne zgodovine starejših obdobij. Habilitacijo je načrtoval na dunajski univerzi. Toda avgusta 1920 je bil imenovan na novoustanovljeni Univerzi v Ljubljani za rednega profesorja za zgodovino starejših slovanskih literatur s posebnim ozirom na slovensko. Po prihodu v Ljubljano so Kidričevi znanstveni načrti zaživeli v vsej intenzivnosti. Spodbujala jih je zavest, da soustvarja hkrati s svojimi kolegi mlado slovensko univerzo in polaga temelje velikim kulturnim ustanovam, ki so z njo in ob njej nastajale. Leta 1922 je navdušeno pozdravil ustanovitev Slovenskega biografskega leksikona in zanj sčasoma napisal nad stošestdeset sestavkov, med njimi vrsto pravih študij, polnih novega gradiva.

Delaven, kakor je bil, je sprejemal tudi vse dolžnosti, ki mu jih je nalagal poklic univerzitetnega profesorja. Profesor dr. Kidrič je bil trikrat dekan Filozofske fakultete (1922/23, 1936/37 in 1938/39), na junijski seji Univerzitetnega sveta leta 1923 pa je bil izvoljen za rektorja ljubljanske univerze. Že na prvi, oktobrski seji Univerzitetnega sveta v novem akademskem letu je moral rektor dr. Kidrič poročati, da v Beogradu »ne vlada prijazno razpoloženje za našo univerzo, ki velja kot politikum«. Univerzitetni svet je sprejel na rektorjev predlog odločen protest in poudaril, da je Univerza v Ljubljani »največjega kulturnega pomena za celo državo in neobhodni pogoj vsake nacionalne odpornosti našega naroda izven mej Kraljevine SHS«. Zelo odločno je Univerzitetni svet zahteval, naj se ljubljanska univerza čim prej v vseh svojih delih izpopolni.

Šele po sistematičnih pripravah, ki so trajale več kot desetletje, se je dr. Kidrič v letih med 1929 in 1938 lotil sintetičnih predstavitev kot najvišje faze svoje literarnozgodovinske metodologije. Nastala sta *Zgodovina slovenskega slovstva od začetkov do Zoisove smrti* in prvi del (nedokončane) monografije o pevcu Sonetnega venca, ki dajeta glede na svojo monumentalnost in temeljitost vtis dokončnosti.

Po vojni je bil izvoljen za predsednika Slovenske akademije znanosti in umetnosti, bolan in razočaran nad Univerzo, ki je po njegovem »postala boljša srednja šola .....«, se je povsem umaknil na akademijo. In tako je umrl kmalu po svoji 70-letnici (1950).

6. REKTOR

1924-1925

Dr. Karel Hinterlechner

Stalna beograjska tarnanja o stroških za ljubljansko univerzo so leta 1925 spobudila njenega komaj izvoljenega rektorja prof. dr. Karla Hinterlechnerja, da je v Ljubljanskem zvonu objavil razpravo o jugoslovanskih univerzah (Prašanje univerz v Jugoslaviji. S posebnim ozirom na ljubljansko vseučilišče). V njej je z temeljitimi argumenti zavrnil ugovore, ki so izražali pomisleke o obstoju slovenske univerze. Rektor dr. Karel Hinterlechner je bil odličen mineralog in petrograf, ki pa se je tudi v geologiji precej uspešno uveljavljal.

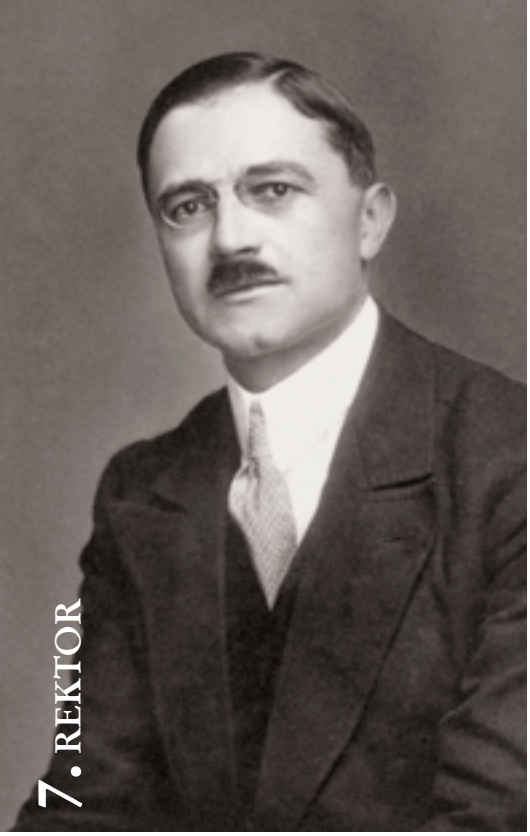
Rojen je bil v Ljubljani 31. maja 1874. Po končani gimnaziji v Ljubljani se je leta 1894 vpisal na dunajsko univerzo, kjer je študiral mineralogijo in petrografijo, poslušal pa tudi predavanja iz geologije. Po promociji za doktorja filozofije je leta 1900 prišel na Geološki državni zavod na Dunaju. Ob razpadu habsburške monarhije je prejel vabilo tako iz Prage kakor iz Ljubljane. Odločil se je za slednjo in prevzel kot redni univerzitetni profesor na ljubljanski Tehniški fakulteti stolico za mineralogijo in petrografijo.

Dr. Hinterlechner je bil sicer izrazit znanstvenik, ki pa se je izkazal tudi v upravnih poslih: prodekan Tehniške fakultete je bil v študijskih letih 1920/21-1922/23, 1927/28, dekan Tehniške fakulte je bil v študijskem letu 1926/27 in 1930/31, rektor je bil v študijskem letu 1924/25, prorektor Univerze pa v študijskem letu 1925/26. Kot rektor je ob pomoči prorektorja prof. dr. Franceta Kidriča in poslovodje prof. dr. Lamberta Ehrlicha predsedoval štirim rednim in trem izrednim sejam Univerzitetnega sveta. Tako je Univerzitetni svet 16. januarja protestiral proti neakademski upokojitvi zagrebških kolegov pri samem Nikoli Pašiću. Poudaril je, da Univerzitetni svet pozdravlja vsak boj za pravično avtonomijo naših univerz. Na seji 23. januarja pa je Univerzitetni svet razpravljal o članku člana ljubljanske Pravne fakultete, izrednega profesorja dr. Mirka Kosića v Srpskih novinah in v Politiki, ki je nekaterim profesorjem ljubljanske univerze očital avstrijakanstvo, birokratizem in uradniško prakso.

Podobno kot drugi ustanovitelji ljubljanske univerze se je tudi dr. Hinterlechner še kako zavedal, da pedagoško in znanstvenoraziskovalno delo ni mogoče brez laboratorijev, zbirk, knjižnic itd., ki so za stroke conditio sine qua non. Treba jih je bilo ustvarjati skoraj iz nič. Že leta 1919 je ustanovil Inštitut za mineralogijo in petrografijo in postal njegov predstojnik. V dvajsetih letih je oblikoval zavod, ki se je po kvaliteti zbirk lahko primerjal z marsikaterim tujim zavodom, ki pa je nastajal v mnogo bolj ugodnih razmerah.

Strokovna dela dr. Hintelechnerja so seveda večinoma geološko-petrografske vsebine. Kot mineralog in petrograf je kartiral predvsem razne predele na Češkem. V tesni zvezi z njegovim kartiranjem je bila večina njegovih znanstvenih objav. Leta 1903 pa je izdal učbenik *Mineralogijo za nižje razrede srednjih šol in za enake zavode.*

Dr. Karel Hinterlechner, redni član češke akademije znanosti, je po daljši, težki bolezni umrl 25. oktobra 1932 v Ljubljani.

7. REKTOR

1925-1926

Dr. Leonid Pitamic

V znameniti osebi rektorja ljubljanske univerze prof. dr. Leonida Pitamica se nam predstavlja mednarodno uveljavljeni pravni znanstvenik, izvrsten pedagog, politik in diplomat, pa tudi osebno skromen, veren in toleranten človek.

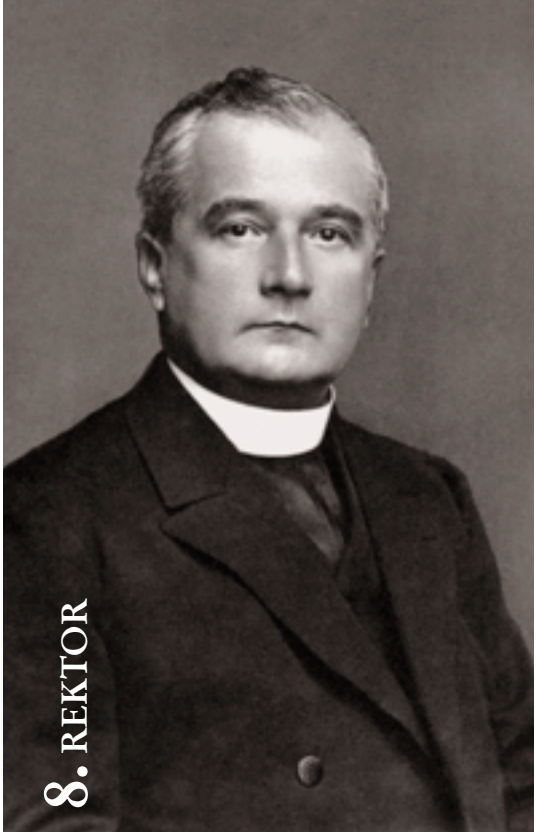
Rodil se je 15. decembra 1885 v Postojni. Osnovno šolo in tri razrede gimnazije je obiskoval v Gorici, potem je prišel kot gojenec Terezijanske akademije na Dunaj, kjer je 1903 maturiral. Nato se je vpisal na Pravno fakulteto dunajske univerze in leta 1908 promoviral za doktorja prava. S komaj tridesetimi leti je dosegel habilitacijo za splošno in avstrijsko državno pravno, dve leti za tem pa še za pravno filozofijo. Imenovan je bil na univerzo v Černovicah, a ga je življenje usmerilo drugam.

Po razpadu habsburške monarhije se je vrnil v Ljubljano. Imenovan je bil za eksperta v jugoslovansko delegacijo pri mirovni konferenci v Parizu, po ustanovitvi slovenske univerze v Ljubljani pa konec avgusta 1919 za rednega profesorja na Pravni fakulteti skupaj z dr. Ivanom Žolgerjem, dr. Bogumilom Vošnjakom in dr. Ivanom Žmavcem, ki pa profesure ni sprejel. Vendar so bili vsi trije profesorji Pravne fakultete v času, ko je novoustanovljena ljubljanska univerza začela z delom, v Parizu. Tu je bil tako ustanovljen prvi fakultetni svet ljubljanske Pravne fakultete, dr. Pitamic pa je postal njen prvi dekan. Po vrnitvi iz Pariza je vodil vse nadaljnje organizacijsko delo, poskrbeti je moral za predavalnice in delovne prostore, predvsem pa oblikovati jasne predpise o pravnih študijih. Javnosti je fakulteto predstavil 15. aprila 1920 z inavguralnim predavanjem na temo Pravo in revolucija. Na njej je deloval kot redni profesor do upokojitve v juniju 1952, razen v letih letih 1929-1934, ko je bil izredni poslanik Jugoslavije v Washingtonu. V študijskem letu 1940/41 je bil ponovno njen dekan.

Na predlog Pravne fakultete je bil dr. Pitamic izvoljen za rektorja ljubljanske univerze na četrti redni seji Univerzitetnega sveta 26. junija 1925. Rektorske posle pa je prevzel 1. oktobra. Med svojim mandatom je predsedoval trem rednim sejam Univerzitetnega sveta, ki je takrat obravnaval ustanovitev sveta slušateljev ljubljanske univerze, razsodbo univerzitetnega sodišča zaradi »nekorektnega postopanja in vedenja slušateljev - kemikov o priliki ekskurzije v Parizu«, njegov obisk pri prosvetnem ministru Stjepanu Radiću, oblikovanje pripomb k osnutku novega univerzitetnega zakona in postavitev spominske plošče dr. Ivanu Žolgerju v univerzitetni avli.

Znanstveni opus dr. Pitamica, ki ga je pisal - v sedmih jezikih - tja do visoke starosti, je izredno obsežen. Poglavitno njegovo delo je nedvomno slovenska (1927) in angleška (1933) izdaja *Države*, ki jo je pisal pri štiridesetih letih in v njej razvil normativno teorijo države, ki v slovenski pravni znanosti doslej še ni bila presežena. Vzpon v akademski in znanstveni karieri dr. Pitamica spremljajo številna priznanja, doma in zlasti v tujini. Seveda je bil med prvimi rednimi člani slovenske akademije, vendar ga po vojni niso potrdili in ga je naša SAZU rehabilitirala šele četrt stoletja po smrti.

Bogata življenska pot dr. Pitamica se je iztekla v začetku počitnic 30. junija 1971.

8. REKTOR

1926-1927

Dr. Franc Ksaver Lukman

Osmi rektor ljubljanske univerze prof. dr. Franc Ksaver Lukman se je v slovenski kulturni prostor predvsem zapisal kot prevajalec in interpret patristične literature ter analitik zgodovine prvih stoletij krščanstva. Patrolog svetovnega slovesa je bil po značaju prijeten, fin gospod s čutečo dušo, skratka prava dobričina.

Franc Ksaver Lukman se je rodil kmečkim staršem 24. novembra 1880 v Lokah pri Sv. Juriju v Savinjski dolini. Osnovno šolo je obiskoval pri Sv. Juriju, gimnazijo v Mariboru, filozofijo in teologijo pa študiral na Gregoriani v Rimu, kjer je dosegel doktorat iz obeh strok. Že v Rimu se je začel ukvarjati s starokrščansko literaturo, z delom, ki mu je ostal zvest do konca. Po vrnitvi v domovino je leta 1908 postal profesor moralne teologije na Visoki bogoslovni šoli v Mariboru. Pedagoško je deloval enajst let v Mariboru in nato dvaintrideset let v Ljubljani.

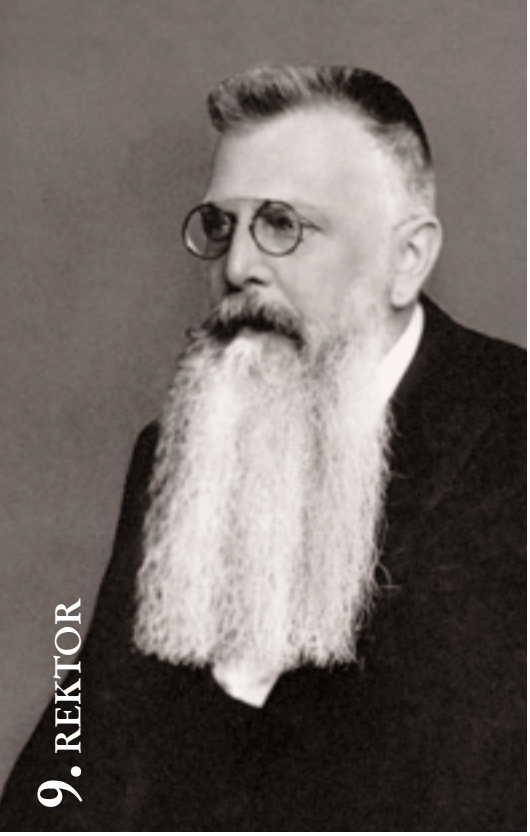
V Ljubljano pa v začetku januarja 1919 ni prišel učit, ampak je bil še ne štiridesetletni profesor poklican v Narodno vlado za Slovenijo kot referent za verske zadeve. Leta 1920 je bil imenovan na mladi slovenski univerzi in njeni Teološki fakulteti najprej za izrednega, nato pa leta 1921 za rednega profesorja za historično dogmatiko, zgodovino starokrščanskega slovstva in zgodovino prvih treh stoletij krščanstva. Mladi profesor je bil v letih 1923/24 in 1929/30 dekan Teološke fakultete.

Na seji Univerzitetnega sveta 31. maja 1926 je bil izvoljen za rektorja. Študijsko leto, v katerem je bil rektor dr. Lukman, je potekalo razmeroma mirno. V letnem poročilu 30. septembra 1926 je še stari rektor poročal, da je bila v tem letu ustanovljena ustanova dr. Pavla Turnerja za izpopolnjevanje strokovne izobrazbe absolventov, slovenskih juristov in filozofov, »ki jo bo podeljevala univerzitetna uprava«.

Na redni seji 7. maja 1927 se je Univerzitetni svet seznanil z rektorjevim poročilom o izdelanem osnutku ustanovne listine Turnerjeve ustanove. Uprava univerze pa se je za njeno izdelavo soglasno zahvalila dekanu pravne fakultete prof. dr. Metodu Dolencu. Ko je bil dr. Lukman rektor, je Univerzitetni svet na več sejah razpravljal tudi »o raznih možnostih glede stavbišča (Šempeterska vojašnica, Cekinov grad) in kredita in sicer za novo stavbo ljubljanske univerze«. V sklopu rednega tekočega poslovanja pa je odločal o podaljšanju inskripcij v izrednih primerih, nabavi opreme za univerzitetne inštitute, disciplinskih ukrepih v primeru »popačenja indeksov«, pa tudi o sodelovanju rektorja v častnem odboru za postavitev spomenika kralju Petru v Ljubljani.

Lukmanove organizacijske sposobnosti so se izrazile tudi v uredniškem delu, med drugim z urejanjem Slovenskega biografskega leksikona, zanj je napisal nad 180 biografij slovenskih teologov, redovnikov in redovnic. S svojim znanstvenim delom, s prizadevanjem za vrnitev k virom krščanstva, se uvršča v prenovitveni proces znotraj katoliške Cerkve, ki je svoj višek dosegel z globoko reformo drugega vatikanskega cerkvenega zbora.

Svojo bogato znanstveno in življensko pot je dr. Lukman, dopisni član SAZU, končal leta 1958, ko je nastopil papež Janez XXIII, oče koncila in oče »aggiornamenta«.

9. REKTOR

1927-1928

Dr. Rajko Nahtigal

Rektor prof. dr. Rajko Nahtigal ima v slovanski in slovenski znanosti svoje odlično mesto med velikimi filologi.

Znameniti novomeščan je bil rojen 14. aprila 1877. Osnovno šolo in prva dva razreda gimnazije je obiskoval v Novem mestu, druge pa v Ljubljani, kjer je v potresnem letu 1895 maturiral. Kot osemnajstletni mladenič se je jeseni 1895 vpisal na slavistiko dunajske univerze, na osrednji evropski slavistični filološki seminar. Leta 1900 je diplomiral in napravil doktorske izpite. Leta 1913 pa se je habilitiral za izrednega profesorja na slavistiki v Gradcu. V dunajsko in graško obdobje spada Nahtigalovo zanimanje za albanski jezik in brižinske spomenike.

Vseučiliški komisiji v Ljubljani je predstavil in obrazložil svoje videnje o uvedbi slovenskega univerzitetnega študija. Nahtigalov pogled je postal v marsičem vsebinska in organizacijska podlaga za nastanek ljubljanske univerze. V zimskem semestru 1919-1920 je začel kot eden od tistih - v prvi skupini poleti 1919 imenovanih - rednih profesorjev s predavanji in seminarji. Predaval je izbrana poglavja iz zgodovine slovanske filologije. Bil je prvi predstojnik Seminarja za slovansko filologijo ter prvi dekan Filozofske fakultete. V prvih ljubljanskih letih je veliko svojih ustvarjalnih moči posvetil novoustanovljeni univerzi in svojim študentom. Posebno se je trudil, da mlada univerza ne bi zdrsnila na provencialno raven, saj ji gmotne in duhovne okoliščine niso bile naklonjene. Vedel je, da bo treba hiteti z vzgojo mladih znanstvenikov.

Ker ni ohranjen zapisnik seje Univerzitetnega sveta od 9. junija 1927, ni znano, kako je bil dr. Nahtigal izvoljen za rektorja. Novembra so znova začele prihajati iz Beograda vesti, ki so napovedovale ukinitev nekaterih fakultet ljubljanske univerze. Na udaru sta bili znova predvsem Medicinska in Tehnična fakulteta. To pot so podvzeli pobudo najprej študenti ob sodelovanju profesorjev, nato pa tudi Univerzitetni svet ob močni podpori slovenske javnosti. Konec leta 1927 pa je izšla tudi tiskana spomenica Pomen univerze v Ljubljani za Slovence in državo SHS, ki jo je izdala in podpisala vrsta slovenskih društev, ustanov in organizacij vseh političnih taborov. Rektorju dr. Nahtigalu in senatu ljubljanske univerze je ob takšni podpori javnosti uspelo prepričati posebno univerzitetno komisijo beograjskega ministrstva za prosveto o škodljivosti redukcij. Ponovno se je odprlo tudi vprašanje postavitve novih univerzitetnih poslopij na Koslerjevem posestvu. Profesor Jože Plečnik je napravil provizorični načrt, kako bi se dalo na teh zemljiščih razporediti univerzitetne objekte in kako bi se Koslerjev gradič (Cekinov grad) preuredil v univerzitetne namene.

Dr. Nahtigal je bil urednik več slavističnih (humanističnih) zanstvenih revij, po ustanovitvi Akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani leta 1938 je postal njen redni član in prvi predsednik. Največ znanstvenih zaslug si je pridobil s kritično izdajo glagolskega *Sinajskega evhologija,* s slovensko izdajo staroruskega epa *Slovo o polku Igoŕeve* in z delom iz primerjalnega jezikoslovja *Slovanski jeziki.*

Znameniti slovenski učenjak, dr. Rajko Nahtigal, zadnji iz velike šole slovanske filologije 19. stoletja (Dobrovsky - Kopitar - Miklošič - Jagić - Nahtigal) je umrl v Ljubljani 29. marca 1958 v enainosemdesetem letu starosti.

10. REKTOR

1928-1929

Dr. Milan Vidmar

Deseti rektor Univerze v Ljubljani je v svojih Spominih zapisal, da je že ob izvolitvi vedel, da se bo moral po eni strani energično boriti za obstoj Univerze, po drugi strani pa pripravljati svečano praznovanje prve desetletnice (almae matris labacensis). Ni pa vedel, da bo moral v ta namen poseči po prav svojevrstnem orožju. Kot nevaren šahovski mojster, mojster šahovskih zvijač, je aprila 1929 odpotoval v Beograd in pri kralju dobil dovoljenje, da si slovenska univerza privzame ime njegovega veličanstva, Universitas Alexandrina in dobil od njenega novega protektorja zagotovilo za njeno integriteto.

Prof. dr. Milan Vidmar se je rodil 22. junija 1885 v Ljubljani. V svojem rojstnem kraju je obiskoval štiri letno osnovno šolo in klasično gimnazijo, leta 1902 je maturiral na ljubljanski realki, leta 1903 pa še na novomeški gimnaziji. Na Dunaju je diplomiral in doktoriral iz strojništva, hkrati pa se je tej stroki vedno bolj oddaljeval in prehajal v elektrotehniko. Transformatorji so postali ožja Vidmarjeva specializacija, po njej ga je v letih pred drugo svetovno vojno poznal ves tehniški svet.

V začetku leta 1919 se je vrnil v Ljubljano in sprejel povabilo, da predava na prihodnji ljubljanski univerzi. Začelo se je maja 1919 z nastopnim predavanjem »Inženjer-filozof in stroj velikan« na začasnem Tehniškem visokošolskem tečaju, predhodniku nastajajoče tehniške fakultete ljubljanske univerze.

Ob koncu avgusta je postal redni, a edini profesor na elektro-strojnem oddelku Tehniške fakultete novo ustanovljene Univerze. Pedagoškemu delu je ostal zvest 43 let, vse do smrti 9. oktobra 1962. Kot pedagog se je odlikoval z izredno nazornimi predavanji in z očetovsko skrbjo za svoje študente (dali so mu vzdevek »ata«).

Priprave na praznovanje desetletnice obstoja Univerze so se začele takoj na začetku Vidmarjevega rektorata. Že v juniju 1928 je Univerzitetni svet izvolil komisijo petih članov, ki naj bi pod predsedstvom rektorja pripravila dostojno proslavo. Načrtovala je izdajo primerne spominske knjige, organizacijo slovesnega zborovanja v univerzitetni zbornici in pripravo rektorske verižice. Načrt za rektorsko verižico je naredil profesor Plečnik. Za uradni dan proslave je bil predhodno določen 22. junij. Na slovesnosti je rektor prebral odločbo kralja Aleksandra I., ki je podeljevala Univerzi v Ljubljani kraljevo ime. Ljubljanski župan dr. Puc je rektorju v imenu slovenskih občin izrekel čestitke, hkrati pa mu je obesil okoli vratu rektorsko verigo. Zadnji akt svečanosti je bila promocija dr. Danila Majarona, nekdanjega predsednika Vseučiliške komisije, ki je v letih 1918/19 pripravila ustanovitev ljubljanske univerze. Univerza se mu je oddolžila s podelitvijo častnega doktorata - prvega v svojem kratkem obstoju.

Vidmarjev književni opus je izredno obsežen, z več kot dvajsetimi knjižnimi naslovi sodi med najplodovitejše slovenske pisatelje. V Ljubljani je ustanovil Inštitut za električko gospodarstvo, ki se od leta 1968 imenuje po njem. Za svoje strokovno delo je dobil veliko domačih in tujih priznanj, ljubezen do šaha pa mu je napolnila velik del življenja.

Osebnost dr. Milana Vidmarja je že prešla v zgodovino, osebnost, kakršnih ni bilo veliko na Slovenskem - pa tudi v svetu so taki le redki.

ZAL, FOTOTEKA

11. REKTOR

1929-1930

Dr. Metod Dolenc

Zdi se, da zavzemanje rektorja dr. Milana Vidmarja za novo ime ljubljanske univerze, le ni bilo všeč vsem članom Univerzitetnega sveta, čeprav so takrat ob sprejemanju zahvalne brzojavke lojalno stali in molčali.

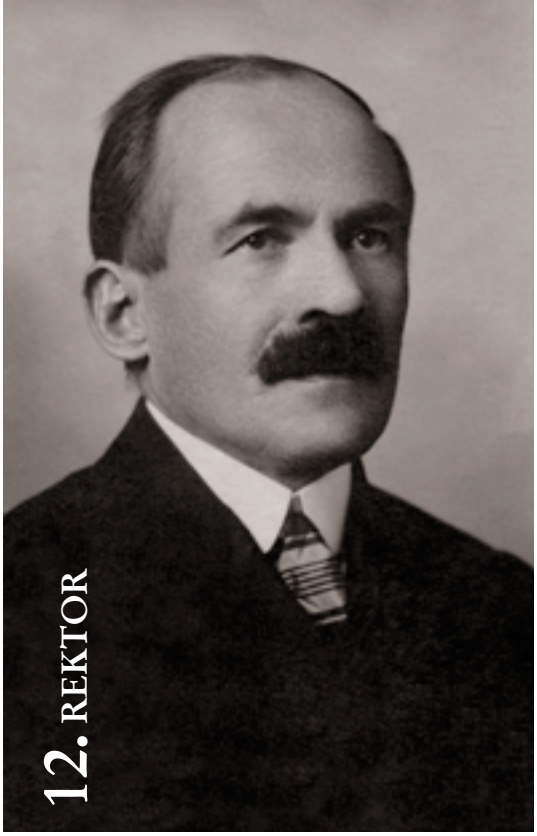
Ob koncu poletnega semestra 1929 so bile nove rektorske volitve. V skladu z natančno dogovorjenim redom je bila na vrsti Pravna fakulteta, toda dekan Medicinske fakultete profesor dr. Alfred Šerko je v splošno presenečenje izjavil, da se Medicinska fakulteta to pot ne bo odrekla pravici, ki jo imajo vse fakultete in je za kandidata znova predlagal profesorja Vidmarja. Dekan Pravne fakulete prof. dr. Rado Kušej pa je predlagal kandidata svoje fakultete prof. dr. Metoda Dolenca. Tako so bile to ene od najdaljših in predvsem nemirnih volitev rektorja ljubljanske univerze. Z enim glasom večine je bil izvoljen kandidat Pravne fakultete.

Metod Dolenc se je rodil 19. decembra 1875 v Slapu pri Vipavi. Osnovno šolo je obiskoval v Slapu in Ljubljani. Maturiral je leta 1883 v Novem mestu. Pravo je študiral na dunajski univerzi v letih 1894-1898, za doktorja prava pa je bil promoviran leta 1899. Takoj po končanem pravnem študiju je nastopil sodno prakso.

Marca 1920 je bil imenovan za rednega profesorja kazenskega prava na ljubljanski univerzi. Po končanih univerzitetnih študijih dr. Dolenc ni kazal posebne nagnjenosti do katerekoli veje pravne znanosti. Za njegovo usmeritev pretežno v kazenskopravne znanosti je bilo odločilno delovanje pri sodiščih. Že v začetku leta 1921 je ustanovil Kriminalistični inštitut, ki je bil pridružen kazenskopravnemu seminarju in je bil do smrti predstojnik obeh institucij. Kot sodnik je spoznal in se navdušil za sodelovanje laikov v kazenskem sodstvu v obliki porote. Dolenčev delovni opus se je raztezal preko kriminalistike, materialnega in procesnega prava na področje sodne psihologije in pravne ureditve. Napisal pa je tudi mnogo pravnozgodovinskih razprav, ki jih je strnil v znameniti knjigi *Pravna zgodovina za slovensko ozemlje*; postal je utemeljitelj slovenske pravne zgodovine. Sodeloval je pri poenotenju jugoslovanske kazenske zakonodaje in si prizadeval za njeno prenovo ob upoštevanju izkušenj iz preteklosti in teženj modernega kazenskega prava.

V šolskih letih 1921/22, 1925/26 in 1935/36 je bil dekan Pravne fakultete, njegovo rektorovanje v študijskem letu 1929/30 je bilo obremenjeno z intenzivno dejavnostjo v Vrhovnem zakonodajnem svetu v Beogradu. Univerzitetni svet, pa tudi Upravni odbor se je v njegovem času predvsem ukvarjal z načrtom novega univerzitetnega zakona, po katerem naj bi se združili ljubljanska in zagrebška Teološka fakulteta v eno s sedežem v Zagrebu, na Tehnični fakulteti pa naj bi se izvršila komasacija inštitutov. Rektor je z avdienco pri kralju poskušal dosečil, da bi bilo vsako presenečenje izključeno.

Dr. Metod Dolenc, ki predstavlja enega vrhov slovenske in jugoslovanske pravne znanosti, kot slovenski kazenskopravni in pravnozgodovinski znanstvenik pa se je uveljavil tudi v tujini, je umrl 10. oktobra 1941.

12. REKTOR

1930-1932

Dr. Alfred Šerko

»Kot zdravnika iz umobolnice so pokojnega profesorja poznali v najoddaljenejših vaseh. Med bolniki je bil priljubljen kakor malokdo«. Tako je ob smrti profesorja dr. Alfreda Šerka, zdravnika nevropsihiatra, znamenite osebnosti slovenskega znanstvenega in kulturnega življenja konca 19. in prve polovice 20. stoletja, zapisal primarij dr. Miroslav Hribar.

Alfred Šerko se je rodil 16. julija 1879 v Cerknici. V svojih spominih pravi, da je bil kot deček izredno bujne fantazije in neugnane podjetnosti. Še ne pet let starega so ga dali v cerkniško štirirazredno osnovno šolo. Učil se je igraje in bil najboljši učenec. Maturiral je leta 1897 v Ljubljani. Na Filozofski fakulteti dunajske univerze je leta 1904 promoviral z disertacijo o Spinozi, leta 1909 pa končal še študij medicine. V Pragi je bil habilitiran za privatnega docenta. Po razpadu monarhije je deloval kot nevrolog v ljubljanski garnizijski bolnišnici, v Vseučiliški komisiji pa je aktivno sodeloval pri ustanavljanju slovenske univerze. Bil je v skupini prvih osemnajstih profesorjev ljubljanske univerze in bil skoraj nepretrgoma dekan Medicinske fakultete. Poučeval je anatomijo in fiziologijo živčevja, v neobveznem tečaju pa osnove psihiatrije. Njegovo zavzemanje za ustanovitev popolne Medicinske fakultete v Ljubljani je bilo ognjevito, zmeraj polemično. Pripravljal se je, da bi ustanovil psihiatrično kliniko. Leta 1928 je prevzel mesto šefa honorarnega oddelka v bolnišnici za duševno bolne, kjer je zasledoval moderno zdravljenje z inzulinom in kardiozolom. Šerkove obsežne psihiatrične in nevrološke razprave so visoke znanstvene kvalitete in kažejo strokovnjaka, ki ni poznal samo obširne literature, ampak je imel tudi visoko znanstveno inovacijo, njihov odmev v znanstvenem svetu je bil opazen.

Na redni seji Univerzitetnega sveta 16. junija 1930 je bil profesor Šerko izvoljen za enajstega rektorja ljubljanske univerze, ko se Medicinska fakulteta prvič ni odrekla svoji pravici, da ponudi svojega kandidata za rektorsko fukcijo. V skladu z novim Zakonom o univerzah, ki ga je kralj proglasil konec junija 1930, je bil izvoljen za dve leti. Toda začeli so se viharni časi velikih političnih manifestacij, pa tudi časi vedno bolj aktivnega nastopanja ljubljanskih študentov. Ti so 27. januarja 1932 na svetosavski proslavi v zbornici metali letake in povzročali nemire. Posledice je čutil rektor, v finančnem zakonu za proračunsko leto 1932/33 je bilo namreč navodilo za ukinitev Medicinske, Teološke, Tehnične in Pravne fakultete. V Ljubljani bi ostala samo Filozofska fakulteta, od tehnike pa montanistični oddelek. Očitno tudi protektorat kralja Aleksandra I. ljubljanske univerze ni rešil nadaljnjih groženj. Rektorju naj bi pomoč pri črtanju tega člena nudil predsednik slovenske katoliške stranke Anton Korošec, ki je bil takrat v opoziciji, ne pa takratni minister demokrat Albert Kramer, ki je celo izjavljal, da po teh demonstracijah od ljubljanske univerze ne bi smel ostati niti kamen.

Prof. dr. Alfred Šerko, intelektualni veljak, ki pa se kljub svoji gigantski duhovni postavi ni bil voljan vključiti v uglajeno normiranost, je umrl v Ljubljani v 59. letu starosti.

ZAL, FOTOTEKA

13. IN 17. REKTOR

1932-1934, 1939-1941

Dr. Matija Slavič

Prof. dr. Matija Slavič, slovenski biblicist in narodnoobrambni delavec, je bil rojen 27. januarja 1877 v kmečki družini v Bučečovcih nad Ljutomerom. Osnovno šolo je obiskoval v Križevcih in Radgoni, klasično gimnazijo v Mariboru, teologijo pa študiral v Mariboru in na Dunaju.

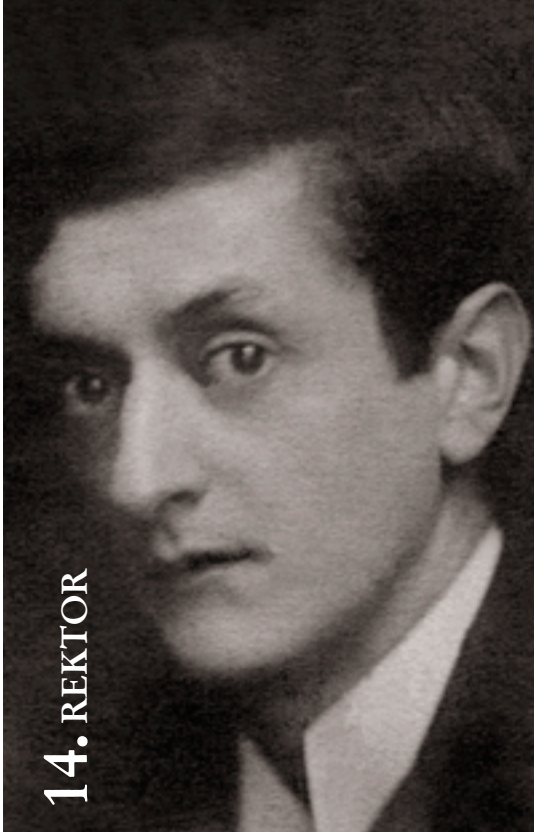
Že takrat, ko je delovala Vseučiliška komisija, so profesorja za biblične vede stare zaveze na bogoslovnem učilišču v Mariboru dr. Matija Slaviča omenjali med imeni za prihodnje profesorje ljubljanske univerze. A dr. Slaviča je vlada v tem trenutku rabila kot izvedenca za Prekmurje, sodeloval je na mirovni konferenci v Parizu in Londonu. Rektorat Univerze v Ljubljani mu je tako lahko šele 29. januarja 1920 sporočil, da je imenovan za izrednega profesorja bibličnih ved stare zaveze na Teološki fakulteti, kjer je februarja 1920 začel s predavanji. Njegova pot na ljubljanski univerzi se je v naslednjih letih strmo vzpenjala. Že junija naslednjega leta je postal redni profesor. Bil je prodekan, večkrat dekan Teološke fakultete in prorektor Univerze, rektor pa v letih 1932-34 in 1939-41.

Denarni pritiski in s tem povezani poskusi ukinitve posameznih fakultet so se z vso močjo pojavili tudi med prvim mandatom rektorja Slaviča. Z osebnimi posredovanji mu je uspelo odstraniti grozečo nevarnost. Istočasno je prosvetni minister v Beogradu pripravljal načrt o reorganizaciji vseh treh jugoslovanskih univerz, s katerim bi ločili »strokovne fakultete od historičnih fakultet«. V Ljubljani bi torej bila izvedena separacija Tehnične fakultete, ki jo je »ministrstvo menda nameravalo oblikovati kot posebno administrativno, docela samostojno visoko šolo«. Rektor je v razpravah v Beogradu dosledno zastopal stališče Univerzitetnega senata ljubljanske univerze, da je »v strokovnem in znanstvenem interesu nedeljivost univerze«. V prvem manadatu rektorja dr. Slaviča gre omeniti tudi njegova prizadevanja za gradnjo univerzitetne knjižnice, saj je z velikim navdušenjem pri tem podpiral študentsko dejavnost Akademske akcije. Že takoj na začetku drugega rektorskega mandata, ki že sega v drugo svetovno vojno, je izposloval kredite za gradnjo prirodoslovnega, anatomskega, kemičnega in strojniškega inštituta ter za zavod za mineralogijo in za akademsko menzo. Ob 20. letnici ustanovitve ljubljanske univerze leta 1939 je na slavnostni seji Univerzitetnega senata 17. decembra podelil častni doktorat dr. Antonu Koroščcu, leta 1941 pa Ivanu Hribarju. V univerzitetni avli pa je želel razstaviti okrog kipa kralja Aleksandra I. spominske plošče zaslužnim za ustanovitev Univerze Ljubi Davidovću, dr. Danilu Majaronu in dr. Karlu Verstovšku.

Z okupacijo se je Univerza v Ljubljani, predvsem pa njeno vodstvo z rektorjem na čelu, znašla v zelo neugodnih razmerah. Razmere so zahtevale obilico diplomatske spretnosti. Tako je z odločno intervencijo preprečil vojaško zasedbo komaj dograjene stavbe univerzitetne knjižnice in omogočil njeno vselitev.

Dr. Slavič je ob koncu vojne zapustil Slovenijo, vendar se je kasneje vrnil in od leta 1948 nadaljeval skoraj do smrti v letu 1958 s pedagoškim delom na Teološki fakulteti. Bil je prvi Slovenec, ki je dosledno prevajal svetopisemsko besedilo Stare zaveze po hebrejskem izvirniku in ob tem delu so se izčrpale njegove telesne moči.

Dr. Slavič je bil v novembru 1940 odlikovan z redom Jugoslovanske krone II. stopnje.

14. REKTOR

1934-1935

Dr. Fran Ramovš

V delu in miselnosti štirinajstega rektorja ljubljanske univerze prof. dr. Frana Ramovša so se harmonično združile lastnosti velikega in široko razgledanega znanstvenika. V slovenistiki pa se je z njim začela povsem nova doba; v takrat najmanj raziskanem slovanskem jeziku so bile rekonstruirane njegove posamezne razvojne faze.

Fran Ramovš je bil rojen 14. septembra 1890 v Ljubljani. Osnovno šolo je obiskoval v Borovnici, gimnazijo v Ljubljani, jezikoslovje pa je študiral na Dunaju in v Gradcu. Leta 1914 je bil promoviran za doktorja filozofije. Potem ko je v začetku leta 1918 dosegel habilitacijo, se je ob zlomu avstro-ogrske monarhije vrnil iz Gradca v Ljubljano in se priključil pripravam za ustanovitev univerze, postal je tajnik Vseučiliške komisije. Dr. Ramovš je bil odličen organizator znanstvenega in pedagoškega dela. Po ustanovitvi Univerze je bil dve leti njen poslovodja z nalogo, da organizira njeno delovanje, avgusta 1919 pa je bil med prvimi profesorji novo ustanovljene univerze imenovan za rednega profesorja slovenskega jezika. Leta 1926-27 je bil dekan Filozofske fakultete. Na redni seji Univerzitetnega sveta 16. junija 1934 je bil na predlog dekana Filozofske fakultete dr. Karla Oštirja izvoljen za rektorja. Že čez tri dni je prejel resolucijo Društva slušateljev, v kateri so vzporedno z zahtevami akademikov zagrebške in beograjske univerze zahtevali predvsem popolno avtonomijo Univerze. Na sejah upravnega odbora zimskega semestra 1934/35 je rektor dr. Ramovš poročal o dodelitvi novih prostorov dekanatu Medicinske fakultete, o dograditvi predavalnice Anatomskega inštituta, pa tudi o poročilih komisij, ki so pregledale inventar v histološkem, fiziološkem, anatomskem, biološkem in fizikalnem inštitutu Medicinske fakultete. Na izredni seji 26. januarja 1935 pa je poročal o razdelitvi svetosavskih nagrad študentom ljubljanske univerze. Dr. Ramovš je že leta 1929 predlagal ustanovitev Akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani, saj je menil da »kulturna zgradba v Ljubljani še ni dokončana«. Kot rektor Univerze je 2. januarja 1935 v pismu ministru prosvete že spet obnovil vlogo za ustanovitev akademije. Negativna rešitev vloge je bila eden od vzrokov, da je iz protesta odstopil z rektorskega položaja. Dne 13. januarja 1935 je pisal prorektorju, da podaja ostavko. Pismu je priložil zdravniško spričevalo, da potrebuje več mesecev počitka in miru. Že naslednjega dne so na seji Univerzitetnega sveta ostavko sprejeli. Še naprej si je prizadeval za ustanovitev akademije in bil odtlej še bolj nepopustljiv in res so se stvari začele izboljševati. Bil je gonilna sila in duša njene ustanovitve.

Ramovšev življenski projekt predstavlja Historična gramatika slovenskega jezika, ki je izšla v dveh knjigah (*Konzonantizem,* 1924 in *Dialekti,* 1935). V naslednjih letih sta sledili znamenita *Kratka zgodovina slovenskega jezika,* (1936), skupaj z dr. Milkom Kosom pa nova izdaja *Brižinskih spomenikov* (1937). Za svoje znastveno delo je bil izvoljen za dopisnega člana jugoslovanske, srbske in poljske akademijo znanosti. V slovenski akademiji je bil med prvimi rednimi člani, bil je njen glavni tajnik, v letih pred smrtjo (1952) pa njen predsednik.

ZAL, FOTOTEKA

15. REKTOR

1935-1937

Dr. Maks Samec

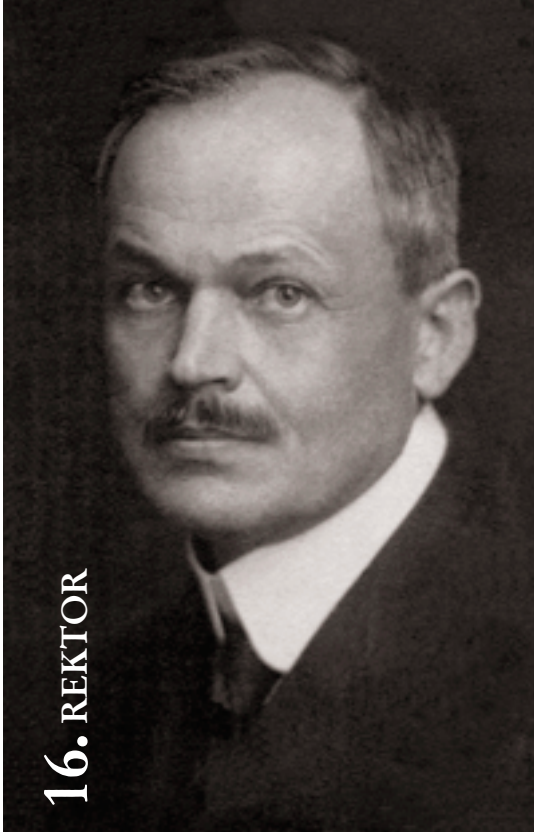
Turnusni sistem volitev rektorja na ljubljanski univerzi ni bil nikoli uzakonjen, uvedel ga je običaj. Tako tudi ni bilo določeno, katera fakulteta postavlja svojega kandidata ob sprejeti predčasni rektorjevi ostavki. Predvsem je bilo povsem nedorečeno vprašanje, ali je bila turnusna pravica postavljati kandidata izčrpana, ko je bil kandidat izvoljen in je izvolitev sprejel. Odprto je bilo torej vprašanje, če ob prenehanju rektorske funkcije med službeno dobo pripade pravica postavljati novega kandidata fakulteti, katere rektor je predčasno zapustil funkcijo, turnus naj v tem primeru sploh ne bi bil aktualen, ali pa naj bi v skladu s turnusom dobila to pravico naslednja fakulteta. Ta odprta vprašanja rektorskih volitev, ki so bila v bistvu interna zadeva ljubljanske univerze in njene avtonomije, so januarja 1935, potem ko so prišla v dnevno časopisje in postala predmet političnih obračunavanj, pripeljala do najbolj razburljivih volitev rektorja ljubljanske univerze. Razrešile pa so jih nove volitve rektorja: 14. januarja je bil v drugem krogu izvoljen kandidat Tehniške fakultete prof. dr. Maks Samec.

Maks Samec je bil rojen 27. junija 1881 v Kamniku na Gorenjskem. Na Filozofski fakulteti dunajske univerze je leta 1904 doktoriral iz organske kemije. Najprej se je zaposlil kot meteorolog, kar ga je privedlo tudi med balonarje. Nato je v letih 1905 -1914 poučeval kot srednješolski profesor na dunajskih realkah. Po vojni se je odzval povabilu na novo-ustanovljeno slovensko univerzo v Ljubljani. Postal je prvi redni profesor kemije na Tehniški fakulteti ljubljanske univerze. Začel je v kletnih prostorih realke praktično iz nič in do vojne dvignil študij kemije na svetovno raven. Predvsem pa je doma in v tujini zaslovel z organizacijo inštitutskega raziskovalnega dela na svojem oddelku, ki se ga je oprijel naziv »Samčeva šola«.

Ob izrednih pedagoških dosežkih je bil dr. Samec v letih 1920-22 ter 1935-37 še dekan Tehniške fakultete. V začetku svojega rektorata se je v drugi polovici leta 1935 ukvarjal z organizacijo študentske menze, s pridobitvijo gradbenega dovoljenja za zidavo univerzitetne knjižnice, pa tudi s postavitvijo kipa pokojnega kralja Aleksandra I., ki ga je banska uprava kupila od kiparja Nikolaja Pirnata in ga predala Univerzi. Sredi marca 1936 je poročal Univerzitetnemu svetu, da se je med študenti pojavilo veliko vznemirjenje, predvsem zaradi šolnin in laboratorijskih taks. Rektor je študente poskušal pomiriti. Medtem so Koslerjevi dediči ponudili Univerzi v nakup svoj grad in posestvo (Cekinov grad), rektor je na seji Univerzitetne uprave lahko le ugotovil, da denarja ni. Pač pa je na seji Univerzitetnega sveta v februarju 1937 lahko sporočil, da so se začela gradbena dela za univerzitetno knjižnico.

Po vojni je opustil poučevanje na Univerzi in se povsem posvetil ustanavljanju Kemijskega inštituta. Prejel je številna priznanja domačih in tujih ustanov, celovita ocena njegovega bogatega dela pa še ni pred nami.

Dr. Maks Samec, utemeljitelj moderne slovenske kemijske znanosti, je umrl 1. julija 1964 v Ljubljani, star 83 let.

16. REKTOR

1937-1939

Dr. Rado Kušej

Prof. dr. Rado Kušej je bil rojen 21. julija 1875 v Spodnjih Libučah na Koroškem. Osnovno šolo je obiskoval v Pliberku, benediktinsko gimnazijo pa v Št. Pavlu v Labotski dolini in Celovcu, kjer je maturiral z odličnim uspehom. Po gimnaziji je študiral pravo na Dunaju in ga leta 1901 sklenil z doktoratom, nato pa se je zaposlil v sodstvu. Že v letih 1905-1906 se je na pobudo Ivana Hribarja s štipendijo avstrijskega prosvetnega ministrstva, ki je bila namenjena pripravi učiteljev na prihodnji ljubljanski univerzi, specializiral na cerkvenopravnem inštitutu Ulricha Stutza v Bonnu in 1908 objavil delo o preureditvi škofij v Notranji Avstriji pod Jožefom II., s katerim si je pridobil mednarodni ugled. Leta 1919 je bil na takrat novoustanovljeni Pravni fakulteti habilitiran sprva za izrednega, nato pa rednega profesorja cerkvenega prava. Na znanstvenem področju, kjer je bila njegova pozornost posvečena cerkvenemu pravu, je izdal vrsto strokovnih del, ki so obravnavala zgodovino katoliškega cerkvenega prava, katoliško in pravoslavno cerkveno pravo z ozirom na razmere v Kraljevini SHS, razmerje med cerkvijo in državo, jugoslovansko pravo zakonske zveze in konfesionalno enakopravnost na tem področju. Kot pravnik, ki je odlično združeval zgodovinsko razlago z iskanjem novih zakonodajnih rešitev, se je zavzemal za fakultativni civilni zakon, za izključno pristojnost države glede civilnopravne plati zakona in za enotno državno pravo o zakonski zvezi.

Po prodekanski in dekanski funkciji na Pravni fakulteti v letih 1921-1923 je bil konec 30-ih let še rektor in prorektor. Kot rektor ljubljanske univerze je skrbel, da je ta ohranjala vzgojno-izobraževalno-znanstveni in nadstrankarski značaj. Ob tem pa je intenzivno branil njene pristojnosti, tudi pri nadzoru nad akademskimi društvi. Prizadeval si je za preprečevanje poiskusov izrabiti Univerzo v politične namene. Ob dogodkih v češkoslovaški republiki leta 1939 je tako zaradi nevarnosti študentskih nemirov vzdrževal red in mir tudi z zaprtjem glavnega univerzitetnega poslopja. Želel je, da bi Univerza imela kvaliteten akademski kader, ki bi se oblikoval po enotnih kriterijih za znanstvene kvalifikacije. Njegov rektorat je združen z največjim dosedanjim zunanjim razcvetom Univerze, ki so ga omogočile takratne ugodne razmere. Gradili so univerzitetno knjižnico in pričeli so graditi vrsto inštitutov Tehniške fakultete. Rektorju je z donacijo italijanske vlade uspelo pridobiti za univerzitetno knjižnico izvod italijanske enciklopedije. Leta 1940 je bila Univerza odlikovana z redom sv. Save I. stopnje, kar kaže na ugled, ki si ga je doma pridobila v dveh desetletjih svojega obstoja.
Dr. Kušej je umrl v Ljubljani maja 1941.

ZAL, FOTOTEKA

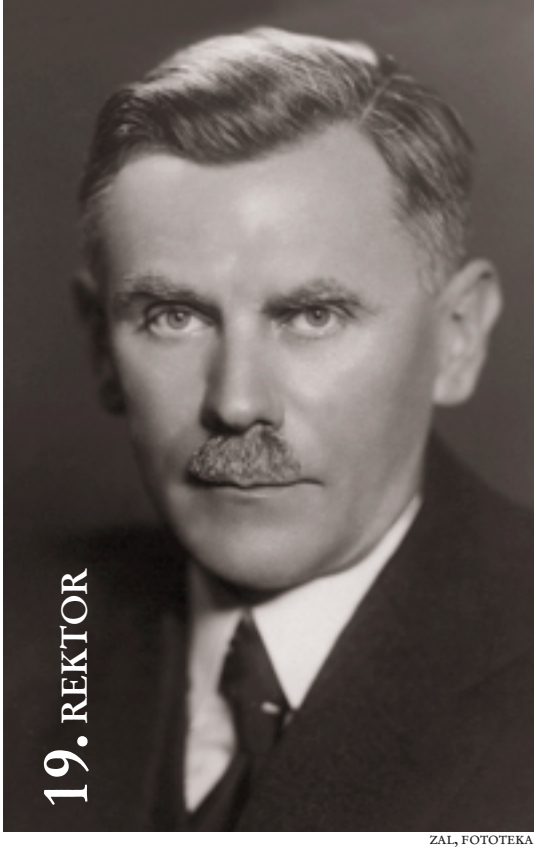
18. REKTOR

1941-1945

Dr. Milko Kos

Prof. dr. Milko Kos je bil rojen 12. decembra 1892 v Gorici. Osnovno šolo in gimnazijo je obiskoval v domačem kraju, kjer je leta 1911 maturiral.
Na Dunaju je študiral geografijo in zgodovino in leta 1916 doktoriral. Študij iz pomožnih zgodovinskih ved je nadaljeval na Dunaju in v Parizu. Po prvi svetovni vojni je po nalogu Narodne vlade v Ljubljani začel delati pri rešitvi arhivskega vprašanja na Dunaju, nato pa je v licejski knjižnici v Ljubljani proučeval slovenske srednjeveške rokopise. Leta 1926 je postal izredni in nato redni profesor za občo zgodovino srednjega veka in pomožne zgodovinske vede na Filozofski fakulteti v Ljubljani.
Njegovo znanstveno delo je bilo v skladu z njegovimi sposobnostmi in strokovnim šolanjem zelo obširno, seglo je od izdajanja virov do sintez, sicer pa na mnoga področja politične, gospodarske in kulturne srednjeveške zgodovine. Od izdaj listinskega gradiva je namreč prešel na izdajanje narativnih, urbarialnih in drugih virov. Izdal je dvoje najvažnejših zgodnjesrednjeveških virov za slovensko zgodovino: spis o spreobrnjenju Bavarcev in Karantancev ter besedilo brižinskih spomenikov. Med njegova najpomembnejša dela pa nedvomno sodi tudi prva znanstvena sinteza slovenske srednjeveške zgodovine z naslovom v drugi izdaji *Zgodovina Slovencev od naselitve do petnajstega stoletja.*
Ob razvejanosti njegovega znanstvenega dela in siceršnje dejavnosti so razumljive številne počastitve, a tudi visoke funkcije, ki jih je opravljal.

Bil je dekan in prodekan Filozofske fakultete, predstojnik oddelka za zgodovino na Filozofski fakulteti, prorektor in med drugo svetovno vojno rektor ljubljanske univerze. Prav opravljanje funkcije rektorja med okupacijo je bila gotovo najtežja od naštetih nalog. Ohranil je vzravnan hrbet v razmerju do okupatorja in zavaroval Univerzo, univerzitetno knjižnico in knjižnice inštitutov pred uničenjem oziroma pred zaplembo njihovega bogatega knjižnega gradiva. Kako velika je bila nevarnost govori dejstvo, da so koroški nacisti ocenjevali »slovensko univerzo v Ljubljani« kot »vzgojno ustanovo najvišjega pomena«. Dr. Kosu je bilo zaradi kočljivosti in težavnosti položaja posebno zadoščenje, da ga je v letu 1945 nova oblast potrdila kot rektorja do konca mandata in nato še za nov mandat kot prorektorja.
Akademik prof. dr. Milko Kos, »neprekosljivi poznavalec vedenja o tem 'od kod, od kdaj in kako' smo Slovenci v novi domovini«, je umrl v letu 1972.

19. REKTOR

ZAL, FOTOTEKA

Dr. Alojz Král

1945 - 1946

Devetnajsti v vrsti rektorjev, ki so vodili ljubljansko univerzo je bil edini tujec na tem položaju. Po rodu Čeh, rojen v Dolní Studénky, se je po diplomi iz inženirsko gradbene stroke na češki Tehnični visoki šoli v Brnu zaposlil kot državni uslužbenec v Ljubljani. 31. julija 1916 je bil promoviran za doktorja tehničnih ved na češki tehniki v Brnu. Ko so razmere pripeljale do ustanovitve univerze v Ljubljani, je bil povabljen na mesto profesorja Tehniške fakultete. Kot izredni in kmalu redni profesor je aktivno sodeloval pri ustanavljanju fakultete. Vsa leta je poučeval predmeta tehniška mehanika in preiskava materiala. Pridobil si je spoštovanje in ugled med študenti, saj je prof. Plečnik že v svojem mnenju za napredovanje v naziv rednega profesorja zapisal: »Gospod profesor Král je človek izrednih vrlin ter uživa med dijaštvom velik in zaslužen ugled kot izvrsten in krajno vesten učitelj.«

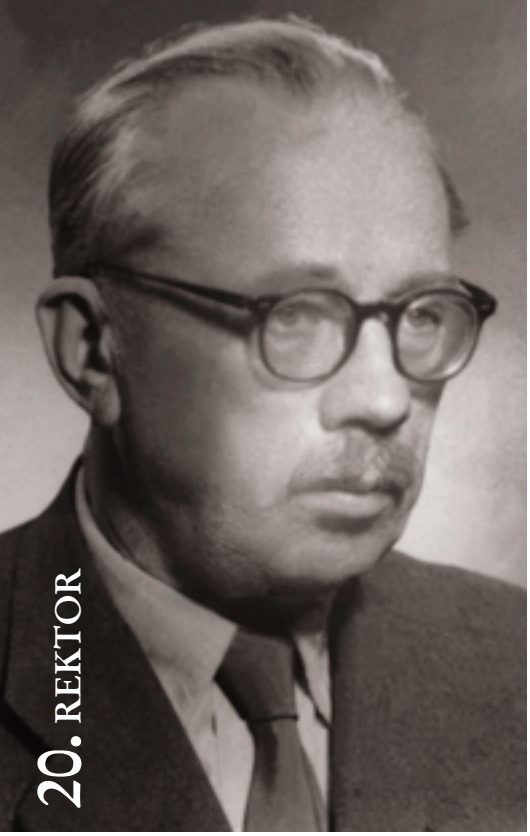
V obdobju do konca druge svetovne vojne je kot dekan štirikrat prevzel vodstvo fakultete, 11. oktobra 1945 pa je bil na seji univerzitetnega sveta med štirimi kandidati z večino glasov izvoljen za novega rektorja ljubljanske univerze.

Kot prvi rektor, izvoljen po osvoboditvi, se je v novih družbeno političnih razmerah najprej sestal s predstavniki nove ljudske oblasti, ki so mu obljubili vso podporo pri nadaljnjem razvoju Univerze in obljube v veliki meri tudi izpolnili. V proračunskem letu 1946 so bila Univerzi na razpolago finančna sredstva v tolikšnem obsegu, da je bilo možno na kadrovskem področju zadovoljiti večino zahtev fakultet. Tudi sredstev za pokrivanje materialnih potreb je Univerza dobila več kot kdaj koli v predvojnem obdobju. Kljub temu pa finančno stanje ni bilo zadovoljivo, saj je bilo potrebno popraviti v vojni poškodovane objekte, predvsem inštitute Tehniške fakultete in univerzitetno knjižnico.

V študijskem letu 1945/46 se je izoblikovala študentska organizacija, s katero je rektor dobro sodeloval in se zavzel za urejanje gmotnega položaja sposobnih študentov, opozoril na problematiko štipendiranja, študentskega zdravstvenega skrbstva in študentskih domov.

Po triintridesetih letih službovanja slovenskemu narodu je v dvainšestdesetem letu življenja profesor Král začutil klic domovine. V letu 1945 se je pogajal s češkim prosvetnim ministrstvom o prehodu na tehniko v Brnu, v njegovi ožji domovini Moravski. Zaradi tega je okleval pri svoji kandidaturi za rektorja. Ko pa so mu stanovski kolegi z izvolitvijo izkazali zaupanje, je za eno leto odložil svoj odhod in vestno opravljal rektorske in pedagoške obveznosti. Z novim študijskim letom je bil imenovan za profesorja v Brnu. Kot je že ob nastopu rektorovanja napovedal, je predčasno odložil svojo funkcijo in odšel iz Ljubljane. Odhajajočemu rektorju se je za njegovo požrtvovalno delo, ki ga je opravil kot rektor in dolgoletni profesor, na seji univerzitetnega sveta v imenu vseh njegovih članov zahvalil novoizvoljeni rektor Melik. Profesor Vidmar pa je poudaril človeške vrline odhajajočega rektorja, ki so se še posebej pokazale med okupacijo z besedam: »Tedaj mi je bil bliže kot kdor koli. Bil mi je vedno najboljši tovariš in svetovalec, bil mi je več kot rojak.«

Profesor Král je tudi v naslednjih letih ostal navezan na deželo in Univerzo, ki ji je posvetil najbolj ustvarjalna leta svojega življenja in se pogosto vračal. Univerza ga je v letu 1956 počastila s podelitvijo častnega doktorata. Umrl je v Brnu 23. aprila 1969.

20. REKTOR

1946-1950

Dr. Anton Melik

Prof. dr. Anton Melik, drugi v vrsti rektorjev, ki so v obdobju po drugi svetovni vojni vodili ljubljansko univerzo, je bil rojen 1. januarja 1890 v Črni vasi. Svojo poklicno pot, ki ga je pripeljala do tega najvišjega položaja, je po diplomi iz geografije in zgodovine na dunajski univerzi začel kot učitelj na II. državni gimnaziji v Ljubljani, kjer si je s svežino svojih misli znal pridobiti naklonjenost dijakov in pozneje študentov.

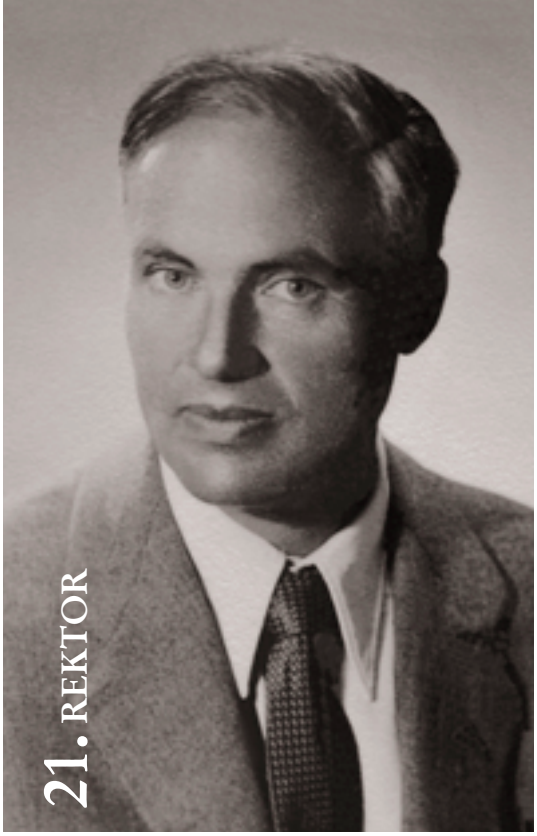
V letu 1927 je dosegel doktorat, ki mu je odprl vrata na Univerzo. Postal je docent na stolici za geografijo. V skromnih razmerah se je z veliko vnemo lotil organizacije pedagoškega in znanstvenoraziskovalnega dela. Ustvaril je zelo živahen in razgiban seminar, kjer je združil svoje pedagoško delo s pobudami za znanstveno raziskovanje. V letu 1932 je napredoval v naziv izrednega profesorja, leta 1938 pa je postal redni profesor ljubljanske univerze. Njen Geografski inštitut je razvil v eno izmed najvažnejših strokovnih žarišč na Univerzi. V študijskih letih 1940/41 in 1945/46 je bil dekan Filozofske fakultete. Po koncu vojne pa se je aktivno vključil tudi v politično življenje. Poleg številnih strokovnih in političnih funkcij ga je Univerzitetni svet na svoji redni seji 9. novembra 1946 izvolil za novega rektorja ljubljanske univerze. Na ta položaj ga je kot edinega kandidata predlagal profesor Kidrič. Volitev je bila tajna, od 90 glasov jih je Melik dobil 82. Naslednja seja Univerzitetnega sveta je bila šele čez dve leti 18. decembra 1948. Na njej je bil na predlog Pravne fakultete, ki naj bi po tradiciji turnusa predlagala novega rektorskega kandidata, z aklamacijo ponovno izvoljen Anton Melik.

Tudi v obdobju njegovega rektorovanja je bila oblast naklonjena Univerzi in ta se je lahko še naprej razvijala z zagonom, ki se je pokazal že v kratkem mandatu rektorja Krála.

Prvi gradbeni posegi takoj po osvoboditvi so bili predvsem obnovitvenega značaja. V letu 1947 pa je Univerza prešla v novo dobo, ko se je bilo potrebno lotiti načrtnih gradenj. Potrebe ljubljanske univerze so bile uvrščene v gradbeni program prve petletke. V prvih dveh letih so bila na novo zgrajena poslopja Vodogradbenega, Kemičnega in Metalurškega inštituta, v programu pa je bila še gradnja poslopja za prihodnjo Prirodoslovno matematično in Filozofsko fakulteto. Glede lokacije bodočih univerzitetnih zgradb se je rektor Melik zavzemal za pridobitev še nezazidanih prostorov v bližini NUK-a, tako naj bi ob Emonski cesti zraslo nekakšno »univerzitetno mesto«.

V njegovem obdobju je ljubljanska univerza dopolnila tridesetletnico svojega obstoja. Univerza je obletnico praznovala še enotna, že čez en mesec pa je bil sprejet Zakon o ureditvi visokega šolstva v LRS, ki je temeljito posegel v njen ustroj. Rektor Melik je svojemu nasledniku predal okrnjeno univerzo s štirimi fakultetami (Prirodoslovno matematično, Filozofsko, Pravno in Ekonomsko). Samostojni sta bili Tehniška visoka šola s šestimi fakultetami in Medicinska visoka šola s štirimi fakultetami. Samostojni fakulteti sta postali Agronomska in gozdarska fakulteta ter Teološka fakulteta.

Za svoje znanstveno delo je profesor Anton Melik v letu 1961 prejel Kidričevo nagrado. Umrl je v Ljubljani 8. junija 1966.

21. REKTOR

1950-1952

Dr. Gorazd Kušej

Nova ureditev ljubljanskih visokih šol v letu 1950 je prinesla spremembe tudi v tradicionalna univerzitetna oblastva. Rektorje je odslej volil Univerzitetni zbor, ki je prevzel naloge in sestavo nekdanjega Univerzitetnega sveta. Na prvi seji 10. novembra 1950 je prof. Rakovec predlagal, »naj se izvoli za rektorja prof. dr. Gorazd Kušej, dosedanji prorektor, ki je že doslej stalno in povsod zagovarjal interese naše Univerze in težnje vseh naših fakultet«. Na tajnih volitvah je prof. Kušej dobil večino glasov in postal enaindvajseti rektor ljubljanske univerze. Časti in dolžnosti, ki mu jih je prinesla izvolitev, mu niso bile neznane, saj je bil rojen v družini univerzitetnega profesorja in rektorja Rada Kušeja.

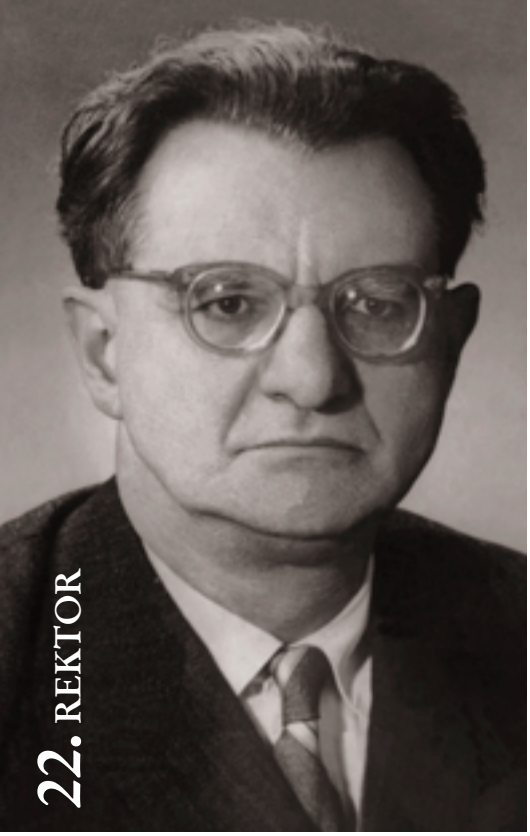
Gorazd Kušej, rojen 17. decembra 1907 v Gradcu, je v letu 1929 diplomiral in naslednje leto promoviral na Pravni fakulteti ljubljanske univerze. V vrsti njenih rektorjev je prvi, ki se je izobrazil na ustanovi, katere vodstvo mu je bilo kasneje zaupano. Leta 1939 je bil imenovan za njenega izrednega in leta 1945 za rednega profesorja. Kot prorektor je dve leti stal ob strani rektorju Meliku, po izteku rektorske funkcije pa je bil ponovno izbran za prorektorja.

Rektor Kušej je svoj dvoletni mandat na čelu ljubljanske univerze označil kot miren. Po začasni ureditvi stanja v visokem šolstvu se je pozornost fakultet usmerila predvsem k študijskim problemom. V dveh letih jim je uspelo pripraviti nove študijske režime. Odbor za znanost pri Svetu za prosveto in kulturo je odobril le študijske načrte fakultet iz sklopa Univerze, načrti samostojnih fakultet in visokih šol niso bili potrjeni. Ta potrditev je rektorju pomenila odraz dobrega dela na Univerzi. Drugi razlog za uspešno delo je videl v novem ustroju visokega šolstva.

Z ločitvijo tehnike je Univerza postala bolj homogena in njeni organi so lažje obravnavali probleme posameznih fakultet. Ob zadovoljivih rezultatih pa je rektor že opažal stremljenja prosvetne politike v smer ponovnega združevanja visokega šolstva, ki so se kazala ob pripravi Zakona o univerzah. Nezadovoljen je bil s kadrovskim stanjem, saj je kar polovico rednih profesorjev že preseglo starost 60 let in bi se lahko kadarkoli upokojili, zato je bilo nujno zagotoviti univerzi znanstveni podmladek, ki bi se moral izpopolnjevati tudi v tujini, vendar v začetku 50-ih let za to še ni bilo veliko možnosti. V letu 1950 je zaradi pomanjkanja sredstev povsem zamrla tudi gradbena dejavnost na Univerzi.

Profesor Kušej je bil zaradi neposrednega sodelovanja z nekaterimi tujimi univerzami, članstva v več mednarodnih organizacijah in sodelovanja na mednarodnih simpozijih dobro znan in priznan tudi v tujini. Med drugim je leta 1950 zastopal ljubljansko univerzo na kongresu Mednarodnega združenja univerzitetnih profesorjev in predavateljev v Firencah (IAUPL). Istega leta je bil prav tam tudi član vladne delegacije na V. generalni konferenci UNESCO.

Dr. Gorazd Kušej je užival sloves izredno dobrega pedagoga, ki je znal študentom zbuditi zanimanje za snov predavanih predmetov. Za svoje delo je prejel številna priznanja. Univerza ga je odlikovala z zlato plaketo Univerze v Ljubljani, v letu 1979 pa mu je podelila naziv zaslužnega profesorja. Leta 1980 je prejel Kidričevo nagrado. Umrl je v Ljubljani 9. decembra 1985.

22. REKTOR

1952-1954

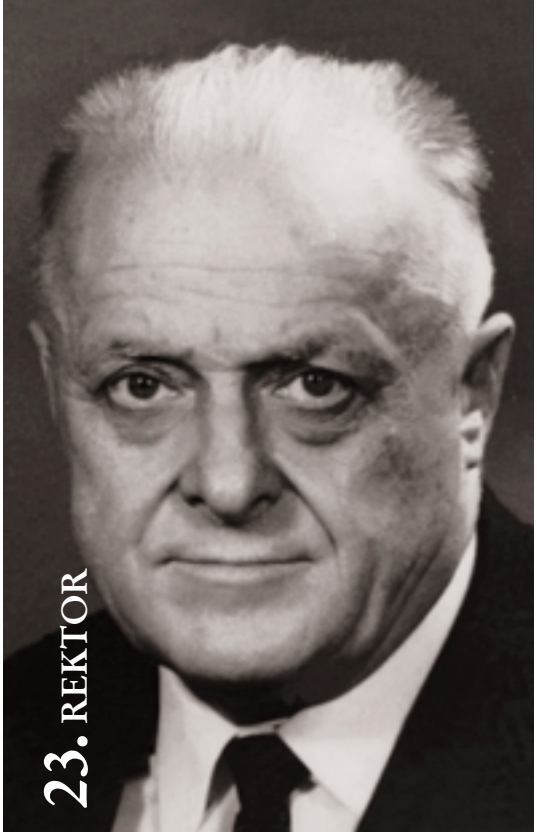
Dr. Fran Zwitter

Prof. dr. Fran Zwitter, dvaindvajseti rektor ljubljanske univerze, je bil rojen 24. oktobra 1905 v Beli Cerkvi. Po diplomi in doktoratu na ljubljanski univerzi ter izpopolnjevanju v Parizu je bil najprej gimnazijski profesor, zatem je postal privatni docent in v letu 1938 redni docent Filozofske fakultete. Od Univerze ga je v letu 1942 odtegnila vojna. Leta 1945 je bil imenovan za izrednega profesorja, v juniju 1948 pa je postal redni profesor obče zgodovine novega veka. V letu 1952 je univerzitetni zbor novega rektorja volil že 25. junija. Redni profesor Filozofske fakultete Anton Slodnjak je za rektorja predlagal profesorja Frana Zwittra. Na predlog samega kandidata so volitve potekale pisno z listki. Od 59 oddanih glasovnic je bil profesor Zwitter izvoljen s 55 glasovi.

Ves rektorski mandat prof. Zwittra so zaznamovala intenzivna pogajanja za sprejetje zveznega univerzitetnega zakona. Pripravljenih je bilo pet projektov, o katerih so razpravljali na Univerzitetnem svetu in v javnih diskusijah. Kot rektor se je zavzemal za avtonomijo Univerze, za koncentracijo malih fakultet v večje oziroma predvsem visokih šol v enotno Univerzo in izrazil pomisleke o širjenju pristojnosti fakultet v razmerju do Univerze, predvsem pri volitvah univerzitetnih učiteljev. Končno sprejeti zakon, z nazivom Zakon o univerzah, ki je začel veljati 13. julija 1954, je močno poudaril pomen povezanosti fakultet v univerzo. Z določbo, da »vsaka fakulteta pripada eni univerzi«, je bila obnovljena Univerza kot celota in preklicana težnja po njenem razbitju v visoke šole. Zakon je pristojnost Univerze razširil na odločitve o imenovanjih in proračunu, ki so bila dotlej v pristojnosti ministrstva prosvete. Nad Univerzo je ostala le Ljudska skupščina, Republiški izvršni svet pa je dobil pravico nadzorstva nad zakonitostjo njenega dela. Poleg tradicionalne univerzitetne samouprave, katere nosilci so bili univerzitetni učitelji združeni v Univerzitetni upravi, je nov zakon uvedel tip družbenega upravljanja, ki ga je predstavljal Univerzitetni svet kot najpomembnejši organ, sestavljen iz članov, ki jih je izvolila republiška skupščina, predstavnikov posameznih fakultet, in po enega člana ljudskega odbora mesta, študentov ter rektorja in prorektorja.

Zakon se ni začel uvajati, dokler ni bila določena organizacijska struktura univerze in formirani organi družbenega upravljanja. Univerzitetni svet je zato že v maju 1954 sklenil, naj se volitve univerzitetnih funkcionarjev, ki naj bi bile že v juniju, odložijo. Fran Zwitter je vodil univerzo še v naslednjih mesecih, ko so potekale priprave za njeno ponovno združitev. Zvezni izvršni svet je 25. septembra izdal Odlok o vključitvi visokih šol v Univerzo in združitvi sorodnih fakultet. Univerzo so sestavljale: Prirodoslovno-matematično-filozofska fakulteta, Pravno-ekonomska fakulteta, Tehniška fakulteta in Fakulteta za agronomijo, gozdarstvo in veterino. Fran Zwitter je Antonu Kuhlju, ki ga je nasledil 1. decembra 1954, predal ponovno enotno univerzo.

Za svoje delo je v letu 1963 in v letu 1972 (s sodelavci) prejel Nagrado sklada B. Kidriča, leta 1975 pa Kidričevo nagrado za življenjsko delo. Univerza v Ljubljani mu je v letu 1977 podelila naziv zaslužni profesor. 22. aprila 1986 mu je bil podeljen častni doktorat ljubljanske univerze. Umrl je v Ljubljani 14. aprila 1988.

23. REKTOR

1954-1956

Dr. Anton Kuhelj

Profesor dr. Anton Kuhelj je bil rojen 11. novembra 1902 na Opčinah. Kot že njegova dva predhodnika na rektorskem položaju je pripadal generaciji slovenskih izobražencev, ki so se izšolali že na ljubljanski univerzi. Leta 1927 je diplomiral pri profesorju Vidmarju in postal inženir elektrotehnike, po diplomi pa se je posvetil študiju mehanike, za katero je pokazal izredno nadarjenost že med študijem. Akademsko kariero je začel graditi leta 1933, ko je bil izbran za docenta za teoretično mehaniko na Tehniški fakulteti. Leta 1936 je bil promoviran za doktorja tehniških znanosti. Zaradi svojega odmevnega dela v tujini je pet let po nastopu službe na Univerzi postal njen izredni profesor, v letu 1946 pa je bil imenovan za rednega profesorja s področja mehanike.

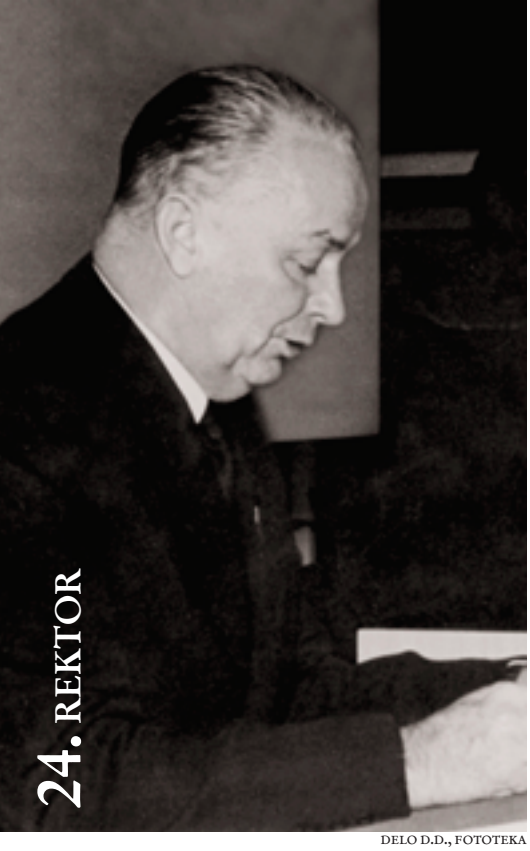
Bil je priljubljen učitelj in »briljanten« predavatelj, ki je skoraj petdeset let zbujal pozornost svojih slušateljev. Od leta 1959 dalje se je močno angažiral pri uveljavljanju takrat začetega podiplomskega študija v organizirani obliki in bistveno prispeval k njegovi usmeritvi v kvalitetne znanstvene tokove. Doma in v tujini je predaval matematiko, teoretično in tehnično mehaniko točk togih, elastičnih in plastičnih teles ter kontinuov, dinamiko, hidromehaniko in letalstvo. Po zamislih in teoretičnih študijah se profesor Kuhelj šteje med začetnike slovenskega letalstva.

V študijskem letu 1947/48 je bil dekan Tehniške fakultete Univerze v Ljubljani in v letih 1950/51 predstojnik oddelka za splošne predmete na fakulteti. Po razbitju Univerze je kot rektor prevzel vodstvo novo ustanovljene samostojne Tehniške visoke šole. V letu 1954, ko so se visoke šole in fakultete ponovno strnile, pa je bil izvoljen za rektorja Univerze.

Splošni zakon o univerzah, ki ga je Zvezna skupščina sprejela poleti 1954, je temeljito spremenil dotedanji način volitev rektorja in prorektorja. Odslej ju je s tajnim glasovanjem volila Univerzitetna skupščina med univerzitetnimi profesorji, za enako dobo kot je bil izvoljen Univerzitetni svet. Dr. Anton Kuhelj je kot prvi rektor, izvoljen po Univerzitetni skupščini, svojo funkcijo prevzel 1. decembra 1954.

Težišče dela so prevzele fakultete, Univerza je ostala le še koordinatorka dela, rektor pa je bil po oceni prorektorja Zwittra zgolj še »nekak sekretar ali referent«. Vodil je seje Univerzitetne uprave in pripravljal seje Univerzitetnega sveta, ki jih je vodil njegov voljeni predsednik. Rektor je izvrševal sklepe obeh teles in skrbel da sta delali po statutu. Univerza se je tudi pod vodstvom Antona Kuhlja trudila razširiti svojo dejavnost z novimi študijskimi smermi. V študijskem letu 1955/56 so se začela predavanja iz farmakologije, potekale pa so priprave za ustanovitev oddelkov za veterino in tekstilno tehnologijo tako, da je rektor Anton Kuhelj v svojem poročilu ob izteku mandata lahko zapisal, da je Univerza zelo razvejana in da delajo njene ustanove skoraj na vseh področjih znanosti.

Leta 1973 je prejel Kidričevo nagrado za življenjsko delo. Univerza v Ljubljani mu je podelila častni doktorat, naziv zaslužni profesor in ob devetdesetletnici njegovega rojstva postavila doprsni kip pred univerzitetnim poslopjem. Umrl je v Ljubljani 31. julija 1980.

DELO D.D., FOTOTEKA

Dr. Božidar Lavrič

24. REKTOR

1956-1958

Zdravnik in kirurg, akademik, univerzitetni profesor in rektor ljubljanske univerze je bil rojen 10. novembra 1899 v Novi vasi. Po I. svetovni vojni se je vpisal na zagrebško Medicinsko fakulteto, vendar sta ga nemirni duh in želja po medicinski znanosti kmalu zvabila v tujino. V letu 1919 se je podal v Pariz, kjer je nadaljeval z medicinskim študijem, potem pa odšel še v Prago in na tamkajšnji univerzi 22. marca 1924 promoviral.

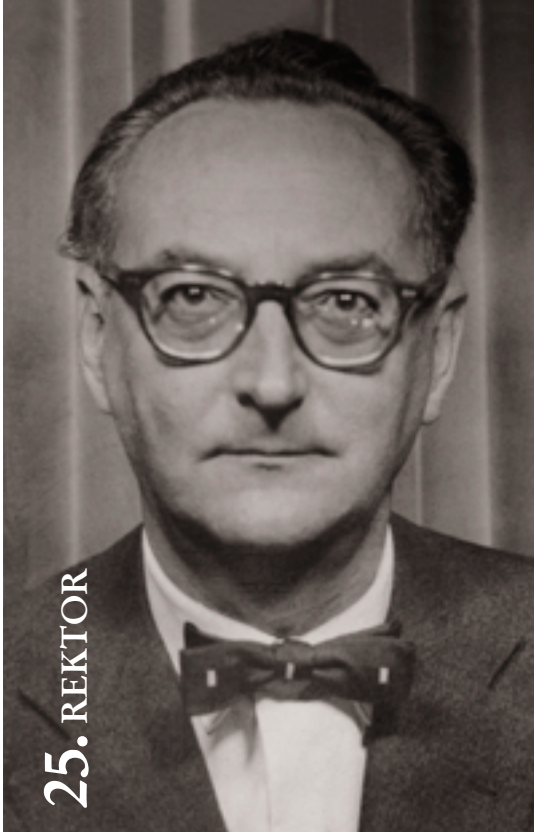
S kirurško kariero je začel v Zagrebu. V letu 1933 je postal vodja kirurškega oddelka v Mariboru, kmalu zatem pa je prevzel II. kirurški oddelek Splošne bolnišnice v Ljubljani, ki je postal torišče njegovega življenjskega dela.

Od leta 1936 je svoje strokovno znanje prenašal na številne generacije študentov na ljubljanski medicinski fakulteti. Najprej je bil honorarni predavatelj in privatni docent za topografsko anatomijo. Tik pred vojno, ko so zahteve po izpopolnitvi Medicinske fakultete, povezane z zahtevami za novo bolnišnico, v Ljubljani postale tako močne in številne, da jih tudi beograjska vlada ni mogla več omalovaževati in je končno dovolila postopno širitev fakultete, so se odprle tri nove redne profesure. Božidar Lavrič je zasedel mesto rednega profesorja za občo in specialno kirurgijo in kirurško propedevtiko. Ker je podpiral osvobodilno gibanje, je bil kmalu interniran. Po italijanski kapitulaciji je pobegnil v Rim, tam vstopil v NOV ter vodil bolnico za ranjene partizane, bil pomočnik načelnika sanitetnega odseka v Bariju, decembra 1944 pa je prišel v Beograd, kjer je postal glavni kirurg JA. V letu 1945 se je vrnil v Ljubljano. Izkušnje, ki si jih je pridobil pri delu z angleškimi vojnimi kirurgi v Bariju je prenesel na svojo majhno ljubljansko kliniko, kjer so ga že nestrpno čakali njegovi sodelavci in učenci. Z Božidarjem Lavričem je povezan napredek kirurgije na Slovenskem. Kot prvi dekan popolne Medicinske fakultete je veliko moči in naporov posvetil tudi pionirskemu organizacijskemu delu in v nekaj mesecih je v slabih materialnih pogojih pod vplivom njegove močne osebnosti zaživela nova fakulteta. Vodstvo fakultete je prevzel še enkrat, leta 1950 kot prvi rektor tedanje samostojne Medicinske visoke šole, leta 1956 pa je postal rektor celotne Univerze.

Izvoljen je bil na 3. seji Univerzitetne skupščine 30. junija 1956. Na čelo Univerze je stopil dve leti po sprejetju zakona, ki je nekaj let razbito Univerzo ponovno združil. Struktura enotne Univerze je bila tedaj še vedno začasna, zato je bilo prvo leto njegovega rektorovanja v znamenju aktivnega dela za pripravo republiškega zakona o Univerzi in univerzitetnega ter fakultetnih statutov in razprav o novem študijskem režimu. Zakon, ki je bil sprejet poleti 1957, je temeljito posegel v organizacijo Univerze, ki jo je po novem sestavljalo devet fakultet. S potrditvijo statutov v letu 1958 so bili prvič po letu 1945 uveljavljeni vsi z zakonom predvideni inštrumenti univerzitetnega in fakultetnega dela.

Božidar Lavrič je poleti 1958. leta rektorske časti in dolžnosti predal svojemu nasledniku in se posvetil delu v stroki. Naslednje leto, ko je praznoval svojo šestdesetletnico, so mu sodelavci čestitali in zaželeli še več desetletij zdravja in plodnega dela, saj »je bil po vsej svoji pojavi še mladenič, ki prekipeva od ustvarjalne sile«. Že čez dve leti, 15. novembra 1961 pa je v Ljubljani umrl.

Božidar Lavrič je bil član številnih tujih in domačih strokovnih združenj. Za svoje delo je prejel visoka priznanja v osmih državah, Univerza v Nancyju pa mu je podelila častni doktorat.

25. REKTOR

1958-1961

Dr. Dolfe Vogelnik

Profesor dr. Dolfe Vogelnik je bil rojen 8. junija 1909 na Dunaju. Študij na Pravni fakulteti ljubljanske univerze je končal v letu 1934 in še istega leta tudi promoviral.
S pomočjo Turnerjeve ustanove se je izpopolnjeval na Statističnem inštitutu pariške univerze in tam kot prvi Jugoslovan diplomiral. Po vrnitvi v domovino je zasedel novoustanovljeno mesto statistika pri Mestnem poglavarstvu v Ljubljani, kjer je organiziral prvo komunalno statistično službo in sestavil prva Statistična letopisa mesta Ljubljana za leti 1938 in 1939. V letu 1939 je postal tudi privatni docent za statistiko na Pravni fakulteti v Ljubljani. Zaradi sodelovanja z Osvobodilno fronto so ga Italijani aprila 1942 zaprli in konfinirali. Potem je ustanovil in vodil Državni statistični urad pri NKOJ in bil po osvoboditvi Beograda prvi direktor Državnega statističnega urada, v letu 1946 pa je postal podpredsednik državne planske komisije. Kmalu se je ponovno oprijel akademske kariere. Najprej na beograjski univerzi, kjer je v letu 1948 postal izredni profesor za statistiko na Ekonomski fakulteti, potem pa je leta 1952 prišel kot redni profesor za predmeta socialno ekonomska statistika in demografija na ljubljansko Ekonomsko fakulteto.
Na seji 28. junija 1958 ga je Univerzitetna skupščina izvolila za rektorja ljubljanske univerze.
Takrat so se začele pojavljati težnje po vnovičnem razbitju Univerze in krepitvi samostojnosti fakultet. S splošnim Zakonom o fakultetah in univerzah (junij 1960) so bile fakultete proglašene za »samostojne zavode«, katerih »troje ali več se lahko združi v univerzo«. Novosti so uvajali tudi v učnem sistemu in ljubljanska univerza je ob »aktivnem iniciativnem delu svojega novega rektorja postala v zveznem merilu preizkuševalnica novih koncepcij«. Po letu 1958 ustanovljene višje šole so zahtevale diferenciranje univerzitetnega študija po stopnjah in njegovo inverzijo, kar so uveljavili novi fakultetni statuti, že pred tem pa je Ljudska skupščina sprejela Zakon o preosnovanju nekaterih fakultet univerze v Ljubljani. Univerza je poslej obsegala devet fakultet. Zvezni splošni zakon o univerzah in fakultetah (1960) je podaljšal rektorski mandat na tri leta.
»Profesor Dolfe Vogelnik spada po svojem obsežnem in tehtnem strokovnem in znanstvenem opusu med pionirje in vodilne jugoslovanske statistike in v sam vrh Jugoslovanskih demografov«. Med njegovo obsežno bibliografijo, ki šteje prek 250 enot, najdemo prek 20 razprav in kritičnih razmišljanj o visokem šolstvu in znanosti nasploh. Med drugimi: *Pogledi študentov na vprašanje visokih šol* (1953), *Razmišljanja o novi podobi slovenske univerze* (1961), *The role of the universities in the formation of the university teachers and scientists* (1961) - predstavljeno na seminarju Univerza danes, *Examens par pays: Suéde* (1962).
Za svoje delo je bil večkrat nagrajen z visokimi državnimi priznanji. Za knjigo »Urbanizacija kao odraz privrednog razvoja FNRJ (1961)« je prejel nagrado Sklada Borisa Kidriča. Univerza v Ljubljani pa mu je v letu 1982 podelila naziv zaslužni profesor. Umrl je v Ljubljani 22. marca 1987.

26. REKTOR

1961-1964

Dr. Makso Šnuderl

Prof. dr. Makso Šnuderl je bil rojen 13. oktobra 1895 v Rimskih Toplicah. Po maturi se je vpisal na študij romanistike v Gradcu, vendar je že v prvem letu njegov študij prekinila prva svetovna vojna. Bil je mobiliziran, po razsulu avstroogrske monarhije pa ga je nacionalna zavednost pripeljala v vrste borcev za severno mejo. Leta 1918 je začel na graški univerzi s študijem prava, ki ga je zaključil s promocijo 17. marca 1921 v Zagrebu. Poklicno se je do druge svetovne vojne udejstvoval v Mariboru. Odprl je samostojno advokaturo in bil vodilni kulturni delavec ter si pridobil velik ugled. Marca 1941 je bil mobiliziran. Po kapitulaciji jugoslovanske vojske se je pred nemško aretacijo z družino umaknil v Ljubljano, kjer je aktivno sodeloval v Osvobodilni fronti.

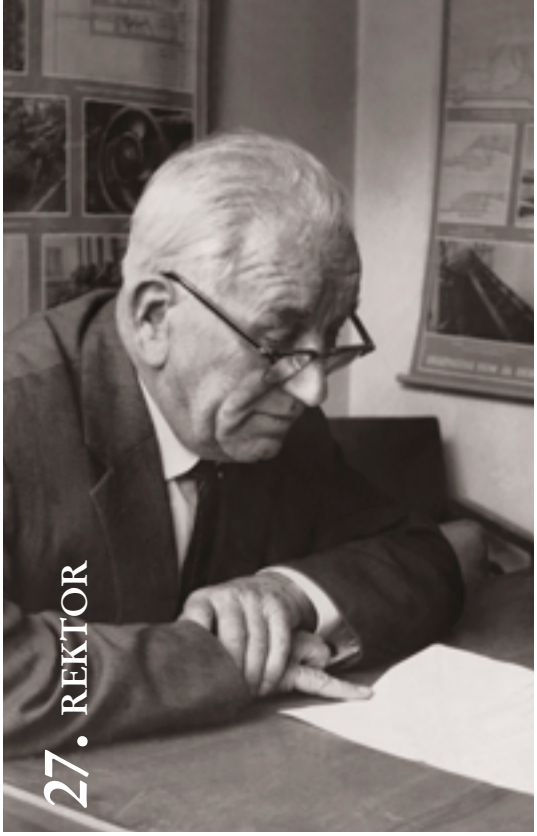
Na mesto rednega profesorja ustavnega prava Jugoslavije za zgodovino razvoja ljudske oblasti na Pravni fakulteti ljubljanske univerze je bil imenovan 1. decembra 1947 in opravljal delo ordinarija te znanstvene in pedagoške discipline do pomladi leta 1969, ko se je upokojil. Med delovanjem na fakulteti je bila v ospredju njegova skrb za napredek vzgojno-izobraževalnega in mentorskega dela s študenti. Veliko pozornosti je posvečal pripravi učbenikov, že v letu 1950 je izšla *Zgodovina ljudske oblasti.* V študijskem letu 1953/54 je opravljal tudi funkcijo dekana Pravne fakultete, od leta 1961 do 1964 je bil rektor univerze in v študijskem letu 1963/64 predsednik Skupnosti jugoslovanskih univerz v Beogradu.

Po sprejetju novega univerzitetnega statuta je bila v študijskem letu 1961/62, ko je bil rektor Makso Šnuderl prvo leto na čelu ljubljanske univerze, njena dejavnost usmerjena predvsem k izvajanju novega študijskega sistema po stopnjah in z usmeritvami.

Univerzitetni statut je upošteval »samostojnost in samoupravnost fakultet«, po drugi strani pa je skrbel za »skladnost pouka in znanstvenega dela«, kar je spadalo v pristojnost Univerze. Na podlagi dogovora med fakultetami so bile v statutu opredeljene določbe, ki so veljale za celo Univerzo. To so bile določbe, ki so se nanašale na organizacijo fakultet, na vpisovanje in izpite študentov, diplome ter določbe o delovni obveznosti učiteljev in sodelavcev. Novosti v sistemu študija so se uveljavljale počasi.

Pod vodstvom Maksa Šnuderla je bil rektorat ljubljanske univerze zelo dejaven. Vrstile so se tuje parlamentarne delegacije, veleposlaniki in predstavniki tujih univerz.

Potem, ko je odložil svojo rektorsko funkcijo, se je Makso Šnuderl vrnil k svojemu strokovnemu, znanstvenemu in publicističnemu delu. Vse življenje je ostal zvest tudi leposlovnemu udejstvovanju, ki ga je pritegnilo že v rani mladosti. Makso Šnuderl je dobil več visokih državnih priznanj in nagrad. Slovenska akademija znanosti in umetnosti ga je leta 1956 izvolila za svojega rednega člana, leta 1961 pa ga je Jugoslovanska akademija znanosti in umetnosti izvolila za dopisnega člana. Univerza v Ljubljani ga je počastila s podelitvijo častnega doktorata v letu 1975, Pravna fakulteta pa ga je leta 1977 imenovala za svojega zaslužnega profesorja. Umrl je v Ljubljani 23. junija 1979.

27. REKTOR

1964-1967

Dr. Albert Struna

Profesor dr. Albert Struna, rojen 17. avgusta 1901 v Mirni Peči, je maturiral leta 1918 v Ljubljani. Od maja do oktobra naslednjega leta je obiskoval tehniški visokošolski tečaj v Ljubljani, jeseni tega leta pa se je vpisal na takrat ustanovljeno Tehniško fakulteto ljubljanske univerze. Naslednje leto je odšel na Tehniško visoko šolo v Brnu, kjer je nadaljeval s študijem in 23. junija 1923 diplomiral. Že pred diplomo in po njej je bil asistent na brnski visoki šoli, po diplomi pa je vzporedno delal še kot konstruktor za vodne turbine. Tudi po vrnitvi v domovino se je zaposlil kot konstruktor in kmalu postal šef konstrukcijskega oddelka pri Strojnih tovarnah in livarnah v Ljubljani. V letih 1927-1930 je bil tehnični vodja Beogradske tekstilne industrije. Iz Beograda je leta 1930 prišel v tehnično službo švedske tovarne krogličnih ležajev v Ljubljani, od leta 1933 pa je vzporedno delal tudi pri Standard-Vacuum Oil Company s sedežem v Ljubljani. Poznavanje slovenske industrije ga je takoj po vojni pripeljalo na Ministrstvo za rudarstvo in industrijo LRS, kjer je vodil referat za tekoča goriva in mineralna olja. Sredi leta 1945 pa je postal direktor podjetja Jugopetrol.

Kmalu je tudi uvidel, da je potrebno širiti znanje v tehniški javnosti. Napisal je nekaj temeljnih del o zgodovini tehnike na Slovenskem in pripravil knjigo *Avtomobili* (1949, 1951), ki je ustvarila daljnovidno podlago za razvoj avtomobilizma in motorizacije na Slovenskem.

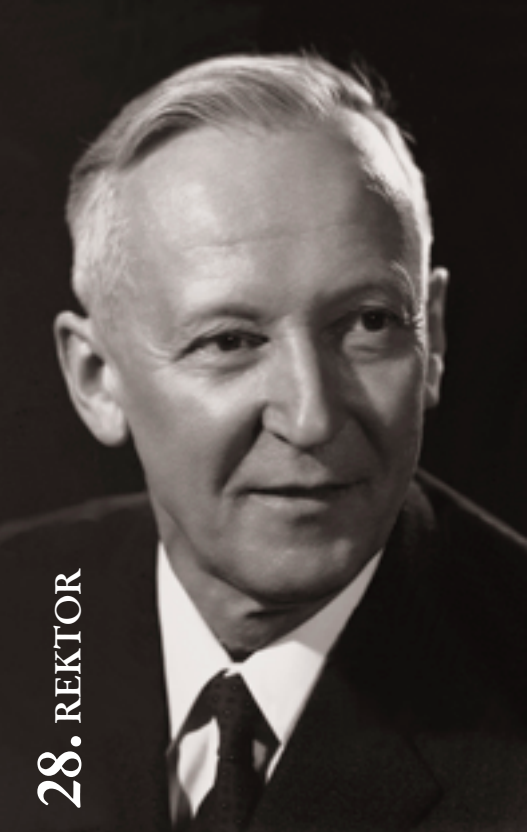
Na svojih delovnih mestih ter na izpopolnjevanjih na Češkem in po vojni v Franciji se je specializiral v naftni stroki, posebej pa še v strojniški panogi o tehniki mazanja strojev. Za turbinsko stroko se je izpopolnjeval po vojni v tovarnah vodnih turbin v Nemčiji.

V pedagoško delo je bil poklican že v študijskem letu 1940/41, ko je na oddelku za strojništvo Tehniške fakultete kot honorarni predavatelj prevzel predmet »teorija in gradnja motornih vozil«. Leta 1946 je bil izvoljen za rednega profesorja za predmete »vodni stroji, motorji z notranjim izgorevanjem ter mazanje strojev«.

Poleg pedagoškega dela je še vedno sodeloval tudi z gospodarstvom predvsem kot svetovalec v tehničnih zadevah pri raznih podjetjih in sprejemal organizacijske zadolžitve v sklopu Univerze. Njegovo dejavnost na tem področju označuje funkcija dekana (1952-1954) samostojne Fakultete za strojništvo v sklopu Tehniške visoke šole in Strojne fakultete enotne Univerze (1962-1964).

Na Univerzitetni skupščini 29. junija 1964 je bil profesor Albert Struna izvoljen za rektorja ljubljanske univerze. Njegovo delo je usmerjala sprememba republiškega zakona iz začetka leta 1965, ki je še v celoti vztrajala pri zahtevah študijske reforme iz leta 1961. Soočil se je s kritičnim finančnim stanjem, ki je pripeljalo, do ustavitve vseh začetih gradenj. Takrat se je vedno močneje pojavljala zahteva po večji veljavi Univerze v povezovanju fakultet.

Profesor Struna se je leta 1971 po 44 letih aktivne službe upokojil. Tudi potem je bil še vedno aktiven, predvsem na terminološkem področju. »Za zasluge za strojniško stroko na sploh od univerzitetne ravni do ljudske tehnike, za slovensko tehniško besedo, za organizacijo in izvajanje rednega in izrednega študija ter za delež uspeha v proizvodni industriji« mu je Fakulteta za strojništvo v letu 1977 podelila naziv zaslužni profesor, Univerza v Mariboru pa častni doktorat (1979). Umrl je v Ljubljani 12. junija 1982.

28. REKTOR

1967-1970

Dr. Roman Modic

Prof. dr. Roman Modic je bil rojen 27. maja 1911 v Ljubljani. Dijak klasične gimnazije se je po maturi zaradi kasnejše zaposlitve vpisal na kemijski oddelek Tehniške fakultete ljubljanske univerze, kjer je julija leta 1935 diplomiral. Študiral je pri takrat najbolj zahtevnem prof. Samcu, ki je svoje študente in diplomante obvezujoče zaposlil tudi pri laboratorijskem delu.

Leta 1952 se mu je uresničila dolgoletna želja, da bi prišel na Univerzo. Postal je izredni profesor za splošno kemijsko tehniko na Fakulteti za kemijo takrat samostojne Tehniške visoke šole. V letu 1956 si je pridobil stopnjo doktorja kemijskih znanosti na Tehniški fakulteti v Ljubljani, leta 1956 pa je bil izvoljen za rednega profesorja. Predaval je predmete, za katere je že v praksi ugotovil, da bi jih bilo treba tudi pedagoško poglobiti. Za vse predmete, ki jih je vselej podajal v skladu z najsodobnejšimi dognanji na ustreznih področjih, je napisal skripta, v katerih je znal znanost in tehniko združiti in jo v natančni in jasni obliki približati študentom. Rektorsko funkcijo, ki jo je opravljal od 1967 do 1970, je profesor Modic dobil potem ko je opravljal številne upravne zadolžitve in funkcije na fakulteti. Bil je prodekan Fakultete za kemijo (1953/54), dekan Fakultete za rudarstvo, metalurgijo in kemijsko tehnologijo (1958/60), prodekan Fakultete za naravoslovje in tehnologijo (1960/62). Zadnjo stopnico pred izvolitvijo za rektorja je pomenilo prorektorsko mesto (1965/67) ob strani rektorja Alberta Strune.

Že ob nastopu nove dolžnosti je vse kazalo, da bo njegovo rektorsko obdobje še bolj nemirno kot predhodno. To je napovedovala kriza univerz po svetu, ki je takrat prešla v akutno stanje z ostrimi in obsežnimi študentskimi nemiri, doma pa so bili v republiški skupščini le malo pred njegovo izvolitvijo sprejeti sklepi o nadaljnjem razvoju visokega šolstva in so bili podlaga za nov Zakon o visokem šolstvu, ki je začel veljati 18. marca 1969. Najpomembnejša določila novega zakona so bila tista, ki so na novo urejala status Univerze v Ljubljani kot obvezne skupnosti fakultet, ki je pristojna za vsa bistvena vprašanja skupnega pomena.

V njegovem obdobju se je precej izboljšal finančni položaj na fakultetah in v skladih za štipendije in kredite, sprejet je bil tudi zakon, ki je urejal zdravstveno varstvo študentov in njihovih svojcev. Vseljeni sta bili dve novi stavbi - Fakulteta za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo ter Inštitut za matematiko fiziko in mehaniko. Na stavbi Fakultete za strojništvo so potekala zaključna dela, začela pa se je tudi gradnja dveh novih stolpičev v študentskem naselju. V študijsko leto 1969/70 sega tudi sklep o izdajanju univerzitetnega glasila, ki je pod imenom Vestnik začel izhajati v letu 1972 ter sklepa o ustanovitvi dveh univerzitetnih centrov: Centra za razvoj univerze in Računalniškega centra. V letu 1968 je zaživela tretja takrat ustanovljena strokovna služba, univerzitetni arhiv. Potreba po tovrstni dejavnosti se je pokazala ob pripravi proslave ob obletnici Univerze, saj je rektorja Romana Modica doletela čast, da je kot sedemindvajseti rektor prve in tedaj še edine slovenske univerze organiziral svečanosti ob njeni petdesetletnici.

Profesor dr. Roman Modic je bil v letu 1983 nagrajen s Kidričevo nagrado za življenjsko delo, leta 1982 pa je prejel naziv zaslužni profesor Univerze v Ljubljani. Umrl je v Ljubljani 1. avgusta 2003.

29. REKTOR

1970-1973

Dr. Mirjan Gruden

Prof. dr. Mirjan Gruden, rojen 19. novembra 1910 v Ljubljani, se je po maturi na klasični gimnaziji v študijskem letu 1930/31 vpisal na elektrotehniški oddelek Tehniške fakultete ljubljanske univerze. Od leta 1933 dalje je bil pomožni asistent v Inštitutu za strojništvo, v letu 1935 pa je prakticiral kot pomožni strojnik na linijski ladji Sava. Diplomiral je leta 1937 z diplomsko nalogo, ki je obsegala konstrukcijo in študij kratkovalovnega oddajnika, in se zaposlil pri radiofonski oddajni postaji v Domžalah.

Maja 1940 je v Beogradu opravil izpit za pooblaščenega inženirja elektrotehniške stroke. V letih med drugo svetovno vojno pa je bil zaposlen v tovarni Philips v Pančevu in pozneje v Budimpešti. Maja 1945 se je iz Beograda, kjer je kratek čas delal v Ministrstvu za industrijo vrnil v Ljubljano in se zaposlil kot vodja konstrukcije in laboratorija takrat nastajajoče tovarne Iskra v Kranju. Po dveh letih je prišel na mesto vodje konstrukcije in laboratorija Inštituta za elektrozveze v Ljubljani, kjer je ostal do leta 1948.

Medtem je bil z odlokom dne 21. februarja 1946 imenovan za izrednega profesorja na ljubljanski univerzi, leta 1957 je bil izvoljen za rednega profesorja, kjer je ostal vse do upokojitve.

Marca 1951 je bil poslan za tehniškega svetnika k ambasadi FLRJ v Washington. Jeseni 1952 se je vpisal na podiplomski študij na University of California v Berkeleyu. V maju 1970 leta je doktoriral na zagrebški univerzi. Za svoje znanstveno delo je profesor Gruden prejel Kidričevo nagrado (1961) in nagrado Sklada Borisa Kidriča.

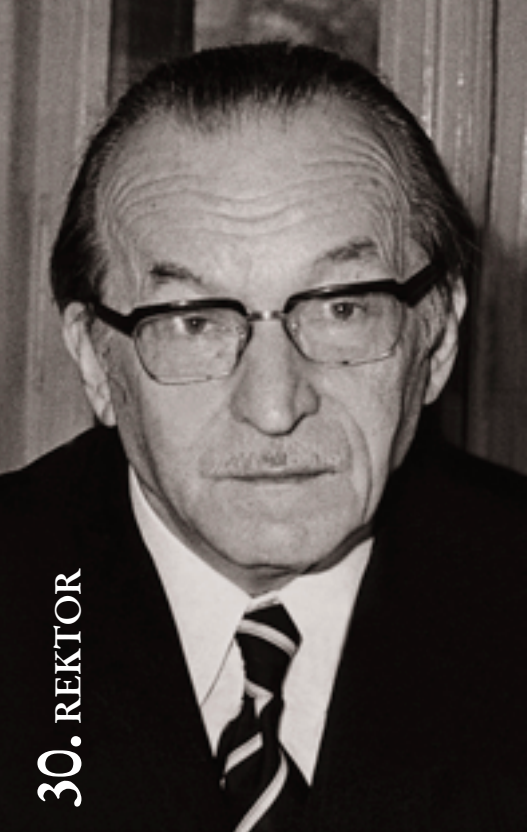
Profesor Gruden je kot zavzet univerzitetni pedagog celih 35 let številnim slušateljem vcepljal smisel in ljubezen do stroke in ob tem užival sloves strogega pa tudi pravičnega učitelja.

Široka razgledanost, močna osebnost in predanost ustvarjalnemu delu so lastnosti, ki označujejo profesorja Grudna in so mu prinesle tudi številne javne funkcije. Na univerzi so mu bile v dveh mandatnih dobah zaupane prodekanske, v treh pa dekanske dolžnosti. Tri leta je bil prorektor nato pa še tri leta rektor ljubljanske univerze.

Mirjan Gruden je svojo mandatno dobo začel le eno leto po uveljavitvi novega republiškega zakona, ki je Univerzo ponovno obravnaval kot celoto in ji vrnil njene nekdanje pristojnosti. Organizacijska in študijska določila so bila v študijskem letu 1970/71 opredeljena v novih fakultetnih statutih. Univerzitetni statut je potrdil pomembnost povezave obeh temeljnih nalog Univerze, vzgojne in znanstvene.

V njegovem mandatu je študentsko naselje dobilo dva nova stolpiča, začela se je gradnja telovadnice, elektro fakulteta pa je dobila nov prizidek. Nerešene so ostale prostorske težave Ekonomske, Medicinske in Biotehniške fakultete, prav tako pa tudi stanovanjska vprašanja za perspektivni univerzitetni kader.

Univerza v Ljubljani je profesorja Mirjana Grudna v letu 1981 proglasila za svojega zaslužnega profesorja. Umrl je v Ljubljani 31. avgusta 2001.

30. REKTOR

1973-1976

Dr. Janez Milčinski

Prof. dr. Janez Milčinski je bil rojen 3. maja 1913 v Ljubljani. Po maturi na realki se je vpisal na ljubljansko Pravno fakulteto in študij sklenil leta 1936 z doktoratom. Potem se je vpisal še na Medicinsko fakulteto in tudi ta študij končal leta 1940 s promocijo v Zagrebu. Kot pripravnik na Patološko-anatomskem inštitutu v Ljubljani je deloval do leta 1943, ko se je povezal z NOV. Po vojni se je vrnil na inštitut in prevzel predavanja iz sodne medicine, najprej kot izredni, od leta 1957 pa redni profesor. V letu 1945, ko je bil kratek čas odgovoren za vzgojo zdravstvenega naraščaja pri Ministrstvu za zdravstvo, je sodeloval pri ustanavljanju ljubljanske Medicinske fakultete, kasneje pa je bil matičar medicinskih fakultet v Sarajevu in Skopju. Kot predavatelj je predaval tako študentom, stomatologom in medicinskim sestram kot pravnikom in kriminalistom. Objavil je številna strokovna dela (*npr. Sodna medicina in Medicinska etika in deontologija*), s katerimi si je pridobil svetovni sloves.

Leta 1973 je Univerzitetni svet ljubljanske univerze prvič v njeni več kot petdesetletni zgodovini sprejel Pravilnik o volitvah in odpoklicu rektorja.

Po njegovih določilih je bil na seji Univerzitetne skupščine 18. septembra 1973 za rektorja izvoljen dr. Janez Milčinski.

Njegov triletni mandat je bil v znamenju priprav in sprejetja Zakona o visokem šolstvu (1975), ki je Univerzo pojmoval kot del združenega dela in jo v organizacijskem pogledu dobesedno »razdrobil«. Univerza je odslej združevala dvajset članic. Po zakonu je osnovna oblika dela in upravljanja v visokem šolstvu podobno kot na drugih področjih postala temeljna organizacija združenega dela (TOZD). Ta naziv je pomenil delovno enoto, ki je dajala zaokroženo visokošolsko izobrazbo ali opravljala drugo samostojno strnjeno delo. Temeljne organizacije so bile povezane v visokošolske delovne organizacije, kot so se poslej imenovale fakultete ter visoke in višje šole ter akademije, ki so bile s samoupravnim sporazumom združene v Univerzo v Ljubljani. Na njih je bilo pedagoško delo bolj poudarjeno od znanstveno-raziskovalnega. Zlasti pri družboslovnih programih so imeli pomembno vlogo marksistični centri. Po določilih zakona je bil spremenjen in dopolnjen tudi Statut univerze v Ljubljani. Z vplivanjem na visokošolske programe, reorganizacijo Univerze in postavljanjem oz. odstavljanjem visokošolskih profesorjev iz političnih vzrokov so državne oblasti nadaljevale proces vplivanja na razvoj Univerze.

Profesor Milčinski je ob svoji izvolitvi za rektorja dejal: »Rektorske insignije, ki mi jih je pravkar predal naš dosedanji rektor prof. dr. Mirjan Gruden, pomenijo s svojim bliščem čast, s svojo težo pa odgovornost. Pomenijo najvišjo čast, ki jo doseže univerzitetni učitelj, hkrati največjo odgovornost, ki jo univerza zaupa svojemu delavcu. Dovolj dolgo živim, z univerzo in zanjo, da se obojega, časti in odgovornosti v polni meri zavedam«. V skladu s tem načelom je vodil tudi Univerzo v svojem mandatnem obdobju. Ob koncu njegove rektorske funkcije mu je Univerza podelila zlato spominsko plaketo, leta 1979 častni doktorat, leta 1983 pa naslov zaslužni profesor. Umrl je v Ljubljani 28. julija 1993.

31. REKTOR

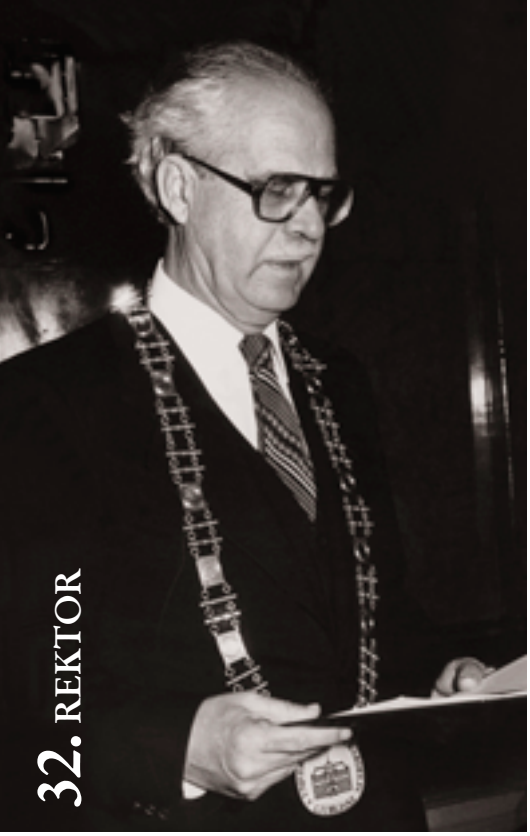
1976-1978

Dr. Ervin Prelog

Prof. dr. Ervin Prelog je bil rojen 23. septembra 1921 v Bizeljski vasi pri Brežicah. Po maturi v letu 1941 je vojna leta preživel deloma v internaciji in deloma v nemški vojski. Zanimanje za tehniko, ki ga je kazal že kot otrok, ga je po vojni vodilo k študiju strojništva na Tehniški fakulteti v Ljubljani. Potem, ko je 1949 kot odličen študent predčasno diplomiral, je bil imenovan za rednega asistenta. Po doktoratu na Tehniški visoki šoli leta 1952 je postal docent prav tam in honorarni docent na Gozdarsko-agronomsko-veterinarski fakulteti v Ljubljani. Leta 1960 je bil imenovan za izrednega in leta 1966 za rednega profesorja za mehaniko. Svoje znanje je nesebično posredoval študentom v obliki predavanj zdaj na eni, zdaj na drugi fakulteti, širši javnosti pa v obliki obširnih strokovno-znanstvenih publikacij. V praksi je postavil temelje številnim gradbenim projektom na slovenskih in jugoslovanskih tleh.

Z novo organizacijo visokega šolstva v letu 1975 volitve rektorjev niso več ostale v okviru Univerze, temveč je vanje odločilno posegla Socialistična zveza delovnega ljudstva. Prve rektorske volitve po novem postopku so potekale v februarju 1976, ko je bil na predlog Republiške konference SZDL z izglasovanjem v vseh treh delegacijah Univerzitetnega sveta imenovan za rektorja dr. Ervin Prelog. Prvič po rektorju Meliku se je zgodilo, da je bil v juliju 1977 nek rektor imenovan tudi v drugem mandatu, vendar rektor Prelog zaradi bolezni svoje funkcije ni mogel več opravljati. Nadomeščal ga je prorektor, potem pa so družbenopolitične organizacije v sporazumu z njim imenovale novega kandidata za rektorja.

Ob prevzemu rektorskih dolžnosti je v zahvalnem govoru začrtal razvoj Univerze v Ljubljani pod njegovim vodstvom. Napovedal je, da si bo prizadeval posodobiti in izboljšati pedagoško-raziskovalni proces, vpeljati podiplomski in specialistični študij kot redni obliki študija (sodelovanje pri oblikovanju predloga Zakona o usmerjenem izobraževanju) in povečati interes študentov zanj, spodbujati pedagoško-raziskovalni kader k kvalitetnejšemu vzgojno-izobraževalnemu delu, izboljšati socialno-materialno podstat študentov z omogočanjem njihovega študija in tesneje sodelovati z univerzami doma in po svetu. Dr. Prelog je svoj program uspešno uresničeval s samoupravnimi sporazumi (ureditev zdravstvenega varstva za redne študente, zgradnja študentskih domov...), za kar mu je Univerzitetni svet dvakrat podelil zlato spominsko plaketo (1978, 1984), naslov zaslužni profesor pa je dobil posthumno (1987).

32. REKTOR

1978-1981

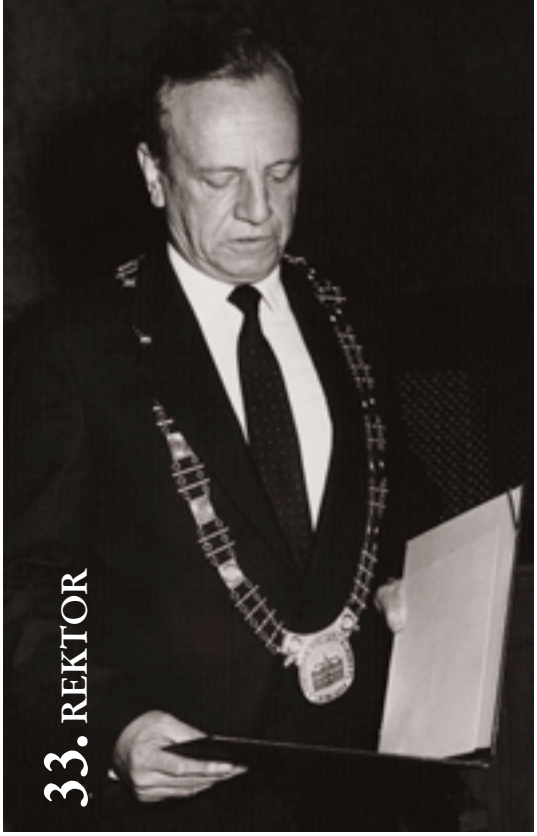
Dr. Slavko Hodžar

Prof. dr. Slavko Hodžar je bil rojen 8. aprila 1923 v Celju. Maturiral je v domačem kraju, potem pa je bil v začetku druge svetovne vojne izseljen v Srbijo, kjer se je povezal z NOV. Po koncu vojne se je vpisal na Oddelek za elektrotehniko Tehniške fakultete v Ljubljani. Študij elektrotehnike, pri katerem je največ pozornosti posvetil preučevanju šibkega toka, je končal leta 1951, ko je postal diplomiran inženir elektrotehnike. Še isto leto je bil imenovan za asistenta za oddajno skupino predmetov na Oddelku za elektrotehniko Visoke tehniške šole in začel honorarno sodelovati z Inštitutom za elektrotehniko v Ljubljani. Kot docent (1960), izredni (1966) in redni profesor (1974) je deloval na Fakulteti za elektrotehniko, kjer je 1971 doktoriral. V študijskem letu 1973/1974 je po večletnih prizadevanjih za uvedbo računalništva kot študijske smeri v visoko šolstvo postal prvi predstojnik Oddelka za računalništvo in informatiko. Kot predavatelj na različnih fakultetah je študentom posredoval znanje iz oddajne skupine predmetov, numerične analize, numeričnih metod in programiranja, kot akademik pa je v strokovno-znanstvenih delih objavil rezultate svojih znanstvenih raziskav. Na strokovnem področju se je neprestano izpopolnjeval tudi v tujini. S svojim delom je položil temelje računalniški stroki v Sloveniji in Jugoslaviji.

Potem, ko je kot prorektor (1977-1978) dalj časa nadomeščal zaradi hude bolezni odsotnega rektorja dr. Ervina Preloga, je bil leta 1978 imenovan za rektorja Univerze v Ljubljani. Tako kot njegov predhodnik je tudi dr. Hodžar videl njeno prihodnost v sodelovanju in povezovanju z univerzami doma in po svetu. To vizijo je uresničeval z aktivnimi obiski na tujih in domačih univerzah in s podpisom vrste sporazumov o prijateljstvu in sodelovanju. Prizadeval si je za izoblikovanje pedagoško-raziskovalnega kadra, ki si bo prizadeval za izpopolnjevanje in nadgrajevanje znanja, in sodeloval pri procesu preoblikovanja visokega šolstva v usmerjeno izobraževanje, ki je bilo uzakonjeno v letu 1980. Njegova zasluga je podpis samoupravnega sporazuma o sodelovanju med ljubljansko in mariborsko univerzo in vrste samoupravnih sporazumov, ki so urejali visoko šolstvo.

V njegovem rektorskem obdobju je ljubljanska univerza praznovala svojo 60-letnico. Ob tej priložnosti je bila poimenovana po Edvardu Kardelju, kar je bil zunanji odraz političnega poseganja v univerzitetno življenje.

Po končani rektorski funkciji je dr. Slavko Hodžar nekaj časa opravljal še funkcijo dekana Fakultete za elektrotehniko. Ob upokojitvi leta 1987 mu je bil podeljen naziv zaslužni profesor.

33. REKTOR

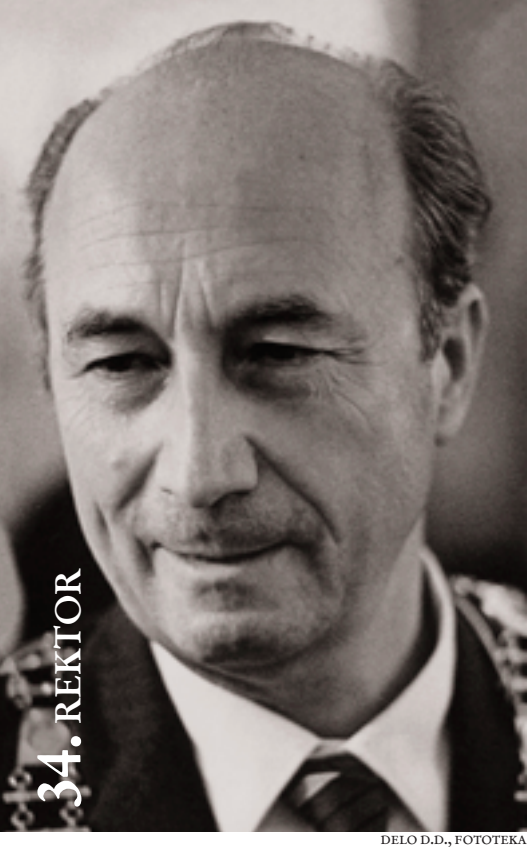
1981-1985

Dr. Ivo Fabinc

Prof. dr. Ivo Fabinc, rojen 19. oktobra 1918 v Ljubljani, je obiskoval srednjo šolo v Zagrebu in tam na Ekonomsko-komercialni visoki šoli tudi diplomiral. Sodeloval je z NOV ter med vojno in v povojnem obdobju opravljal razne dolžnosti v JLA. Potem je bil kot ekonomist daljše obdobje zaposlen v sektorju za zunanjo trgovino LR Hrvaške in sektorju za zunanjo trgovino FLRJ. V letih 1960-1974 je bil znanstveni delavec na Inštitutu za zunanjo trgovino v Beogradu. Praktične izkušnje na področju ekonomije, ki si jih je nabral ob delu, je kronal leta 1965, ko je na Ekonomski fakulteti v Beogradu uspešno zagovarjal doktorsko disertacijo z naslovom *Teorijska problematika ekonomskog dejstva carina* in postal doktor ekonomskih znanosti. Na strokovnem področju je največ pozornosti posvečal zaščiti in zaščitni politiki v mednarodnih ekonomskih odnosih in aktualnim mednarodnim vprašanjem ekonomskih odnosov, zlasti, kar je zadevalo ekonomsko sodelovanje Jugoslavije s tujino in v zvezi s tem zapustil več strokovnih del. Leta 1974 je postal redni profesor za predmet ekonomika mednarodnih ekonomskih odnosov na Ekonomski fakulteti v Ljubljani. Predaval je tudi na različnih univerzah v Jugoslaviji in po svetu. Po izteku funkcije dekana na Ekonomski fakulteti v Ljubljani (1979-1981) je bil imenovan za rektorja Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani. To funkcijo je opravljal dve dvoletni mandatni dobi.

Takrat je bilo težišče dela na Univerzi uvajanje usmerjenega izobraževanja v visoko šolstvo, ki se je začelo izvajati ob koncu drugega mandata rektorja Fabinca, in oblikovanje novih vzgojno-izobraževalnih programov. Ta sistem izobraževanja je upošteval določbe Zakona o visokem šolstvu in poskušal oblikovati enoten sistem izobraževanja od srednje šole do univerzitetne diplome ali celo doktorata. Zavest na Univerzi pa se je že nagnila v prid spoznanju, da Univerza ni le podaljšek srednje šole, ampak temelji na znanstveno-raziskovalnem delu, ki si je skušalo spet pridobiti svoj prostor na njej. V duhu razmišljanj o preobrazbi Univerze se je rektor v letu 1985 prvič zavzel za oblikovanje samostojnega zakona o Univerzi.

Za dosežke na področju vzgojnega izobraževanja, raziskovanja in visokega šolstva je bila profesorju Fabincu v letu 1986 podeljena svečana listina in zlata spominska plaketa, leta 1989 pa naslov zaslužni profesor.

DELO D.D., FOTOTEKA

Dr. Ivan Kristan

1985-1987

Prof. dr. Ivan Kristan, rojen 12. junija 1930 v Arnovem selu pri Brežicah, je vojna leta preživel v izseljeniških taboriščih v Nemčiji. Po vrnitvi v domovino se je vpisal na gimnazijo v Brežicah in leta 1951 maturiral. Želja po študiju ga je pripeljala v Ljubljano, kjer je kot izredni študent leta 1957 diplomiral na Pravni fakulteti. Po diplomi je deloval kot pravni svetovalec pri Republiškem svetu Zveze sindikatov Slovenije in se pri tem srečal z vrsto statutov različnih podjetij, kar ga je spodbudilo k podiplomskemu študiju. Uspešno opravljen zagovor doktorske disertacije o *Statutih delovnih organizacij v procesu odmiranja prava* mu je leta 1965 prinesel naziv doktor pravnih znanosti. Leta 1970 je postal docent za ustavno pravo SFRJ, leta 1974 izredni, leta 1977 pa redni profesor. Osrednje teme njegovih raziskav so bile varstvo človekovih pravic, varstvo ustavnosti in zakonitosti, nacionalno vprašanje in z njim povezan koncept federalizma ter problematika parlamentarizma in znotraj nje problem dvodomnosti. Njegova prizadevanja na znanstvenem področju, h katerim je treba šteti tudi njegova večkratna študijska izpopolnjevanja v tujini kot štipendist Humboldtove fondacije, so mu po funkciji dekana Pravne fakultete prinesla imenovanje za rektorja Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani.

Postopek evidentiranja za rektorja v marcu 1985 je prvič dal več možnih kandidatov. V ožji izbor je ob upoštevanju meril in kriterijev RK SZDL ter dejstva, da »integrirana univerza zahteva določen ritem izmenjave na vodstvu«, prišel kandidat Pravne fakultete. Na seji Univerzitetnega sveta je bil tako za novega rektorja imenovan dr. Ivan Kristan.

Leto, ko je kot rektor nastopil profesor Kristan, je bilo tudi leto uvajanja usmerjenega izobraževanja na Univerzo, hkrati pa se je začela akcija za spreminjanje Zakona o usmerjenem izobraževanju kot priprava posebnega Zakona o visokem šolstvu. V razpravah se je uveljavljala misel o samostojnejši in učinkovitejši univerzi, splošno razpoloženje na njej pa se je nagnilo v korist spoštovanja in upoštevanja stroke in znanja.

35. REKTOR

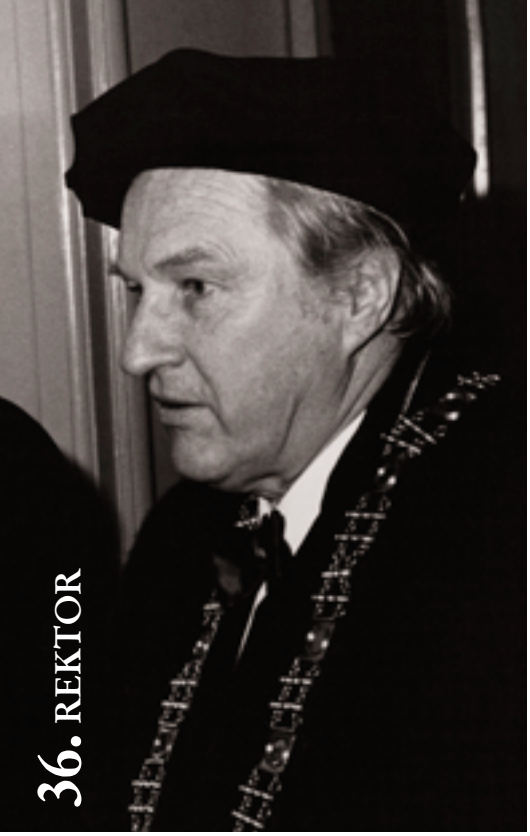
DELO D.D., FOTOTEKA

Dr. Polde Leskovar

1987

Prof. dr. Polde Leskovar, ki je luč sveta zagledal 17. septembra 1926 v Spodnjih Lažah pri Poljčanah, je nižjo gimnazijo končal v Slovenskih Konjicah, srednjo šolo pa v Ljubljani leta 1948, ko je maturiral na Tehniški srednji šoli. Med 2. svetovno vojno se je pridružil partizanom, po vojni pa je po opravljeni maturi sprva kot strojni tehnik delal v lesno industrijskem podjetju v Mariboru, kasneje pa na Ministrstvu za lesno industrijo v Ljubljani. Zanimanje za študij strojništva ga je pripeljalo na Tehniško fakulteto, kjer leta 1957 diplomiral. Med študijem, zlasti pa po njem, si je praktične izkušnje iz strojništva nabiral z delom v Zvezni republiki Nemčiji. Potem, ko se je z novimi znanji vrnil domov, se je zaposlil kot asistent na Fakulteti za elektrotehniko in strojništvo in raziskoval kovinske materiale. Slednje ga je navedlo k ustanovitvi Raziskovalnega laboratorija za toplotno obdelavo in k podiplomskemu študiju, ki mu je med prvimi pri nas prinesel naziv magister strojništva. Leta 1973 je z delom *Analiza transformacijskega procesa pri odrezavanju lahkih kovin s pomočjo transfernih funkcij glede na fizikalne in geometrične vhodne in izhodne slučajnostne procese* doktoriral. V laboratoriju je skupaj s sodelavci preučeval vplive obdelovalnih in drugih proizvodnih procesov na kakovost oz. integriteto površin in vplive fizikalnih in kemičnih lastnosti materialov na njihovo obdelovalnost, o čemer je tudi zapustil vrsto strokovnih del, med katerimi izstopajo *Tehnologija gradiv I. in II.* in učbenik *Preizkušanje gradiv*. Leta 1979 je postal redni profesor za tehnologijo kovin na Fakulteti za strojništvo, leta 1983 pa njen dekan.

Pri postopku za izbiro novega rektorja je Univerzitetni svet v letu 1987 kot dodatna merila in kriterije sprejel sklep, da se pri izbiri upoštevajo tudi programi dela, ki so jih morali pripraviti evidentirani kandidati. O programih so razpravljale visokošolske organizacije na sejah svetov. Po opravljenem postopku glasovanja in usklajevanja na seji Univerzitetnega sveta je bil za rektorja imenovan dr. Polde Leskovar. Kot glavno nalogo si je v svojem programu zadal odpiranje Univerze v svet. Poleg tega je želel pritegniti k sodelovanju vse znanstvene delavce, ki bi želeli prispevati k nadaljnjemu razvoju Univerze in spremeniti miselnost in odnos do lastnega znanja in lastne ustvarjalnosti. V svojem programu je napovedal tudi skrb za enotnost in kvaliteto Univerze kot najvišje ustanove na znanstvenem, vzgojno-izobraževalnem in kulturnem področju. V septembru je novi rektor slovesno prevzel rektorske časti in dolžnosti. Še preden pa je uspel dokončno sestaviti svojo prorektorsko ekipo je 22. oktobra 1987 nepričakovano umrl.

36. REKTOR

1987-1989

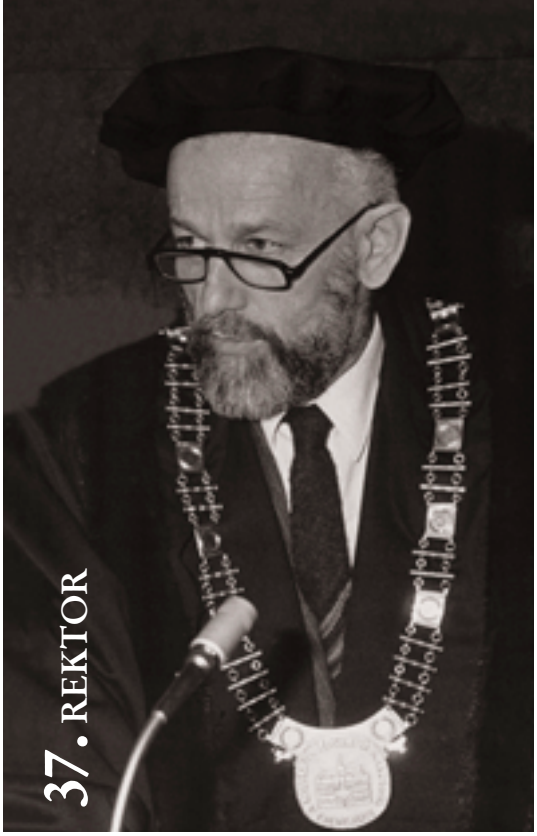
Dr. Janez Peklenik

Prof. dr. Janez Peklenik je bil rojen 11. junija 1926 v Tržiču. Šolanje na srednji šoli v Ljubljani je moral zaradi nemške okupacije prekiniti in dokončati po vojni. Med vojno je sodeloval v NOB. Zaradi velikega zanimanja za strojništvo se je odločil za študij na Tehniški fakulteti v Ljubljani, ki ga je leta 1954 končal z odliko. Za svoje diplomsko delo je prejel univerzitetno Prešernovo nagrado. Še istega leta je postal raziskovalec na Inštitutu Jožefa Štefana, vendar ga je želja po znanju in izpopolnjevanju kmalu popeljala na podiplomski študij v Aachen, kjer je leta 1957 na Tehnični visoki šoli tudi doktoriral ter postal znanstveni sodelavec in vodja raziskovalne skupine za avtomatizacijo. Delo *Natančnostna vprašanja v kibernetizirani proizvodnji* mu je leta 1961 prineslo staž docenta. Kot redni oziroma gostujoči profesor je deloval na univerzah v Pittsburgu, Berlinu in Birminghamu, kjer je leta 1964 kot redni profesor za obdelovalne sisteme uvedel prvo pedagoško stolico za obdelovalne sisteme na svetu in bil ob koncu delovanja izvoljen za častnega profesorja. Kot redni profesor na Fakulteti za strojništvo v Ljubljani je konec 60-ih let ustanovil Katedro in laboratorij za tehnično kibernetiko, obdelovalne sisteme in računalniško tehnologijo.

Po smrti rektorja Leskovarja je moral Univerzitetni svet jeseni 1987 ponoviti postopek evidentiranja možnih kandidatov za rektorja. 23. decembra istega leta je bil za rektorja imenovan dr. Janez Peklenik.

Takrat si je Univerza vzporedno z uresničevanjem zamisli o samostojnem zakonu o univerzi prizadevala, da bi se že ob spreminjanju in dopolnjevanju veljavnega Zakona o usmerjenem izobraževanju realizirale vse možne spremembe. Orise prihajajočih sprememb na tem področju je bilo zaznati že v sklepih Univerzitetnega sveta iz leta 1988. Med prednostnimi cilji rektorja Peklenika je bilo tudi povečanje učinkovitosti in kakovosti študija in raziskovalnega dela, ureditev podiplomskega študija ter posodobitev učnih prostorov. Na področju mednarodnega sodelovanja je ljubljanska univerza intenzivno sodelovala v sklopu skupnosti Alpe-Adria, v Bologni pa je podpisala »Magno charto«. Aktivno je sodelovala tudi na jugoslovanskih rektorskih konferencah in skupščinah ter z Univerzo v Mariboru. Ob koncu mandata rektorja Peklenika je ljubljanska univerza slovesno praznovala svojo 70-letnico.

Za znanstvene dosežke je profesor Peklenik prejel vrsto priznanj, ob upokojitvi pa mu je bil podeljen naslov zaslužni profesor.

37. REKTOR

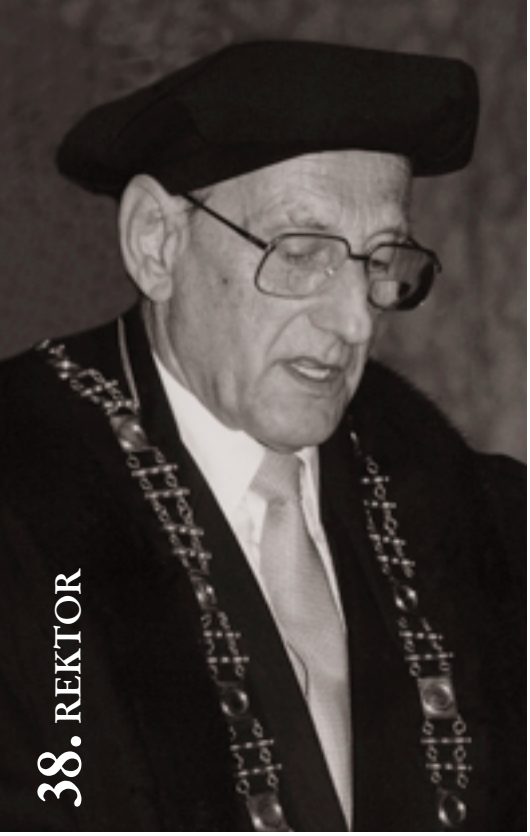
1989-1991

Dr. Boris Sket

Prof. dr. Boris Sket, ki je luč sveta zagledal 30. julija 1936 v Ljubljani, je osnovno šolo končal v domačem kraju. Nižjo gimnazijo je obiskoval v Bjelovarju in Karlovcu, višjo gimnazijo pa v Beogradu in Ljubljani. Zaradi velikega navdušenja nad biologijo je leta 1954 postal študent na biološkem oddelku Prirodoslovno-matematične fakultete v Ljubljani. Dvakrat je prejel univerzitetno Prešernovo nagrado in leta 1958 diplomiral. Leto kasneje je postal asistent na zoološkem oddelku Naravoslovne fakultete v Ljubljani, kjer je vodil vaje iz splošne biologije, ekologije živali in sistematske zoologije. Disertacija *Problemi speciacije pri naših sladkovodnih izopodih* mu je leta 1961 prinesla naslov doktorja bioloških znanosti. Leta 1965 je postal docent za speleobiologijo, ki je bila v jugoslovanskem in evropskem prostoru posebnost naše Univerze. Sprva kot izredni, kasneje pa redni profesor za zoologijo nevretenčarjev in speleologijo na Biotehniški fakulteti, je največ pozornosti posvetil preučevanju podzemeljskih habitatov (zlasti kraškega podzemlja) in ogroženosti okolja in živalskih vrst, izsledke o tem je zapustil v vrsti znanstvenih del (najpomembnejša so dela o evoluciji podzemeljskih organizmov in o ekologiji obmorskih podzemeljskih voda ter jamarski priročniki) in elaboratov o onesnaženosti rek. Aktivno je sodeloval na mednarodnih simpozijih in se v svetu uveljavil kot priznani speleolog.

Za rektorske volitve v letu 1989 je Univerzitetni svet sprejel Pravilnik o postopku evidentiranja in imenovanja rektorja in prorektorjev. Ves postopek je odslej potekal na Univerzi. Nosilci evidentiranja kandidatov so postale fakultete, SZDL je bila iz postopka izločena. V skladu z določili pravilnika je bil prof. dr. Boris Sket v decembru leta 1989 izvoljen za novega rektorja ljubljanske univerze.

V njegovem obdobju je Univerzo preplavilo novo razpoloženje. Pripravljali so nov zakon o univerzah in visokih šolah, ki naj bi opredelil odnos med univerzo in družbo. Obe slovenski univerzi sta teze zanj predložili Sekretariatu za vzgojo in izobraževanje. Sprememba družbenopolitičnega sistema je prinesla tudi spremembo vrednot. Opazna so bila prizadevanja po integraciji Univerze, njeni institucionalni avtonomiji, neodvisnosti in apolitičnosti. Po enaindvajsetih letih je bil Univerzi vrnjen naziv Univerza v Ljubljani, ki ga je pred preimenovanjem nosila štiriintrideset let. Za štipendiranje nadarjenih študentov je bil ustanovljen Sklad dr. Franca Munde, rektor Sket pa je z rektorjem barcelonske univerze podpisal sporazum o sodelovanju. Neugodni finančni položaj je Znanstveno-pedagoški svet poskušal rešiti s sklepom o »avtonomnosti in poslanstvu najvišje znanstvenoraziskovalne in izobraževalne institucije« in ji opredelil način financiranja iz neodvisnega republiškega sklada za visoko šolstvo.

38. REKTOR

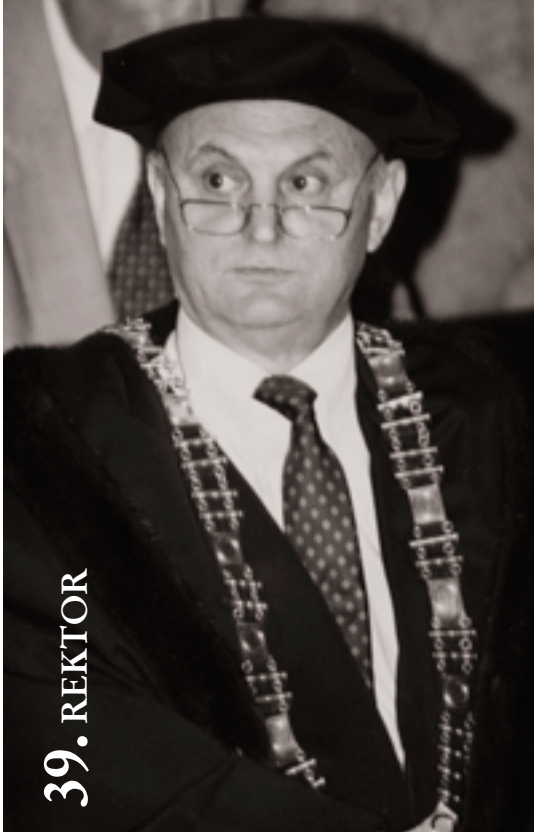
1991-1995

Dr. Miha Tišler

Prof. dr. Miha Tišler je bil rojen 18. septembra 1926 v Ljubljani. Leta 1947 se je vpisal na Tehniško fakulteto, kjer je študiral kemijo, ter vzporedno še na takratno Prirodoslovno-matematično fakulteto in na obeh diplomiral. Z disertacijo *Sinteze v vrsti cikloheptatrienonov* je postal doktor kemije. Leta 1964 je postal redni profesor na Fakulteti za naravoslovje in tehnologijo, kot gostujoči profesor pa je predaval na fakultetah v Nemčiji, ZDA, Avstraliji, na Japonskem in v Trstu. Znanje iz organske kemije je skrbno prenašal na svoje študente, izsledke študij pa zapustil v vrsti znanstvenih del. Bil je predstojnik različnih oddelkov na matični fakulteti, njen prodekan in dekan. Leta 1991 je postal prvi rektor Univerze v Ljubljani v samostojni Sloveniji in rektorsko funkcijo opravljal v dveh mandatih.

Po izvolitvi je rektor Tišler aktivno sodeloval pri pripravi Zakona o visokem šolstvu, ki je bil sprejet decembra 1993 in je pomenil podlago za temeljito preobrazbo Univerze. Z njim je ponovno pridobilo veljavo znanstveno delo, Univerza v Ljubljani pa se je morala prilagoditi novi zakonodaji. Decembra 1994 sprejeti Odlok o preoblikovanju Univerze v Ljubljani je nekoliko spremenil njeno sestavo. V njenem sklopu je bilo 18 fakultet, 3 akademije in 4 visoke strokovne šole. Poleti 1995 je Univerzitetni svet sprejel nov univerzitetni statut, ki je med drugim opredelil nove univerzitetne organe, Senat kot najvišji strokovni organ in Upravni odbor ter določil pristojnosti rektorja. S pomočjo Ministrstva za znanost in tehnologijo je bil ustanovljen Rektorjev sklad z namenom vzpodbujati ustvarjalno raziskovalno delo. Rektor je razvijal stike s tujino, kar je prineslo sodelovanje pri številnih mednarodnih projektih. Ljubljanska univerza je v letu 1995 postala tudi članica Utrechtske mreže univerz.

Dr. Tišler je za svoje znanstveno-pedagoško delo dobil nagrado Ambasadorja znanosti Republike Slovenije. Postal je zaslužni profesor, v letu 2000 pa mu je ljubljanska univerza podelila častni doktorat.

39. REKTOR

1995-1997

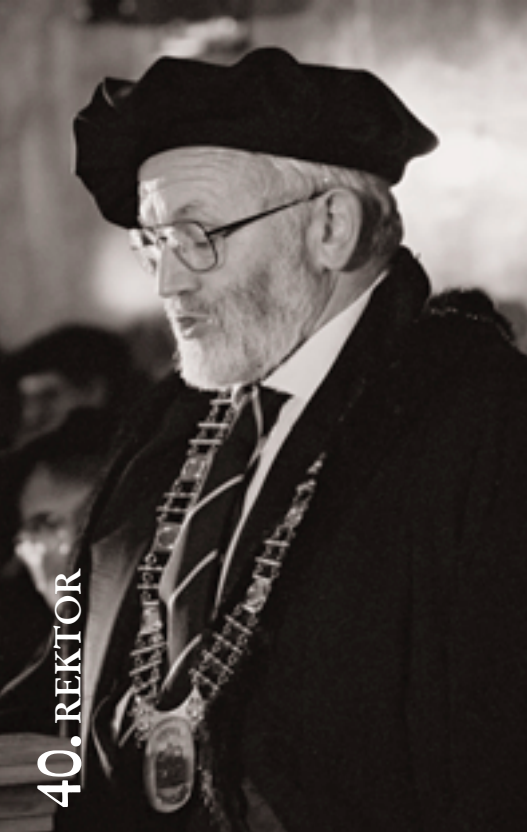
Dr. Alojz Kralj

Prof. dr. Alojz Kralj, rojen 12. marca 1937 v Novem Sadu, je maturiral na II. državni gimnaziji v Mariboru in diplomiral leta 1961 na Fakulteti za elektrotehniko. Po diplomi se je strokovno izpopolnjeval v tujini, po vrnitvi pa postal na Fakulteti za elektrotehniko redni asistent za predmet elektromedicinske naprave. Po opravljenem magisteriju in doktoratu je postal docent, leta 1978 pa redni profesor na Fakulteti za elektrotehniko za predmete elektronski merilni sistemi, biomedicinska tehnika in elektronski sestavni deli. Kot predavatelj je gostoval na vrsti tujih univerz, zlasti v Ameriki. Zavzemal se je za uvajanje robotike na Univerzo in v industrijo in aktivno sodeloval na mednarodnih znanstvenih simpozijih. V letih 1977-1979 je kot prodekan Fakultete za elektrotehniko skrbel za raziskovalno delo na fakulteti, hkrati pa kot pobudnik Komisije za stike s tujino s pooblastilom takratnega rektorja prof. dr. Slavka Hodžarja v Trstu vodil delegacijo ljubljanske univerze na srečanju tehniških univerz iz Dunaja, Trsta, Celovca in Ljubljane.

Dr. Alojz Kralj je bil izvoljen po postopku, ki ga je določal novi Statut Univerze v Ljubljani (1995), po katerem je rektorja volil Senat univerze, pri tem je bil izvoljen kandidat, ki je dobil večino glasov vseh članov Senata. Rektor je bil izvoljen za dve leti.

Poglavitna naloga rektorja Kralja je bila prenesti določila v prejšnjem obdobju sprejetih aktov, Zakona o visokem šolstvu, Odloka o preoblikovanju UL in Statuta, v življenje Univerze. Bistveno novost v organiziranju Univerze je prinesla pravna subjektiviteta, ki jo je poslej imela le univerza in je naletela na nasprotovanje članic. Univerza je opredelila svoje poslanstvo in z njim sebe, svojo pripadnost in odgovornost. Ob uvajanju teh sprememb je Univerza sprejela ekspertno komisijo Sveta Evrope. Pridobila si je tudi mnenje združenja Evropskih univerz (CRE). Prvič v svoji zgodovini je ljubljanska univerza izvedla mednarodno uveljavljeno zunanjo evalvacijo študijskih programov naravoslovja in tehnike za akreditacijo FEANI. Na mednarodnem področju je rektor podpisal devet dogovorov o sodelovanju s tujimi univerzami. Leta 1996 je bil dr. Alojz Kralj izvoljen za predsednika rektorske konference in mednarodnega sosveta Alpe-Adria združenja univerz.

Za raziskovalne dosežke v znanosti je leta 2005 prejel priznanje Ambasador Republike Slovenije, Univerza v Ljubljani pa mu je leta 1998 podelila naslov zaslužni profesor.

40. REKTOR

1998–2005

Dr. Jože Mencinger

Prof. dr. Jože Mencinger je bil rojen 5. marca 1941 na Jesenicah, kjer je obiskoval osnovno šolo in gimnazijo ter leta 1960 maturiral. Po štirih študijskih letih je diplomiral na Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani, že leta 1963 pa se je zaposlil na njenem Ekonomskem inštitutu. Naziv magister je pridobil leta 1966 na podiplomski ekonomski šoli Jugoslovanskega inštituta za ekonomske raziskave v Beogradu. Kot raziskovalni asistent se je udeleži doktorskega tečaja ekonomskih ved na University of Pennsylvania v ZDA, kjer je leta 1975 zagovarjal disertacijo, ki jo je Fakultetni svet Pravne fakultete nostrificiral kot doktorat pravno-ekonomskih znanosti. Kot asistent na katedri za ekonomske vede Pravne fakultete v Ljubljani je od leta 1968 predaval statistiko, leta 1977 je bil izvoljen v naziv docenta in leta 1982 za izrednega profesorja ekonomike Jugoslavije. Leta 1987 je postal redni profesor na katedri za pravno-ekonomske vede Pravne fakultete. Kot profesor za gospodarski sistem in politiko ter politično ekonomijo je na univerzah v Ljubljani in Mariboru vzgojil veliko slovenskih ekonomistov. Predaval je tudi na evropskih in ameriških univerzah, gostoval kot znanstvenik na inštitutih v Torinu in na Dunaju, ter sodeloval z referati na številnih mednarodnih konferencah. Je avtor mnogih člankov in prispevkov o gospodarskem sistemu in politiki ter trgu dela, tečaju, tranziciji in privatizaciji, objavljenih doma in v tujini. Je tudi avtor in soavtor večjega števila ekonometričnih modelov. Od leta 1995 je član Evropske akademije znanosti in umetnosti v Salzburgu. Ob začetku osamosvajanja Slovenije je bil minister za gospodarstvo in podpredsednik slovenske vlade. Tedaj so bile izvedene potrebne priprave za ekonomsko in politično osamosvojitev Slovenije ter izdelane osnove zakona o privatizaciji. Leta 1991 se je odpovedal politiki in se posvetil strokovnemu delu, profesuri na Pravni fakulteti ter Ekonomskemu inštitutu Pravne fakultete, katerega direktor je postal.

Opravljal je različne funkcije v organih Pravne fakultete in univerzitetnih komisijah. Decembra 1997 ga je univerzitetni Senat - izmed treh kandidatov - izvolil za novega rektorja Univerze v Ljubljani, za dobo štirih let. Primopredaja rektorskih insignij pa je potekala 15. januarja 1998. Leta 2001 je na to mesto ponovno kandidiral in bil izvoljen še za nadaljnje štiriletno obdobje in se v zgodovino zapisal kot rektor, ki je doslej najdlje vodil prvo slovensko univerzo. Leta 2005 je rektorske časti in dolžnosti predal svoji naslednici.

V času rektorske funkcije prof. dr. Jožeta Mencingerja se je Univerza v Ljubljani močno spremenila navzven in navznoter. V razmerah decentralizirane Univerze si je prizadeval za notranje povezano ustanovo, zagovarjal je njeno neodvisnost od političnih in drugih pritiskov ter zavračal njeno podrejenost trgu. V času globalizacije in evropeizacije visokošolskega prostora je pozdravljal tiste učinke globalizacije, ki zmanjšujejo zaprtost Univerze. Uveljavil je širša habilitacijska področja in študentsko ocenjevanje pedagoškega dela učiteljev, prispeval k reševanju prostorskih vprašanj članic in prvič po stotih letih celovito obnovil osrednje univerzitetno poslopje, ki z novo podobo kaže tudi njegov odnos do tradicije in do prihodnosti Univerze v Ljubljani.

Prof. dr. Jože Mencinger je prejemnik zlatega častnega znaka svobode Republike Slovenije.

Najpomembnejši uporabljeni viri in literatura

1. rektor

ZAMU IV - 48, personalna mapa.
ZAMU IV - 2436.
Biografije in bibliografije univerzitetnih učiteljev, I, 1957, 27.
Enciklopedija Slovenije, 8, 1994, 402.

2. rektor

ZAMU IV, Zapisniki sej Univerzitetnega sveta, 2, (1922-1930).
ZAMU IV, Zapisniki sej Univerzitetne uprave, 3, (1919-1924).
Slovenski biografski leksikon, IV, Ljubljana 1991, 902-903.
A. Suhadolc, Življenje in delo matematika Riharda Zupančiča, Kronika, 49 (2001), 85-93.
J. Ciperle, Drugi rektor Univerze v Ljubljani: Rihard Zupančič, 1920-1921, Vestnik Univerze v Ljubljani, 31, 3/2000, Ljubljana 2000, 15-17.

3. rektor

ZAMU IV, Zapisniki sej Univerzitetnega sveta, 2, (1922-1930).
ZAMU IV, Zapisniki sej Univerzitetne uprave, 3, (1919-1924).
ZAMU IV - 87, personalna mapa.
Slovenski biografski leksikon, I, Ljubljana 1925-1932, 558-559.
Službene Novine Kraljestva Srba, Hrvata i Slovenaca, 57, Beograd 1921.
D. Cvetko, Zgodovina glasbene umetnosti na Slovenskem, III, Ljubljana 1960, 376-378.
J. Ciperle, Tretji rektor Univerze v Ljubljani: Gregor Krek, 1921-1922, Vestnik Univerze v Ljubljani, 31, 4-5/2000, Ljubljana 2000, 19-21.

4. rektor

ZAMU IV - 69, personalna mapa.
ZAMU IV, Zapisniki sej Univerzitetnega sveta, 2, (1922-1930).
ZAMU IV, Zapisniki sej Univerzitetne uprave, 4, (1924-1930).
J. Pirc, Aleš Ušeničnik in znamenja časov. Katoliško gibanje na Slovenskem od konca 19. do srede 20. stoletja, Ljubljana 1986.
A. Odar, Aleš Ušeničnik, Koledar / Zbornik Svobodne Slovenije, Buenos Aires 1953, 66-67.
A. Strle, Ob stoletnici rojstva doktorja Aleša Ušeničnika (1868-1952), Bogoslovni vestnik, XXVIII, 73-4, 170-193.
J. Ciperle, Četrti rektor Univerze v Ljubljani: Aleš Ušeničnik, 1922-1923, Vestnik Univerze v Ljubljani, 31, 6-7/2000, Ljubljana 2000, 22-25.

5. rektor

ZAMU IV - 24, personalna mapa.
ZAMU IV, Zapisniki sej Univerzitetnega sveta, 2, (1922-1930).
B. Kreft, Osebnost Frana Kidriča, Jezik in slovstvo, VI, 2 (1961/62), 33-34.
F. Petre, France Kidrič v tokovih literarne zgodovine, Sodobnost, XXIII, 1975, 500-509.
F. Bernik Živi dosežki znanstvene misli. Beseda o dr. Francetu Kidriču, Delo (sobotna priloga), 17, 1975/92 (19. IV. 1975), 27.
D. Dolinar, Literarna umetnost v delu Franceta Kidriča, Slavistična revija, 24, 1976/1-4, 103-118.
J. Koruza, Pomen Franceta Kidriča v slovenski literarni vedi, Jezik in slovstvo, XXV, Ljubljana 1979/80, 187-188.
V. Novak, France Kidrič (1850-1950), Srce in oko (revija Prešernove družbe), 4, 41/1992 (september 1992), 511.
J. Ciperle, Peti rektor Univerze v Ljubljani: France Kidrič, 1923-1924, Vestnik Univerze v Ljubljani, 31, 8/2000, Ljubljana 2000, 14-17.

6. rektor

ZAMU IV - 17, personalna mapa.
ZAMU IV, Zapisniki sej Univerzitetnega sveta, II, 1922-1930.
Seznam predavanj na univerzi Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev v Ljubljani za zimski semester 1924/25 (Catalogus lectionum universitatis labacensis semestre hibernum 1924./25.), Ljubljana 1924, 2-224.
Geografski vestnik, 8/32, 1-4, Ljubljana 1932, 146-147.
Slovenski biografski leksikon, I, Ljubljana 1925-1932, 320-321.
J. Ciperle, Šesti rektor Univerze v Ljubljani: Karel Hinterlechner, 1924-1925, Vestnik Univerze v Ljubljani, 31, 9-10/2000, Ljubljana 2000, 28-30.

7. rektor

ZAMU IV - 48, personalna mapa.
ZAMU IV, Zapisniki sej Univerzitetnega sveta, II, (1922-1930).
ZAMU IV, Zapisniki sej Univerzitetne uprave, 4, 1924-1930.
ZAMU IV, Zapisniki sej juridične fakultete v Ljubljani, 1930-40
G. Kušej, Leonid Pitamic, Univerza v Ljubljani, Pravna fakulteta, Zbornik znanstvenih razprav, XXIX, Ljubljana 1959, 5-11.
S. Peterin, In memoriam, Leonid Pitamic, Pravnik, 26/1971, 7-9, 374-377.
M. Pavčnik, Leonid Pitamic (1885-1971), Nova revija, IX, Ljubljana 1990, 843-845.
J. Ciperle, Sedmi rektor Univerze v Ljubljani: Leonid Pitamic, 1925-1926, Vestnik Univerze v Ljubljani, 32, 1-2/2001, Ljubljana 2001, 23-27.

8. rektor

ZAMU IV - 33, personalna mapa.
ZAMU IV, Zapisniki sej Univerzitetnega sveta, II., (1922-1930).
A. Lah, Lukman - patrolog in zgodovinar, 130 let visokega šolstva v Mariboru /zbornik simpozija/, Maribor Celje 1991, 127-131.
M. Smolik, Franc Ksaver Lukman, Franc Ksaver Lukman (24.XI.1880 - 12.VI.1958), Tabor 1994.
S. Canjkar, Ob smrti profesorja dr. Franca Lukmana, Nova pot, Glasilo Cirilmetodijskega društva katoliških duhovnikov LRS, XI/1959, 1-3, Ljubljana 1959.
E. Škulj, Franc Ksaver Lukman (1880 - 1958), Cerkveni glasbenik, 73, Ljubljana 1980, 117-118.
J. Ciperle, Osmi rektor Univerze v Ljubljani: Franc Ksaver Lukman, 1926-1927, Vestnik Univerze v Ljubljani, 32, 3/2001, Ljubljana 2001, 16-19.

9. rektor

ZAMU IV - 40, personalna mapa.
ZAMU IV, Zapisniki sej Univerzitetnega sveta, II, (1922-1930).
R. Kolarič, Prof. dr. Rajko Nahtigal, Slavistična revija, 1948, 95-100.
F. Tomšič, Prof. Rajko Nahtigal (Govor na III. kongresu Zveze slavističnih društev FLRJ pred odkritjem spomenika, Jezik in slovstvo, 7/4 (januar 1962), 97.
V. Novak, Rajko Nahtigal, Srce in oko, 4/42 (oktober 1992), 575-577.

F. Jakopin, Slovanski filolog Rajko Nahtigal, Rast, 8/1-2 (marec 1997), 41-44.
J. Ciperle, Deveti rektor UL: Rajko Nahtigal, 1927-1928, Vestnik Univerze v Ljubljani, 32, 4-5/2001, Ljubljana 2001, 16-20.

10. rektor

ZAMU IV, Zapisniki sej Univerzitetnega sveta, II, 1922-1930.
ZAMU IV, Zapisniki sej Univerzitetne uprave, 4, 1924-1930.
Milan Vidmar sedemdesetletnik, (v: Elektrotehniški vestnik, XXIII / 5-6, Ljubljana 1955, 145).
M. Vidmar, Spomini, 1-2, Maribor 1964.
D. Krapeš, Milan Vidmar. Portret, Ljubljana 1991.
S. Sitar, Človek, uživaj razumna dejanja, Srce in oko, 38 (1992), 304-306.
J. Ciperle, Deseti rektor UL: Milan Vidmar, 1928-1929, Vestnik Univerze v Ljubljani, 32, 6-8/2001, Ljubljana 2001, 29-34.

11. rektor

ZAMU IV - 10, personalna mapa.
ZAMU IV, Zapisniki sej Univerzitetnega sveta, 2, (1922-1930).
J. Polec, Dr. Metod Dolenc, Zbornik znanstvenih razprav, 18 (1941-42), Ljubljana 1942, 23-95.
B. Skabrne, Dr. Metod Dolenc (1875-1941), Revija za kriminalistiko in kriminologijo, 12, Ljubljana 1961, 234-249.
J. Ciperle, Enajsti rektor UL: Metod Dolenc, 1929-1930, Vestnik Univerze v Ljubljani, 33, 1-2/2002, Ljubljana 2002, 16.

12. rektor

ZAMU IV - 62, personalna mapa.
ZAMU IV, Zapisniki sej Univerzitetnega sveta (senata), 2, (1922-1930); 6 (1930-1941).
ZAMU IV, Zapisniki sej Univerzitetne uprave, 5, (1930-1941).
J. Felc, Alfred Šerko, Medicinski razgledi, 33/4 (1994), 549-565.
Slovenski psihiatri, Ljubljana 1996, 57-81.
J. Ciperle, Dvanajsti rektor UL: Dr. Alfred Šerko, 1930-1931, Vestnik Univerze v Ljubljani, 33, 3-4/2002, Ljubljana 2002, 21.

13. rektor

ZAMU IV - 58, personalna mapa.
ZAMU IV, Zapisniki sej Univerzitetnega sveta in Univerzitetnega senata, 6, 1930-1941.
ZAMU IV, Zapisniki sej Univerzitetne uprave, 5, 1930-1941.
Matija Slavič 1877-1958, Zbornik Referatov, Maribor 1997.
J. Ciperle, Trinajsti in sedemnajsti rektor UL: Matija Slavič, 1932-1934, 1939-1941, Vestnik Univerze v Ljubljani, 33, 5-6/2002, Ljubljana 2001, 20.

14. rektor

ZAMU IV - 53, personalna mapa.
ZAMU IV, Zapisniki sej Univerzitetnega sveta in Univerzitetnega senata, 6, 1930-1941.
T. Logar, Dr. Fran Ramovš in njegovo delo, Jezik in slovstvo, VII/3, Ljubljana 1961, 65-69.
F. Jakopin, Iz spominov na Rajka Nahtigala in Frana Ramovša, Jezikoslovni zapiski, 1, Ljubljana 1991, 9-18.
J. Ciperle, Štirinajsti rektor UL: Dr. Fran Ramovš, 1934-1935, Vestnik Univerze v Ljubljani, 33, 7-8/2002, Ljubljana 2002, 27.

15. rektor

ZAMU IV, Zapisniki Univerzitetnega sveta in Univerzitetnega senata, 6, 1930-1941.
ZAMU IV, Zapisniki Univerzitetne uprave, 5, 1930-1941.
M. Rebek, Naši znameniti tehniki, Ljubljana 1966, 173-176.
S. Sitar, Utemeljitelj moderne kemije, Življenje in tehnika, XXXII/12, Ljubljana 1981, 11-21.
Isti, Pionirsko delo Maksa Samca, Kemija v šoli, 3/4, Ljubljana 1991, 2-4.
J. Ciperle, Petnajsti rektor Univerze v Ljubljani: Maks Samec, 1935-1937, Vestnik Univerze v Ljubljani, 33, 9/2002, Ljubljana 2002, 23.

16. rektor

ZAMU IV - 215.
ZAMU IV - 216.
Novi rektor Univerze, Slovenec, 126, 6.6.1937, 5.
Enciklopedija Slovenije, 6, 82.
J. Polec, Dr. Rado Kušej, Zbornik znanstvenih razprav 18, 1941-1942.
I. Steiner, Šestnajsti rektor Univerze v Ljubljani: Rado Kušej, 1937-1939, Vestnik Univerze v Ljubljani, 34, 1-3/2003, Ljubljana 2003, 10.

17. rektor

Glej pod 13.

18. rektor

ZAMU IV - 217.
ZAMU IV - 218.
ZAMU IV - 219.
Okupacija (1941-1945), Petdeset let slovenske Univerze v Ljubljani (1919-1969), Ljubljana 1969, 88-92.
B. Grafenauer, Življenje in delo Milka Kosa (v: Milko Kos, Srednjeveška kulturna, družbena in politična zgodovina Slovencev, Ljubljana 1985), 353-388.
J. Ciperle, Osemnajsti rektor Univerze v Ljubljani: Milko Kos, 1941-1945, Vestnik Univerze v Ljubljani, 34, 4-7/2003, Ljubljana 2003, 18-19.

19. rektor

ZAMU IV - 87, personalna mapa.
ZAMU IV, Zapisniki sej Univerzitetnega sveta, 8, 1945-1950.
Zbornik Petdeset let slovenske univerze v Ljubljani, Ljubljana 1969, 405-409.
Enciklopedija Slovenije, 5, 1991, 370.

20. rektor

ZAMU IV - 39, personalna mapa.
ZAMU IV, Zapisniki sej Univerzitetnega sveta, 8, 1945 - 1950.
ZAMU IV, Zapisniki sej Univerzitetnega sveta, 9, 1950 - 1954.
Biografije in bibliografije univerzitetnih učiteljev, I, 1957, 23; II, 1969, 25.
Enciklopedija Slovenije, 7, 1993, 60-61.
I. Gams, Melik in njegov čas, Geografski vestnik, 62, 1990, 19-25.
S. Ilešič, Geografija (v: Zbornik Petdeset let slovenske univerze v Ljubljani, Ljubljana 1969), 233.
S. Ilešič, Ob sedemdesetletnici profesorja Antona Melika, Geografski vestnik, 32, Ljubljana 1960, 3-9.

21. rektor

ZAMU IV - 1534, Zapisnik seje Univerzitetnega sveta 26.9.1979, predlog za podelitev naziva zaslužni profesor.
ZAMU IV - 29, personalna mapa.
ZAMU IV, Zapisniki sej Univerzitetnega zbora, 9, 1950 - 1954.
B. Grafenauer, Življenje univerze od 1945 do 1969 (v: Petdeset let slovenske univerze v Ljubljani, Ljubljana 1969), 144.

I. Kristan, Prof. dr. Gorazdu Kušeju v slovo, Vestnik Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani, 1-2, Ljubljana 1985, 70-71.

22. rektor

ZAMU IV - 76, personalna mapa.
ZAMU IV - 1853, utemeljitev častnega doktorata.
ZAMU, Rektorjeva poročila o delu Univerze v Ljubljani v študijskih letih 1952/53, 1953/54.
ZAMU IV, Zapisniki sej Univerzitetnega zbora, 9, 1950 - 1954.
B. Grafenauer, In memoriam, Akademik prof. dr. Fran Zwitter, Zgodovinski časopis, 42, Ljubljana 1988, 159-163.
B. Grafenauer, Ob šestdesetletnici Frana Zwittra, Zgodovinski časopis, 19/20, Ljubljana 1965/66, 7-14.
I. Voje, V slovo Franu Zwittru, Vestnik Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani, 5, Ljubljana 1988, 264-265.
Slovenski biografski leksikon, 15, Ljubljana 1991, 908-911.
V. Melik, V slovo Franu Zwittru, Vestnik Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani, 5, Ljubljana 1988, 265-268.

23. rektor

ZAMU, Rektorjeva poročila o delu Univerze v Ljubljani v študijskih letih 1954/55, 1955/56.
ZAMU IV - 188, utemeljitev častnega doktorata.
M. Oblak, Ob devetdesetletnici rojstva akademika prof. dr. Antona Kuhlja, Strojniški vestnik, 39/1-2, Ljubljana 1993, 3-5.
Biografije in bibliografije univerzitetnih učiteljev in znanstvenih sodelavcev I, Ljubljana 1957, 206.
Enciklopedija Slovenije, 6, Ljubljana 1992, 65.
J. Hlebanja, Odkritje doprsnega kipa Antonu Kuhlju, Vestnik Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani, 13, Ljubljana 1992, 3.
B. Grafenauer, Življenje univerze od 1945 do 1969 (v: Petdeset let slovenske univerze v Ljubljani, Ljubljana 1969), 145.
A. Gabrič, Obdobje po letu 1945 (v: Zbornik 75 let Univerze v Ljubljani, Ljubljana 1994), 19.

24. rektor

ZAMU IV, Zapisniki sej Univerzitetne uprave, 14, 1957 in 1958.
ZAMU IV - 31/497, personalna mapa.
ZAMU IV - 2892, Zapisnik 3. seje Univerzitetne skupščine 30. 6. 1956.
ZAMU, Rektorjeva poročila o delu Univerze v Ljubljani v študijskih letih 1956/57, 1957/58.
M. Derganc: Ob jubileju našega velikega kirurga, Zdravstveni vestnik, 12, Ljubljana 1959, 381-382.
Obča univerzitetna uredba, Ljubljana 1932, 41, čl. 105-106.
B. Grafenauer: Življenje univerze od 1945 do 1969 (v: Zbornik Petdeset let slovenske univerze v Ljubljani, Ljubljana 1969), 147.
Enciklopedija Slovenije, 6, Ljubljana 1992, 108.

25. rektor

ZAMU IV - 2892, Zapisnik seje Univerzitetne skupščine 28.6.1958 in 18.1.1964.
ZAMU IV - 2845, M. Bešter, I. Fabinc, M. Macura, Predlog za podelitev naslova zaslužni profesor.
ZAMU IV, Rektorjeva poročila o delu Univerze v Ljubljani v študijskih letih 1958/59, 1959/60, 1960/61.
Biografije in bibliografije univerzitetnih učiteljev in sodelavcev I, Ljubljana 1957, 144.
Enciklopedija Slovenije, 14, Ljubljana 2000, 304.
M. Senjur, Profesorju Dolfetu Vogelniku v slovo, Vestnik Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani 3, Ljubljana 1987, 151.
S. Kraševec: Dolfe Vogelnik, nekrolog, Delo, 31.3.1987.
Slovenski biografski leksikon, 14, Ljubljana 1986, 548-549.

26. rektor

ZAMU IV - 1531, Zapisniki sej Univerzitetnega sveta, 1977.
ZAMU IV - 1541, Zapisniki sej Univerzitetnega sveta, 1975.
ZAMU IV - 2892, Zapisnik seje Univerzitetne skupščine 30.6.1961.
ZAMU IV, Zapisniki rednih in izrednih sej Univerzitetne uprave, 15, 1961.
ZAMU IV, Rektorjeva poročila o delu Univerze v Ljubljani v študijskih letih 1961/62, 1963/64.
Biografije in bibliografije univerzitetnih učiteljev in sodelavcev, I, Ljubljana 1957, 124.
Slovenski biografski leksikon, 11, Ljubljana 1971, 660.
G. Kušej, Makso Šnuderl, Letopis SAZU, 30, Ljubljana 1979, 137.
L. Vavpetič, Makso Šnuderl, Delo, 30.6.1979.

27. rektor

ZAMU IV - 1531, seje Univerzitetnega sveta, poročilo s predlogom za podelitev naziva "zaslužni profesor", 1977.
ZAMU IV - 2892, Zapisnik seje Fakultetne skupščine 23.4.1965.
ZAMU IV, Rektorjeva poročila o delu Univerze v Ljubljani v študijskih letih 1963/64, 1964/65 in 1965/66,1966/67.
B. Černigoj, Fakulteta za strojništvo (v: Zbornik Petdeset let slovenske univerze v Ljubljani, Ljubljana 1969), 464, 477.
B. Grafenauer: Življenje univerze od 1945 do 1969 (v: Zbornik Petdeset let slovenske univerze v Ljubljani, Ljubljana 1969), 152 -155.
Biografije in bibliografije univerzitetnih učiteljev in drugih sodelavcev, I, Ljubljana 1957, 317.

28. rektor

ZAMU IV - 1528, Zapisnik seje Univerzitetnega sveta 4.5.1982.
ZAMU IV - 2892, Zapisnik seje Univerzitetne skupščine 23.4.1965.
ZAMU IV, Letna poročila o delu Univerze v Ljubljani za študijska leta 1967/68, 1968/69, 1969/70.
ZAMU IV, Statut univerze, Objave Univerze v Ljubljani, 1, 1965/66.
B. Grafenauer, Življenje univerze od 1945 do 1969 (v: Zbornik Petdeset let slovenske univerze v Ljubljani, Ljubljana 1969), 152.
B. Pogačnik: Roman Modic - portret tedna, Delo, 16.4.1983.
I. Sovinc: Roman Modic sedemdesetletnik, Delo, 27.5.1981.

29. rektor

ZAMU IV - 1536, Zapisniki sej Univerzitetnega sveta za leto 1981.
ZAMU IV - 2892, Magnetogram Univerzitetne skupščine 3.6.1970.
ZAMU IV - 1536, Zapisniki sej Univerzitetnega sveta, leto 1981.
ZAMU IV, Letna poročila o delu Univerze v Ljubljani za študijska leta 1970/71, 1971/72, 1972/73.
B. Pogačnik, Namesto, da bi imeli na Slovenskem eno mamutsko univerzo je bolje, da imamo dve, Delo, 7.12.1972.
Biografije in bibliografije univerzitetnih učiteljev in sodelavcev, I, Ljubljana 1957, 235 - 236.
L. Trontelj, Dr. Mirjan Gruden - osemdesetletnik, Delo, 13.11.1990.

30. rektor

ZAMU IV - 702, Samoupravni sporazum o združitvi v Univerzo v Ljubljani, 24. november 1975.
ZAMU IV - 1544, Skupna seja US in PZSU 11. junij 1973.
ZAMU IV - 1535, 10. seja US 22. 11. 1979.
Zbornik 75 let Univerze v Ljubljani, Ljubljana 1994, 19.
A. Dolenc, Janez Milčinski 80 letnik, Delo, 7. 5. 1993.

Leta za pet drugih, Janez Milčinski, Prešernova družba v Ljubljani, Ljubljana 1990, 70.
Predaja in prevzem rektorskih dolžnosti, Objave Univerze v Ljubljani, 1-2, (1973/74), 15.
Predaja in prevzem rektorskih dolžnosti, Vestnik Univerze v Ljubljani, 3-4, Ljubljana 1974, 13.
Promocija častnih doktorjev, Vestnik Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani, 3, Ljubljana 1980, 40.

31. rektor

ZAMU IV - 1540, 1. seja Univerzitetnega sveta, 27.2.1976.
ZAMU IV - 2980, personalna mapa.
ZAMU IV - 954, Predaja in prevzem rektorskih dolžnosti.
Biografije in bibliografije univerzitetnih učiteljev, in sodelavcev, I, Ljubljana 1957, 210.
J. Duhovnik, Profesorju Ervinu Prelogu v slovo, Vestnik Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani, Ljubljana 1987, 3, 149-150.
Biografije in bibliografije univerzitetnih učiteljev, znanstvenih delavcev in sodelavcev, III, Ljubljana 1979, 505.
Samoupravni sporazum o izvajanju zdravstvenega varstva rednih študentov visokošolskih organizacij združenega dela v SR Sloveniji, Objave Univerze v Ljubljani, 1-2, (1976/77), 14.
6. redna seja Univerzitetnega sveta, 28. 2. 1977, Objave Univerze v Ljubljani, 3-4, (1976/77), 7, 25.
Zaslužni profesorji, Vestnik Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani, 3, Ljubljana 1987, 117-118.
J. Duhovnik, Ervin Prelog, Delo, 18.3.1987, 2.
Prof. dr. Marko Škerl, Odkritje plakete Ervinu Prelogu ob 75 letnici Univerze v Ljubljani, Strojniški vestnik, 1-2, Ljubljana 1995, 2-6.
Barbara Goričar, Portret tedna Ervin Prelog, Delo, 13.3. 1977.

32. rektor

ZAMU IV - 2838.
ZAMU IV - 1847, 2. seja Univerzitetnega sveta, 4.3. 1987.
Enciklopedija Slovenije, 4, Ljubljana 1990, 38.
J. Horvat, Portret tedna Slavko Hodžar, Delo, 8.7. 1978.
F. Forstnerič, Ne le vsota, Delo, 21.1. 1978.
2. redna seja Univerzitetnega sveta, 28.6. 1978, Objave Univerze v Ljubljani, 3-4, (1977/78), 21.
Sklenitev pogodbe med univerzama v Trstu in Ljubljani, Vestnik Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani, 1-2, Ljubljana 1979, 17-18.
Predaja in prevzem rektorskih dolžnosti, Vestnik Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani, 4, Ljubljana 1981, 3-5.
Samoupravni sporazum na področju telesne kulture študentov Univerze v Ljubljani, Vestnik Univerze v Ljubljani, 1-2, Ljubljana 1979, 44-45.
Predlog za izdajo zakona o univerzi, Vestnik Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani, 5, Ljubljana 1987, 197-201.
Proslava 60 letnice Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani 11. do 14. december 1979, Vestnik Univerze Edvarda Kardelja, 3, Ljubljana 1980, 3-11.

33. rektor

ZAMU IV - 1536.
ZAMU IV - 1838, 1. seja Univerzitetnega sveta,10.3.1989.
ZAMU - IV, Letna poročila Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani za 1981, 1982, 1983, 1984 in 1985 leto.
Enciklopedija Slovenije, 3, Ljubljana 1989, 74.
Predaja in prevzem rektorskih dolžnosti, Vestnik Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani, 4, Ljubljana 1981, 6-11.
Biografije in bibliografije univerzitetnih učiteljev, znanstvenih delavcev in sodelavcev, III, Ljubljana 1979, 217.
Zbornik ljubljanske Univerze v Ljubljani, Ljubljana 1989, 19.
Prevzem rektorskih dolžnosti, Vestnik Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani, 4, Ljubljana 1981, 1.
I. Fabinc, Univerza in svet dela, Vestnik Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani, 1-2, Ljubljana 1984, 1-4.
J. Svetina, Novi odgovori, tisočero starih niti, Delo, 28.11. 1984.

34. rektor

ZAMU IV - 1845, Zapisnik 7. seje Univerzitetnega sveta, 23.5. 1985.
ZAMU IV - 1845, Zapisnik slavnostne seje Univerzitetnega sveta ob 8 obletnici poimenovanja Univerze po Edvardu Kardelju, 17.4. 1987.
ZAMU IV - 1851, Zapisnik 7. seje Univerzitetnega sveta, 23.5. 1985.
Dr. Ivan Kristan, Mladina, 9.2.1993.
Biografije in bibliografije univerzitetnih učiteljev, znanstvenih delavcev in sodelavcev, V, Ljubljana 1999, 2667.
Enciklopedija Slovenije, 6, Ljubljana 1992, 16.
Poročilo o delu Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani za leto 1987, Letno poročilo univerze za leto 1987, Ljubljana 1988, 2.
Pobude in predlogi za spremembe in dopolnitve zakona o usmerjenem izobraževanju, Vestnik Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani, 1, Ljubljana 1987, 2.
Novo vodstvo naše univerze, Vestnik Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani, 7, Ljubljana 1985, 201.

35. rektor

ZAMU IV - 1728.
ZAMU IV - 1849, Zapisnik 6. seje Univerzitetnega sveta Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani, 29.6.1987.
ZAMU IV - 954, Arhiv rektorske predaje, 1987.
Enciklopedija Slovenije, 6, Ljubljana 1992, 139-140.
M. Kobe, Študentje ga radi poslušajo, Dnevnik, 1.8.1980.
J. Dekleva, Spomin na Poldeta živi, Delo, 28.10.1987.
B. Nešović, Resno delo in strokovnost nad vsem, Delo, 3.7.1987.
I. Kristan, Polde Leskovar, Delo, 24.10.1987.
J.S., Mobilizacija lastne pameti, Delo, 9.9.1987.
Umrl je prof. dr. Polde Leskovar, rektor Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani, Vestnik Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani, 1, Ljubljana 1987, 1-9.

36. rektor

ZAMU IV - 1728.
ZAMU IV - 1849.
Enciklopedija Slovenije, 8, Ljubljana 1994, 297.
Prevzem rektorskih dolžnosti, Vestnik Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani, 3, Ljubljana 1988, 120-124.
I. Grabec, Akademik prof. dr. Janez Peklenik 75 letnik, Delo, 13. junij 2001.
Prof. dr. Jože Hlebanja, Akademik prof. dr. Janez Peklenik - 70 letnik, Strojniški vestnik 11-12, Ljubljana 1996, 388-389.
J. Kontler Salamon, Tehnični strokovnjaki potrebujejo vrhunsko izobrazbo - z visokimi strokovnimi šolami gremo v obratno smer, Delo, 20. 11. 1996.
S. Pezdir, Novi rektor ljubljanske univerze je Janez Peklenik, Delo, 24.12. 1987.
Slavnostni govor akademika Janeza Peklenika, rektorja Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani, Vestnik Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani, 4, Ljubljana 1989, 174-183.

37. rektor

ZAMU IV - 1043.
ZAMU IV - 1058.
Dr. Boris Sket, Moji pogledi na univerzo, posebej slovensko in ljubljansko, Vestnik Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani, 1-2, Ljubljana 1989, 4-8.
Biografije in bibliografije univerzitetnih učiteljev in sodelavcev, 1956-1966, II, Ljubljana 1969, 631.
Pravilnik o postopku evidentiranja in imenovanja rektorja in prorektorjev, Vestnik Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani, 3, Ljubljana 1989, 128-129.
Prof. dr. Boris Sket, Moji pogledi na univerzo, posebej slovensko in ljubljansko, o. d., 4.
K. Tarman Zoolog in speleobiolog Boris Sket, šestdesetletnik, ABS Acta biologica Slovenica, 1, Ljubljana 1997, 55-57.
B. Čakarmiš, Avtonomija in akademskost, Intervju: dr. Boris Sket, Tribuna, 12.1.1990.

38. rektor

ZAMU IV - 1064.
Iz programa novega rektorja prof. dr. Mihe Tišlerja, Vestnik UL, 12, Ljubljana 1992, 4-5.
Biografije in bibliografije univerzitetnih učiteljev I, Ljubljana 1957, 288-289.
Prof. Branko Stanovnik, Na obisku v laboratoriju za organsko kemijo ljubljanske univerze: pogovor s profesorjem Mihom Tišlerjem, Proteus, 36/7, Ljubljana 1974, 295-301.
B. Stanovnik, Akademiku profesorju dr. Mihu Tišlerju, Acta Chemica Slovenica, Slovensko kemijsko društvo, Ljubljana 1996.
Prof. dr. Alojz Kralj, znanstvenoraziskovalna dejavnost, Zbornik 75 let Univerze v Ljubljani, Ljubljana 1994, 28.
Prof. dr. Miha Tišler, Prevzem rektorskih dolžnosti, Vestnik Univerze v Ljubljani, 8-9, Ljubljana 1995, 5.
Dr. Janez Juhant zavrnil priznanje, Na Univerzi v Ljubljani podelili priznanja najzaslužnejšim profesorjem in študentom, Delo, 6. 12. 2000.

39. rektor

ZAMU IV - 3137.
ZAMU IV - 3139.
Prevzem rektorskih dolžnosti, Vestnik Univerze v LjubljaniL, 8/9, Ljubljana 1995, 7-8.
Kandidat akad. prof. dr. Alojz Kralj, Fakulteta za elektrotehniko: Utemeljitev predloga kandidature prof. dr. Alojza Kralja, Vestnik Univerze v Ljubljani, 5, Ljubljana 1997, 2-3.
Letopis SAZU, 44, Ljubljana 1994, 50-51.
Prevzem rektorskih dolžnosti, Vestnik Univerze v Ljubljani, 1-3, Ljubljana 1998, 2-6.
Enciklopedija Slovenije, 5, Ljubljana 1991, 371.

40. rektor

Biografije in bibliografije univerzitetnih učiteljev, znanstvenih delavcev in sodelavcev 1966 - 1976, III, Ljubljana 1979, 204-205.
Prav tam, IV, 1977 - 1986, Ljubljana 1995, 276-277.
Prav tam, V, 1987 - 1996, Ljubljana 1999, 2672-2674.
Volitve rektorja Univerze v Ljubljani, Vestnik Univerze v Ljubljani, 1-3, Ljubljana 1998, 2.
Slavnostna akademija Univerze v Ljubljani, Vestnik Univerze v Ljubljani, 9-10, Ljubljana 1999, 3.
V. Čokl, Portret tedna: Dr. Jože Mencinger, Makroekonomist z rektorskimi insignijami, Večer, 19.1.1998.
S. Kovač, Jože Mencinger, Ekonomski analitik Bajtovega inštituta, Mladina, 4.1.1994.

Univerza v Ljubljani in njeni rektorji

Prvi ponatis razstavnega kataloga iz leta 2001 s popravki, razširitvijo poglavja o virih in literaturi in z dodanim besedilom za 40. rektorja dr. Jožeta Mencingerja.

Občasna razstava Univerze v Ljubljani (Zgodovinskega arhiva in muzeja Univerze) v prostorih Univerze v Ljubljani, Kongresni trg 12, Ljubljana.

Strokovna priprava razstave in zasnova kataloga: dr. Jože Ciperle

Avtorji člankov:

Jože Ciperle
(2. rektor dr. Rihard Zupančič, 3. rektor dr. Gregor Gojmir Krek, 4. rektor dr. Aleš Ušeničnik, 5. rektor dr. France Kidrič, 6. rektor dr. Karel Hinterlechner, 7. rektor dr. Leonid Pitamic, 8. rektor dr. Franc Ksaver Lukman, 9. rektor dr. Rajko Nahtigal, 10. rektor dr. Milan Vidmar, 11. rektor dr. Metod Dolenc, 12. rektor dr. Alfred Šerko, 13. in 17. rektor dr. Matija Slavič, 14. rektor dr. Fran Ramovš, 16. rektor dr. Rado Kušej, 18. rektor dr. Milko Kos)

Igor Steiner
(15. rektor dr. Maks Samec)

Tatjana Dekleva
(1. rektor dr. Josip Plemelj, 19. rektor dr. Alojz Král, 20. rektor dr. Anton Melik, 21. rektor dr. Gorazd Kušej, 22. rektor dr. Fran Zwitter, 23. rektor dr. Anton Kuhelj, 24. rektor dr. Božidar Lavrič, 25. rektor dr. Dolfe Vogelnik, 26. rektor dr. Makso Šnuderl, 27. rektor dr. Albert Struna, 28. rektor dr. Roman Modic, 29. rektor dr. Mirjan Gruden, 30. rektor dr. Janez Milčinski)

Tea Anžur, Igor Steiner
(31. rektor dr. Ervin Prelog, 32. rektor dr. Slavko Hodžar, 33. rektor dr. Ivo Fabinc, 34. rektor dr. Ivan Kristan, 35. rektor dr. Polde Leskovar, 36. rektor dr. Janez Peklenik, 37. rektor dr. Boris Sket, 38. rektor dr. Miha Tišler, 39. rektor dr. Alojz Kralj)

Tea Anžur, Jože Ciperle, Tatjana Dekleva
(40. rektor dr. Jože Mencinger)

Likovno oblikovanje razstave in grafično oblikovanje kataloga: Zmago Rus

Skeniranje: Camera Design

Izdala in založila: Univerza v Ljubljani,
za Univerzo glavni tajnik Mihaela Kranjc, univ. dipl. prav.

Naklada: 800 izvodov
Tisk: DELO tiskarna

Razstavo in katalog sta sofinacirala
Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije in Mestna občina Ljubljana

Ljubljana 2006

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

378.113.1(497.4 Ljubljana)(091)

UNIVERZA (Ljubljana)
Univerza v Ljubljani in njeni rektorji / [avtorji člankov Jože Ciperle ... et al.]. - Ljubljana : Univerza, 2006

ISBN 961-6410-10-5
1. Ciperle, Jože
227969280

968/51

REKTOR UNIVERZE
V LJUBLJANI

V Ljubljani, dne 24. oktobra 1951.

Koncept

Spoštovani tovariš profesor!

Univerzitetni svet mi je naročil, da se Vam zahvalim za Vaše požrtvovalno delo v tem vodstvenem organu univerze, ki ste ga z veliko ljubeznijo ~~in požrtvovalnostjo~~ opravljali skozi daljšo vrsto let.

Dovolite mi, da se Vam še v lastnem imenu zahvalim za sodelovanje in podporo v času mojega rektorskega dela in Vas prosim, da se bom smel ob potrebi še v prihodnje obrniti na Vas za dragocene nasvete in pomoč.

Sprejmite, tovariš profesor, izraz mojega spoštovanja.

V a š

Tov
univ. prof. dr. Stanko Škerlj

odposlano
26/12 51 fob

LJUDSKA REPUBLIKA SLOVENIJA
UNIVERZA V LJUBLJANI
Dopis, dod. štev. 968/51
Dne 26/12 51
Prejel R.

Zahvala rektorja Kušeja prof. dr. Stanku Škerlju za delo v univerzitetnem svetu

Prenia.

REKTORAT
UNIVERZE KRALJA ALEKSANDRA I.
V LJUBLJANI

V LJUBLJANI 28. I. 1931.

ŠTEV. _____

(37) Koncept

Razglas.

Vabim gg. slušatelje vseh fakultet k promociji gospoda predsedenta čehoslovaške republike T. G. MASARYKA za našega častnega doktorja/univerze.

Promocija bo v soboto, dne 31. t.m. ob 11h v univerzitetni slavnici.

Za gg. slušatelje je določena galerija nad juridično profesorsko sobo.

Na ta dan odpadejo vsa predavanja in dela v seminarjih in institutih.

L.S. Rektor:

Dr. A. Šerko, m.p.

Koncept

Rektorat univerze
KRALJA ALEKSANDRA PRVEGA
v Ljubljani.

Štev. 65/31. V Ljubljani, dne 28.januarja 1931.

/Vsem dekanatom!/

Dekanatu x. x. fakultete

v vednost in obvestitev.

Rektor: Dr. A. Šerko

K odpravništvu prejel dne: _____
pregledal dne: _____
odšlo dne: 28/I. 31.
vrnjeno dne: _____

--

Osnutek vabila k promociji predsednika Češkoslovaške T. G. Masaryka za častnega doktorja ljubljanske univerze.

ISBN 961-6410-10-5
9 789616 410106